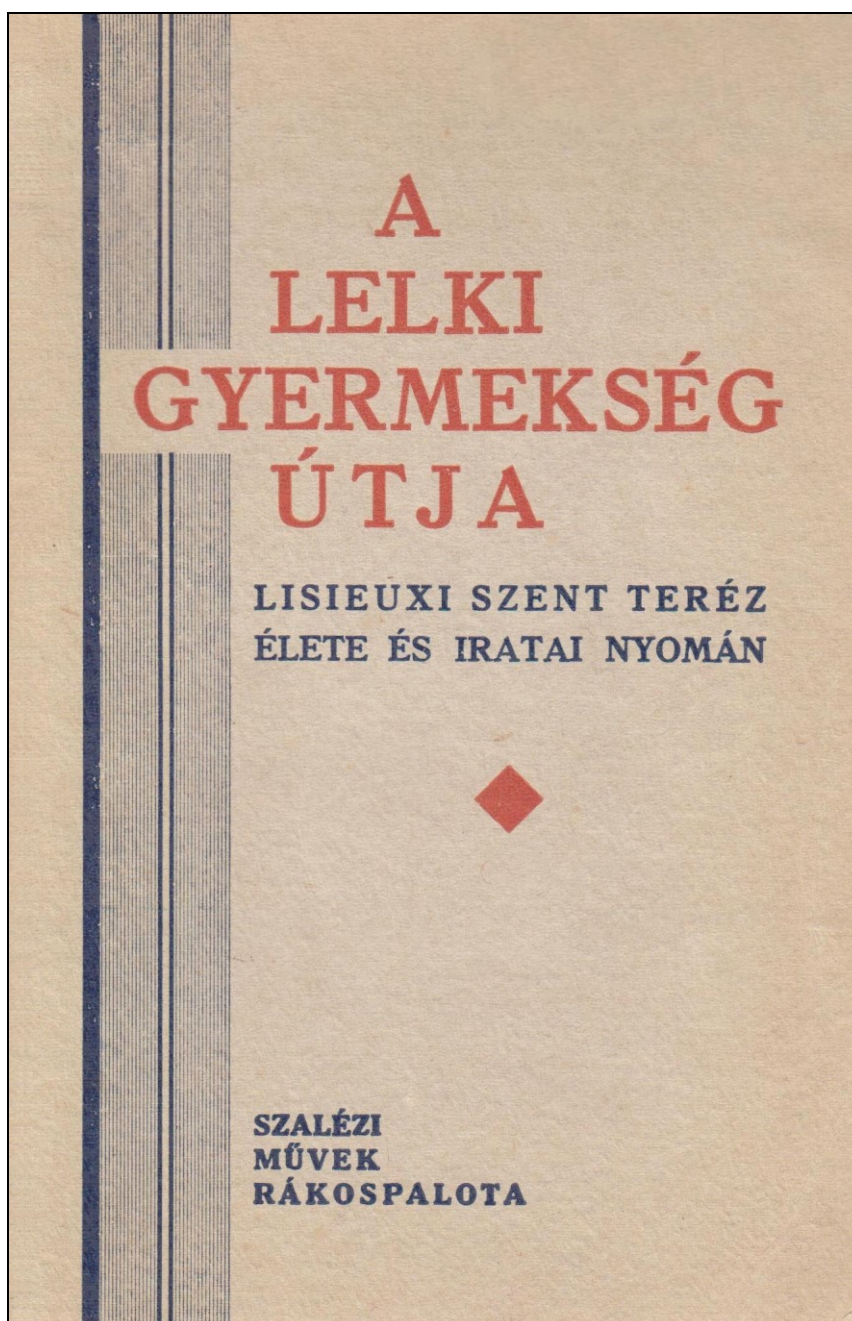

P. Martin
A lelki gyermekség útja
Lisieux-i Szent Teréz élete és iratai nyomán

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

P. Martin

A lelki gyermekség útja

Lisieux-i Szent Teréz élete és iratai nyomán

A francia eredetinek második, bővített kiadásából fordította
M. Schweinitzer J. Gertrud
angolkisasszony

Nihil obstat.

Joannes Antal censor dioecesanus.

Imprimatur. 2258/1931. Vacii, die 12 maii 1931.

+ Stephanus episcopus.

„Ez az az ösvény, melyen haladni
mindenkinek nemcsak lehetséges, hanem
könnyű is, habár nem is lesz képes
mindenki ez úton elérni azt a magaslatot,
amelyre a jó Isten Terézt felsegítette.”
Őszentsége XI. Pius pápa

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című könyv elektronikus változata. A könyv 1931-ben jelent meg A Szalézi Művek kiadásában Rákospalotán.

Tartalomjegyzék

Impresszum	2
Tartalomjegyzék	3
Óminenciája Gasparri bíboros úr levele a szerzőhöz	5
Előszó a II. kiadáshoz	6
A fordító előszava	7
I. fejezet: Mi a lelki gyermekség útja; hogyan kapcsolódik az Evangéliumba?	8
1. Milyen hozzánk a mi mennyei Atyánk? Hogyan képzeljük el Őt gyakorlatiasan?	8
2. Milyen gyermekek legyünk Istennel szemben?	9
3. Mit tesz a lelki gyermekség útjára lépni?	10
II. fejezet: Kicsinység és gyengeség	11
1. Mennyire kívánatos a szív alázatossága	11
2. A kicsiny lélek erejének titka a szívbeli alázat, mely a kis ösvényre vezet és reá vonja Jézus kegyét	12
III. fejezet: Szegénység	14
1. Minél élénkebb szegénységünk tudata, annál kevésbé kell az ínségtől tartanunk	14
2. A kegyelmet alkalomról alkalomra adja meg az Úr	14
3. Ne tulajdonítsuk magunknak az Istentől vett adományokat	15
4. Szegényeknek kell maradnunk mindvégig	16
5. Hogyan kell viselkednünk, ha a teremtmények elfelednek – s hogyan kell önmagunkról megfeledkeznünk?	17
IV. fejezet: A jó Isten iránti bizalom	18
1. Bizalmunk okai	18
2. Gyakorlati következmények	21
3. Alkalmazás	22
V. fejezet: A szeretet	26
1. A szeretet fontossága és szerepe a lelki gyermekség útján	26
2. Kívánnunk kell a szeretetet. Mindent szeretetből kell tennünk	27
3. Miben áll a szeretet gyakorlása? Hogyan értette azt lisieux-i Szent Teréz?	28
VI. fejezet: A szeretet (folytatás)	33
1. Az isteni felvonó	33
2. Felajánlás a jó Isten irgalmas szeretetének, mint égő áldozat	34
VII. fejezet: Önmagunknak teljes átadása Istennek	41
1. Mi a szerepe a teljes önátadásnak?	41
2. Mint vezet a teljes önátadás a tökéletes isteni szeretetre?	41
3. Mennyiben bizonyítja az önátadás a gyermek szeretetét?	42
4. Mennyire óvatosan gyakorolja Szentünk az önátadást	44
VIII. fejezet: A buzgóság	46
1. Buzgóságának forrása	46
2. A buzgóság gyakorlása	48
IX. fejezet: Az egyszerűség	50
1. Az egyszerű lélek egyenesen Isten felé tör	50
2. Hogyan és hol tanulhatunk egyszerűséget?	51
3. Egyszerűség az erények gyakorlásában	53
X. fejezet: Szűz Mária szerepe a lelki gyermekség útján	55
1. Szeressük Máriát gyengéden és erősen	55
2. Folyamodjunk gyakran Hozzá	58

3. Kövessük híven!.....	60
Ima, mellyel a gyermek Jézusról nevezett Szent Teréz magát a jó Isten irgalmas szeretetének égő áldozatul följánlotta	63

Őeminenciája Gasparri bíboros úr levele a szerzőhöz

Vatikán, 1924. június 2.

Főtisztelendő Atyám!

A Szentatya különösen szívesen fogadta e bájos könyvet, melyet Ön azért írt, hogy hozzáférhetővé tegye a keresztény lelkek számára azt az eszközt, mely oly rövid idő alatt szentté tette a kisdéd Jézusról nevezett Boldog Terézt.

Őszentsége szívből köszöni gyermeki hódolatát és szerencsét kíván ahhoz, hogy Ön ismét bebizonyította, mily nagyon tévednek azok, kik azt vélik, hogy az életszentség rendkívüliségeket kíván.

Önnel és munkájával szemben viseltetett jóindulatának zálogául boldogan küldi el a Szentatya Önnek is, a tisztelendő misszionárius atyáknak is különös apostoli áldását.

Fogadja főtisztelendő Atyám megkülönböztetett nagyrabecsülésem kifejezését:

Gasparri bíboros

Előszó a II. kiadáshoz

A jó Isten megáldotta ezt a kis könyvet, melynek nem volt egyéb célja, minthogy Őt megszerettesse és így első megjelenése óta – aminek immár 6 éve – nagyon elterjedt, nemcsak Franciaországban, hanem minthogy tizenkét idegen nyelven olvassák, egész Európában, sőt a távoli missziós országokban is.

Mi több, sok olvasó szíves volt megismertetni a szerzővel azt a lelki hasznot, melyet Isten kegyelméből e könyvből merített. Folytatni és gyarapítani e jót, ez az a gondolat, mely eldöntötte ez új kiadás közzétételét.

Gyakran ismételt kérésnek engedve jónak látta a szerző új fejezettel bővíteni az eredeti szöveget, ezért írt *Szűz Mária szerepéről a lelki gyermekség útján*.

Vajha e kibővítés méltóvá tenné e szerény munkát a drága Kis Szent Teréz újabb mosolyára és a mennyország Királynőjének anyai áldására.

1929. július 16-án,
a Kármelhegyi Boldogasszony ünnepén.

A fordító előszava

Istenben boldogult XV. Benedek pápa szívből kívánta „hogy a Gyermek Jézusról nevezett Teréz nővér titka, vagyis a lelki gyermekség útja, senki előtt ne maradjon ismeretlen.”

Megszerettetni Istent másokkal, úgy ahogy ő szerette és megismertetni velük „kicsiny ösvényét,” ez Lisieux bájos szentjének hivatása, melyet folytatni fog a világ végéig.

Nagy azoknak a buzgó lelkeknek száma, kiket e könnyű és biztos útra vonz, de sokan vannak, akik visszariadnak, mert gyarlóknak és gyengéknek érzik magukat.

Örömet akartunk szerezni Kis Szent Teréz magyar tisztelőinek e mélységes és mégis oly közvetlen hangon írt műnek lefordításával. Már csak azért is szükségesnek látszott a „kicsiny lelkek” e drágalátos kézikönyvét megismertetni a magyar közönséggel, mert tudunkkal a lelki gyermekség útjáról behatóbb tanulmány nem jelent meg még anyanyelvünkön.

Adná az Úr, hogy napról-napra növekednék azoknak a kedves lelkeknek száma, kik a rózsaesőt hullató Szent nyomdokaiba lépnek, akkor hazánkban is előbb teljesülnének dicsőségesen uralkodó Szentatyánk szavai: „Ha a lelki gyermekség útja általánossá válnék, mily könnyen valósulna meg az emberi társadalom újjászületése.”

E helyen fejezem ki hálámat dr. Balanyi György kegyesrendi asszisztens úr iránt, ki fordításomat jóakaró észrevételeivel kísérni szíves volt, továbbá a Szent István Társulatnak, amely a könyv kiadásának jogát a Clarisseumnak átengedte, végül a rákospalotai Szalézi Atyáknak, kik ezt a művet sajtó alá rendezték.

Kelt, Budapest – Zugliget, az Angolkisasszonyok intézetében 1930. húsvét ünnepén.

M. Schweinitzer Janka Gertrud
I. B. M. V., középisk. tanár.

Jegyzet

Az idézeteket a következő, a Szent István Társulat kiadásában megjelent művekből vettem:

1. Egy lélek története (Lisieux-i Szt. Teréz) Önéletrajz IV. kiadás, fordította M. Nagyfejeő Gabriella, angolkisasszony.
2. Szent Terézia nővér szelleme II. kiadás. 1926.
3. Egy Szent végső szavai (Novissima verba) 1929.

A. M. D. G!

I. fejezet: Mi a lelki gyermekség útja; hogyan kapcsolódik az Evangéliumba?

Szent hitünknek egyik legvigasztalóbb tanítása, hogy a keresztség szentsége új, isteni életet közöl velünk s ezáltal Isten gyermekeivé tesz bennünket. „*Lássátok, minő szeretetet tanúsított irántunk az Atya, hogy Isten fiainak neveztetünk és azok is vagyunk*”.¹ Az istengermekség gondolata, mely az egész Szentírást áthatja, meghatározza számunkra, hogy minő magatartást kell tanúsítanunk a jó Istennel szemben, mivelhogy Ő a mi Atyánk.

Az Úr Jézus, valahányszor Istenről beszél, akár külön az apostoloknak, akár a nagytömegnek, mindig „Atyának” nevezi Őt. Csak a hegyi beszédben vagy tizenhatszor találkozunk e kifejezéssel.

Ez a megkapó tény nem került el az Egyház figyelmét. Kifejezésre is juttatja a szentmisében, midőn a Pater noster előtt azt mondja, hogy „üdvös parancsolatok készítésére és isteni tanítástól felvilágosítva” meri a Magasságbelit „Atyának” szólítani.

Isten a nagy keresztyén család Atyja, – ebben nem szabad kételkednünk – és azt akarja, hogy mi valamennyien gyermekeinek tekintsük magunkat és e szerint viselkedjünk ne csak imádságainkban, hanem életünk minden mozzanatában.

1. Milyen hozzánk a mi mennyei Atyánk? Hogyan képzeljük el Őt gyakorlatiasan?

Ha róla beszélünk, éreznünk kell-e mindazt, ami a gyermek szívét az „atya” szóban bizalommal tölti el? Éreznünk kell-e, a figyelmes, segítő és éber gyengédséget, a kizárólag gyermeke javát kereső gondoskodást? Éreznünk kell-e az atyai szívnek túláradó jóságát s jóságának szóban és tettben való megnyilatkozását? Avagy talán úgy képzeljük mennyei Atyánkat, mint távollevő és elérhetetlen lényt, s aki saját dicsőségének élvezésében teljesen érzéketlen irántunk? Aki talán csak irgalomból tűri, hogy Atyának szólítsuk, de egyébként ez teljesen hidegen hagyja Őt?

Távol legyen mindez a mi mennyei Atyánktól! Hiszen „*Őbenne élünk, mozgunk és vagyunk!*”² Már eszünk is emellett tanúskodik, még inkább a hit, mely arra tanít bennünket, hogy a keresztség kegyelme folytán a Szentháromság lelkünk szentélyében lakik, hogy az Isten úgy tartózkodik szívünkben, miként az édesatya gyermekének házában. „Ha valaki szeret engem, az én beszédemet megtartja; az én Atyám is szeretni fogja őt és hozzája megyünk és lakóhelyet szerzünk nála.”³

Lehetséges volna-e, hogy csak kénytelen-kelletlen gondolna velünk mennyei Atyánk, a végtelen Szeretet és Jóság, kinek állandó jelenlétét bírjuk? Nem! Való és igaz, hogy az isteni Gondviselés atyai jósága életünk legjelentéktelenebb mozzanatát is felöleli. Megszámlálta hajunk szálait és akarata nélkül egy se fog meggörbülni. Többet mondok: minden, ami a gyermek szemében atyját drágává teszi, az mind Isten Szívéből származik, mint ősforrásból. Földi atyák csak azért olyan jók fiaikhoz, mert az Isten saját szeretetének egy szikráját, saját jóságának visszfényét vetítette beléjük. Igen, csak szikráját, csak visszfényét! De mi a szikra az égő tűzhelyhez, mi a visszfény a naphoz képest? És mi a teremtett szív, mi a legjobb teremtmény szíve az Isten Szívével összehasonlítva?!

¹ Jn 3,1

² ApCsel 17,28

³ Jn 14,23

Némelyek azt állítják, hogy a mennyei Atya, mivel Isten, nem mutathatja ki gyengédségét úgy, mint az emberek. Én azonban azt felelem: Isten azért lett emberré, hogy emberi szívvel szerethessen bennünket. Emberi jóságát se halála, se feltámadása nem csökkentette. Ma az égben és a szent Ostya színe alatt ugyanaz Ő, aki volt földi életében: mindig szeretetreméltó, szelíd, jóságos, mindig részvevő és ma is szíven viseli a földi gyermekeinek boldogságát.

Krisztusban az Istenség semmiképp sem csökkentheti a szent emberség báját s viszont embersége nem befolyásolhatja az isteni tulajdonságokat. Tehát ha képet akarunk magunknak alkotni mennyei Atyánkról, nemcsak a föld legjobb és legszeretőbb atyjának kell Őt gondolnunk, hanem összehasonlíthatatlanul jobbnak, végtelenül bölcsnek, hatalmasnak. Hozzá kell még tennünk, hogy mindenhatóságát és bölcsességét mindig kész Gondviselésének szolgálatába állítani.

2. Milyen gyermekek legyünk Istennel szemben?

Az előzőkben láttuk, mi a mi számunkra mennyei Atyánk, most arról szólunk, hogyan viselkedjünk vele szemben mi, az Ő gyermekei.

A családban – tudjuk – vannak nagyobb és kisebb gyermekek. Vannak akik kényszerből, vagy jellembeli eltérés miatt korán elkerülnek az atyai háztól, mások viszont ott laknak édesatyjuknál. Van olyan gyermek, aki bizalommal, egyszerűséggel gyakran kéri atyja segítségét, s van olyan, aki nehezen szánja rá magát, hogy kérjen valamit atyjától.

A jó Isten azt akarja, hogy vele szemben ne úgy viselkedjünk, mint a felnőtt, hanem úgy, mint az egész kicsiny gyermek: *sicut parvuli*.

Szinte megható, mennyire hangsúlyozza az Úr ezt a kifejezést az Evangéliumban: „Bizony mondom nektek, ha meg nem változtok és nem lesztek mint a kisdetek, nem mentek be a mennyek országába.”⁴

„Hagyjátok a kisdedeket hozzám jönni és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országa.”⁵

„Aki mindnyájotok közt legkisebb, az a nagyobb.”⁶

De az Úr Jézus nem maradt a pusztá szónál, hanem tetteivel is nyomatékoztatta szavait. Aki ismeri az Evangéliumot, az jól tudja, mennyire szerette, ha a kicsinyek körülvették Őt, tudja milyen szeretettel vonta szívére és hogyan áldotta meg őket. Tehát szóban és tettben egészen különös előszeretettel tanúsított a kis gyermekek iránt. De ez nemcsak azoknak szólt, akik koruknál fogva még kis gyermekek voltak, hanem azoknak is, kik a kegyelem által ismét azzá lettek. Az Úr nagy ölelő szeretetében ezek is, azok is összeolvadtak. Zsidóország gyermekeit azért szerette az Úr, mert a lelki gyermekséget jelképezték, viszont a lelki gyermekség azért oly kedves neki, mert a természetes gyermekség minden elragadó bájával ékeskedik.

„Hagyjátok a kisdedeket hozzám jönni és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országa.”

„Már pedig mikor egy mester valamely oktatást ilyen változó formákban tár elénk, nem árulja-e el éppen eme ismétlődő kifejezési módok által, hogy ezt a tanítást különösen szíven viseli? Ha ő annyira igyekezik tanítványait oktatni, ezt bizonyára azért teszi, hogy eme vagy ama kifejezési mód által annál biztosabban megértesse velük magát. Tehát világos, hogy az isteni Mester arra törekszik, hogy tanítványai a lelki gyermekségben szükséges feltételét lássák annak, hogy az örök életet elérhessék.”⁷

⁴ Mt 18,3

⁵ Mk 10,14

⁶ Lk 9,48

⁷ XV. Benedek pápa beszéde Szent Teréz hősi erényeiről szóló döntvény kihirdetése alkalmával.

Nem kételkedhetünk hát: Jézus Szíve hő vágyának teszünk eleget, ha a lelki életben egész kicsi gyermekekké leszünk.

3. Mit tesz a lelki gyermekség útjára lépni?

Kis Szent Teréznek az a célja, hogy minél több lelket tereljen erre az útra. A lelki gyermekség útjára akkor lépünk, ha belsőleg ugyanolyan lelkülettel viseltetünk mennyei Atyánk iránt, amilyennel a gyermek viseltetik földi atyja iránt. Ez annyit jelent, mint a gyermek jellegzetes vonásait átvinni a természetfölötti rendbe.

Az az egyszerű meghatározás máris bepillantást enged a „kis ösvény” mivoltába.

A gyermeket elsősorban kis növése, gyöngesége, szegénysége, egyszerűsége jellemzi. Vajon mire képes a kis gyermek önmagától? Mije van? Semmije, vagy majdnem semmije. Számára nincs más segítség, mint amit jó szülei részéről tapasztal. Ha magára hagyják, mindenben hiányt szenved. Ha szüleivel van, biztos, hogy semmije se fog hiányozni. Innen van kis szívében az a mérhetetlen bizalom, mely öntudatlanul arra indítja őt, hogy mindenben feltétlenül szüleire hagyatkozzék. Így gond és félelem nélkül él, mert teljesen átadja magát szüleinek.

A szülők pedig a szeretett kis lény bizalmának folytonos gondoskodással, állandó figyelemmel felelnek meg. Elhárítanak tőle minden ártalmast, előteremtnek számára minden kellemest és hasznosat.

A gyermek hálás és háláját a maga módján ki is fejezi. Bár nagyon egyszerű az a mód, mégis olyan kitűnő, hogy bőven kárpótolja a szülőket minden fáradságukért. A kisbaba nem tud mást, csak szeretni. Egyszerűen, közvetlenül, őszintén, egész szívvel szeret s mivel csak szeretni tud, ez az egyetlen foglalkozása.

Isten gyermekei életének is ilyennek kell lennie. Legyenek ők is kicsinyek, gyengék és szegények a jó Isten előtt! Közeledjenek hozzá egész lélekkel, határtalan szeretettel s adják át neki magukat egészen. Szeressék Őt s amennyire csak képesek, halmozzák el szeretetükkel; ne mulasszanak el egyetlen alkalmat se, hogy Neki örömet szerezzenek. Erre az életre hívja Szent Terézke a kis lelkéket, kik az ő kis ösvényén akarnak haladni.

Alakítsák ki lelkükben a gyermekség képét és éljék a kicsinyek életét.

A gyermek jellemző vonásai, mint az előbb mondtuk: *a kicsinység, gyengeség, szegénység és egyszerűség.*

Az egészen kicsinyek élete teljes bizalomban, szeretetben és odaadásban merül ki. Ha be akarunk hatolni a lelki gyermekség titkaiba, ezeket az erényeket kell tanulmányoznunk.

II. fejezet: Kicsinység és gyengeség

A gyermek mindenekelőtt kicsiny. Minél jobban növekszik, annál kevésbé mondható gyermeknek.

Annak tehát, aki a lelki gyermekség útjára óhajt lépni, legelső teendője, hogy egészen kicsiny legyen a jó Isten előtt. Kicsiny pedig az, aki alázatos. Az ilyen ember olyannak látja magát, amilyen volna saját erejéből, az isteni irgalom nélkül, Így tekintve az ember semmi. De ez ne legyen pusztán megállapítás. Szeressük magunkat ilyen nyomorultnak látni és örüljünk e nyomorúságnak!

Lehet valaki nagyon gögös, jóllehet tisztában van nyomorúságával, példája ennek a gonosz lélek. Az alázatosság viszont nem abban áll, hogy tudomással bírjunk nyomorúságunkról, hanem abban, hogy szívesen viseljük ezt a tudatot. Ez a valódi alázatosság, a szív alázatossága; ilyen legyen a „kis léleké!”

1. Mennyire kívánatos a szív alázatossága

Keresztény lélek, ha a jó Isten kedves gyermeke akarsz lenni, légy saját magad előtt kicsinnyé. Ismerd meg magad olyannak, amilyen vagy! Van benned jó és rossz. Ami jó benned, az Istentől származik. El ne mulasd ezt meghálálni Neki! Ellenben minden, ami rossz benned, téled magadtól van. Ismerd meg és vedd meg önmagadat! Ez a tehetetlenség a jóban, ez a sok rossz hajlam az önszeretet, mulasztások, hibák mind belsődből sarjadnak és tökéletlenségedet mutatják. Nézz bátran szembe mindezzel, nyisd ki jól szemeidet, hogy lássák a nyomorúság e halmazát! De ne szomorkodj, hanem örülj annál jobban, minél inkább észreveszed önmagadban a gyöngeség örvényét és a tehetetlenség forrását. Így tett a kis Jézusról nevezett Szent Teréz mindenkor: *„gyengeségemet látva, nem fogok szomorkodni; sőt ellenkezőleg éppen gyengeségemmel akarok dicsekedni, mert ebből látszik meg, hogy mit tett velem az Úr. Érzem és tudom, hogy napról-napra újabbnál-újabb tökéletlenségeket fogok találni lelkem rejtett mélyén. Be kell vallanom, több hasznot merítettem a saját semmiségem megismeréséből, mint a hit titkainak világos átértéséből.”*⁸

Tudta a kis Szent, hogy ez a belső megismerés az Úr Isten legértékesebb kegyelmeinek egyike és ezért mindenkor hálás volt érte.

„Nagy dolgot cselekedett velem a Hatalmas és az Ő legnagyobb tette, hogy beláttatta velem saját semmiségemet és tehetetlenségemet.”⁹

Ezért szeretett mindent, ami mélyítette benne saját gyengeségének tudatát, főleg a gyarlóságokat. Tökéletlenségei nem hogy elszomorították volna, ellenkezőleg örömet szereztek neki, különösen attól a naptól fogva, melyen megértette, hogy az emberi gyarlóságból elkövetett hibák nem okoznak fájdalmat a jó Istennek. *„Mi az nekem, ha minduntalan el is esem! Csak gyengeségemet érzem, ezáltal ez nagy előnyömre válik. Látod, Uram, mit tehetek én, ha csak Te nem hordasz karjaidban.”*¹⁰

Ez kétségbevonhatatlanul alázatosságról tanúskodik, Az alázatos lelket nem lepik meg botlásai, inkább azon csodálkozik, hogy nem botlik többet és súlyosabban.

Ugye nem szokatlan dolog, hogy egy kis baba elesik; szegényke, hiszen még állni sem tud! De ha el is esik, nem üti meg magát nagyon, hiszen nem esett nagyot. Így van ez a kis lelkekkel is, Sebeik sohasem veszedelmesek, mert alig hogy megsebesülnek, már is

⁸ Önéletrajz IX.

⁹ Önéletrajz IX.

¹⁰ Céline-hez intézett 5. levél.

meggyógyulnak Az esés semmiképp sem gyengíti őket, sőt gyengeségük tapasztalata megerősítette, mivel gyarapodtak az alázatosságban. Ezért szerette lisieux-i Szent Teréz a nagy Szent Pállal mondani:

„Minden erőm gyengeségemben van.”

2. A kicsiny lélek erejének titka a szívbeli alázat, mely a kis ösvényre vezeti és reá vonja Jézus kegyét

Aránylag kevés az olyan lélek, aki önként vállalja, hogy ő kicsiny és gyenge, még kevesebb az olyan, aki örülni tud ennek, különösen ha tapasztalatból tudja, hogy mennyire gyarló és tehetetlen. Legtöbbször csak bizonyos fokig hajlandók beismerni gyengeségüket ; mellette szeretik élvezni azt a tudatot, hogy azért erő is van bennük. Különösen ha jó lelki hangulatban vannak és minden áldozatra késznek érzik magukat, ilyenkor azt hiszik, hogy semminek sincsenek híjával.

De csak jöjjön az első nehézség, csak álljon be az unalom és tespedtség, azonnal elhagyják magukat és elcsüggednek. Ezek a lelkek nem értették meg az igazi alázatosságot. Nem tudják, hogy a kis gyermek ereje éppen gyengeségében van, hogy minél gyengébb a picike, annál jobban segítenek rajta a felnőttek. Lám a nagyobb gyermeket korántsem gondozzák, úgy, mint egy újszülöttet.

Így tesz a jó Isten is. Az egészen kicsiny, egészen gyenge lelkekhez nagyobb szeretettel hajol le, mint a többihez. A Példabeszédek könyvében mondja is: „Ha valaki egészen kicsiny, jöjjön hozzám,” Szentünk elgondolkodott e szavak jelentésén és felvetette a kérdést: miért hívja magához az Úr az egészen kicsinyeket? Erre a kérdésre a választ Jézus Szívén hallotta meg, aki minden földi atya fölött atyánk. Ekkor tárult fel előtte a lelki gyermekség titka: „Ölben fogtok hordoztatni és térdeken hízelkednek nektek, mint akinek anyja hízeleg, úgy vigasztallak én titeket,”¹¹ Ezeket a szavakat idézve hozzáteszi még: „*Ó, sohasem hallottam ennél gyengédebb beszédet, ennél bővösebb zenét! Hangján ujjongani kezdett lelkem.*”¹²

Kis Szent Teréz, mivel kicsinynek és gyöngének érezte magát, biztos, egyenes és rövid utat keresett, hogy Istenhez jusson. Hogy a tökéletesség meredek hegyét megmássza, felvonó után nézett, mely Jézushoz emeli őt. „*Az erő, mely égbe emel, nem más, mint a Te erős, hatalmas két karod, én szerelmes Jézusom! Immár nem kell megnőnem, megmaradhatok kicsinynek, sőt napról-napra kisebbnek kell lennem.*”¹³

Utóbbi szavak: „*nem kell megnőnem, megmaradhatok kicsinynek, sőt napról-napra kisebbnek kell lennem*” figyelemre méltók, mert a lelki gyermekségnek ismét egy fontos titkát tartalmazzák. Lényeges különbséget mutatnak a természetes és a lelki gyermekség közt. Míg ugyanis a természet rendje szerint a gyermek nem maradhat mindig kicsiny, addig a lelki gyermekséget az jellemzi, hogy minél inkább elhaladnak fölötté az évek, annál kisebbé kell lennie a léleknek. Itt a haladást az alázatosságban való gyarapodás jelzi, semmiségünknek minél világosabb felismerése és ennek a ténynek minél nagyobb szeretete. Tehát minél jobban örül a lélek gyengesége és nyomorúsága láttán, annál alkalmasabb az isteni szeretet átalakító, felemelő munkájára.

Az ilyen lelket szeretetébe fogadja az Úr. „*Az tetszik Neki, hogy örülök annak, hogy semmi sem vagyok és szegény, és hogy vakon bízom az Ő irgalmában.*”¹⁴

¹¹ Iz 56,13.

¹² Önéletrajz IX.

¹³ Önéletrajz XX.

¹⁴ Máriához írt 6. levél.

Továbbá felvilágosítja; „*Erőtlén és gyenge voltam, azért Ő lehajolt hozzám és édesdeden beavatott szerelmének titkaiba.*”¹⁵

Éppen mivel oly gyenge e kis lélek, bízza magát az Úr mindenhatóságaira. „*Mindent Jézus tett énbennem, mert én gyenge és kicsiny voltam.*”¹⁶ – mondja alázattal.

A következőkben rámutatok majd arra, hogy az Úr munkája a lélekben semmiképp sem menti fel az embert a személyes erőfeszítés kötelessége alól. Sőt ellenkezőleg! Éppen mivel a jó Isten gyermeke, minden alkalmat fel kell használnia, hogy a mennyei Atyát nagylelkűségével megörvendeztesse. Előbb az alapvető lelkületről szoltunk, mely abban áll, hogy örömmel viseljük, sőt kívánjuk kicsinységünket, gyengeségünket.

Ez az állapot lehetséges és összeegyeztethető bármilyen korról és életkörülménnyel. A Szent mondja; „*Az ember megmaradhat csekélynek, kicsinynek még a legmagasabb állásban és a legvégső öregségben is. Ha nyolcvan éves koromban halnék meg, akkor is csak olyan kicsiny volnék, mint amilyen most vagyok.*”¹⁷ Ez a megjegyzés nem volt hiábavaló. Csak azt bizonyítja, hogy a lelki gyermekség útja minden kornak és minden állapotnak megfelel, Soha sincs késő, hogy azt megkezdjük, soha se kell azt elhagyni.

¹⁵ Önéletrajz V.

¹⁶ Önéletrajz XII.

¹⁷ Tanácsok és emlékek.

III. fejezet: Szegénység

A gyermek második jellemző vonása a szegénység. Még gazdag szülők gyermekének sincs jóformán semmije, hiszen minden a szülőké, akik csak annyiban osztják meg a gyermekkel javaikat, amennyiben az éppen rászorul.

Így tesz velünk a jó Isten is. A léleknek be kell látnia teljes nincstelenségét, tudnia kell, hogy mennyire rászorul az Úr bőkezűségére.

1. Minél élénkebb szegénységünk tudata, annál kevésbé kell az ínségtől tartanunk

Jól tudta ezt Kis Szent Teréz, aki épp azért akart a gyermekek szegénységében élni. *„Még a legszegényebb ember is megszerzi azt, amire gyermekének szüksége van, de ha felnőtt s megerősödik, atyja leveszi róla kezét s így szól hozzá: »Most már dolgozzál, elég nagy vagy hozzá, hogy elartsd magadat!« – Nos, én azért nem akartam megnőni, hogy ne kelljen ezeket a szavakat hallanom, hiszen tudtam, hogy a magam erejéből képtelen vagyok életemet, az örök életet biztosítani. Azért mindig kicsiny maradtam és nincs más foglalkozásom, mint virágot szedni, a szeretet és áldozat virágait és azokat az Úristennek felajánlva, Őt megörvendeztetni.”*¹⁸

Bölcsebben és kedvesebben aligha lehet okoskodni.

Az előbbi elmélkedés kapcsán a kis gyermek így szólt az isteni Gondviseléshez: „Semmire se vagyok képes, Uram, légy az én erőm!” Most hozzáteszi: „Semmim sincs, légy az én gazdagságom!” Hogy is engedné a végtelenül gazdag Isten, hogy kis gyermeke szükségét szenvedjen, mikor a földi édesanya oly készségesen segíti magzatát? Forduljon hát minden lélek bizalommal a jóságos Istenhez, különösen a saját méltatlanságát ismerő, bátortalan, erőtlen és megkísértett lélek. Ilyenkor a legegyszerűbb imádság a leghathatósabb. Nincs is szükség ilyenkor imádságra, mert az Úr megérti a szívnek szorongó segélykiáltását, a remegő ajkak szavát, az esdő tekintetet, és Ő, aki az égből gondosan örökös alázatos gyermeke felett, – elárasztja őt kegyelmeivel.

A legjobb mód az ínség elkerülésére: semmivel se bírni. – mindent bizalommal Istentől várni.

2. A kegyelmet alkalomról alkalomra adja meg az Úr

Az édesanya csak azt adja gyermekének, ami reá nézve a *jelen pillanatban* szükséges, vagy hasznos. Ugyan ki adna egy picit gyermeknek egyszerre egy egész kenyeret? Ki adna neki egy ruhaneművel telt szekrényt? Hiszen nem tudna mit kezdeni vele. Azért csak apránként adnak neki annyit, amennyire éppen rászorul. Gyermekek vagyunk Isten előtt, miért bána tehát másként velünk?

Sajnos, csak kevés lélek tud belenyugodni abba, hogy az Úr csak alkalomról alkalomra nyújtja kegyelmét. Sokan egyszerre szeretnének meggazdagodni a kegyelmekkel, hogy mindig legyen belőlük tartalékban, mert hiszen jön a halál. Ezek így okoskodnak: „Bár szívesen számítok a jó Istenre, de mégis jó volna, ha magamra is számíthatnék. Kézzelfoghatóan szeretném látni, mennyi kincset gyűjtöttem már az örökkévalóságra:

¹⁸ Tanácsok és emlékek.

mennyit haladtam, mennyi jót tettem. Mert ugyancsak elkelve nálam a lelki vagyon; legalább nem aggasztana a jövő.”

Nos és mi hasznod volna ebből a számításból? A biztonság tudata egyetlen büntől se tudna visszatartani s nem adna erőt egyetlen áldozatra se, – mindegyre csakis Isten kegyelme képes, Ő pedig nem szokta ezt előre megadni senkinek. De a kellő pillanatban mindig melletted áll segítő kegyelmével és ezt mindannyiszor megadja neked, valahányszor csak szükséged van rá.

„Gyakran vettem észre, hogy az Úr Jézus nem lát el engem a jövőre szóló kegyelmekkel. Ő minden pillanatban új meg új táplálékkal erősített engem, anélkül, – hogy észrevettem volna jövetelét, egyszer csak ott találok Őt, az én Királyomat az én szegény lelkemben. Gyermeked egyszerűséggel elgondolom, hogy maga az Úr az, aki kicsi szívemben elrejtőzött; Ő az, aki titokzatos módon él és cselekszik bennem, Ő az, aki pillanatról pillanatra a maga akaratához hajlítja az én gyenge akaratomat.”¹⁹

Isten azért nem közli velünk egyszerre kegyelmeit, hogy állandóan érezzük Tőle való függésünket és így folytonosan esedezzünk kegyelmeiért. „Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma...”, tehát nem kérjük azt egy egész évre egyszerre.

Szent Terézke egy költeményében így imádkozik:

*Sötét a jövőndő, nem gondolok arra,
Nem tudok én kérni bármit is holnapra!
Add, hogy szeresselek, kegyelmed meg ne vond...
Csak, a mai napon...²⁰*

A lelki szegénységet kis példaképünk mintájára akkor is gyakorolhatjuk, ha roskadozunk a kegyelem súlya alatt. Minél jobban áthat bennünket szegénységünk tudata, annál nagyobb bőkezűségre indítjuk a jó Istent.

3. Ne tulajdonítsuk magunknak az Istentől vett adományokat

Ha kis gyermekére bízta is a jó Isten kincseit – azért azok mégis csak a jó Isten kincsei maradnak. Ő marad mindvégig jogos tulajdonosuk és ezért, amikor neki tetszik, vissza is veheti ezeket. És ez nemcsak a természetfölötti javakra áll, minők a lelki világosság, vigasztalás, vonzódás a lelkiekhez, hanem a pusztán természetes adományokra is, minők az ész, egészség, tehetség, állás, foglalkozás. „Igen nyugodtan elmondhatom, hogy szívem nem tapad a föld kincseihez, sem az anyagiakhoz, sem a szellemiekhez.”²¹ Méltán nyilatkozhatott így Szent Terézke életének alkonyán.

A földiektől való elszakadásnak gyönyörű példáját adja az Ószövetségben Jób. Szavai közismertekké váltak, „Az Úr adta, az Úr elvette, amint az Úrnak tetszett, úgy lőn, legyen áldott az Úr neve.”²²

Nem kevésbé szép, talán még magasztosabb Kis Szent Teréz imája:

*„Amit tőle kaptam, újra elveszthetem,
Súgd meg neki anyám, ne kíméljen engem.”²³*

¹⁹ Önéletrajz VIII.

²⁰ A mai nap éneke.

²¹ Önéletrajz X.

²² Jób 1,21.

²³ Miért szeretlek ó Mária.

Míg Jób megadással fogadja az Isten akaratát, bármily áldozatot követel az tőle, – Kis Szent Teréz megelőzi, mintegy elébe siet neki. Nemcsak, hogy engedi magát megfosztani, hanem egyenesen kéri az Urat, hogy ne kímélje, hanem hajtsa végre rajta legszentebb szándékait. Mily megható, mily gyengéd ez a gyermeki odaadás! Ó, ti kicsiny lelkek, kik tökéletesség után vágyódtok, adjatok szabad kezét a mennyei Atyának: hadd gazdagítson benneteket – vagy fosszon meg mindentől, ha neki úgy tetszik. Ne ragaszkodjatok semmihez, egyedül csak Őhozzá. Szent akaratát mindig többre becsüljétek, mint adományait. Ha szegényeknek látszatok is, valójában nagyon gazdagok vagytok. Hasonlók vagytok ahhoz a gyermekhez, ki mosolyogva tűri akár ünnepi ruhácskával ékesíti édesanyja, akár ismét a hétköznapi köntösébe bujtatja. Mert nem a szép adományt szereti ő, hanem a szerető kezét, melynek mozgató ereje az anyai szeretet. Biztosan nyugszik, abban a tudatban, hogy minden csak javára szolgálhat.

4. Szegényeknek kell maradnunk mindvégig

„Az ember megmaradhat kicsinynek még a legvégső öregségben is...” És szegénynek? Halljuk csak, mit felel példaképünk? „Ha 80 esztendőig élnék is, oly szegény lennék, mint a templom egere; nem tudok takarékoskodni, nem tudok gyűjteni, ha egy kis tőkéhez jutok, rögtön lelkeket vásárllok rajta.”²⁴

Szép és nemes gondolat, de mi marad magának, hogy a maga részére is megvásárolhassa az örök életet?

Erre az ellenvetésre Szentünk így felel meg:

„Cselekedeteim nincsenek, de tudom, mit tesz Ő; az Ő saját cselekedetei szerint fog nekem megfizetni.”²⁵

Vannak, akik előtt az életszentségnek eme megnyilvánulása érthetetlen. Hogyan, tehát üres kézzel fog az Úr Színe elé lépni? Valóban, kis Szentünk cselekvési módja némi magyarázatot igényel.

Mindenek előtt leszögezzük, hogy korántsem hirdeti a jócselekedetek hiábavalóságát. Jámborsága ugyancsak nagy tevékenységre készítette Őt, mint még ezt bővebben kifejtjük. Az erények gyakorlására kínálkozó egyetlen alkalmat se akart elszalasztani. Csakhogy az érdemeket nem a maga számára gyűjtötte, hanem fenséges lelke apostoli buzgalmának ösztönzésére. Alighogy megszerezte őket, a halhatatlan lelkek megmentésére fordította.

Tehát szó se lehet hanyagságról, gondatlanságról, hanem inkább csodálatos bölcsességről. Aki ismeri a jó Isten Szívét, tudja, hogy az ilyen befektetés ugyancsak kamatozik. Már Avilai Szent Teréz mondotta: „Ha az Úrnak csak egy maravedi-t adsz, egy aranyat kapsz érte vissza.”

De az önzetlen kis Szentet korántsem a nyereség reménye készítette erre, hanem gyermekded bizalma, hogy majd saját érdemeivel ruházza fel őt egykor az Úr és szentté teszi örökre, ha üres kézzel jelenik meg Előtte.

Nem kellett neki az örök dicsőségnek más trónja, „más koronája,” mint egyedül Isten. Nem akart a maga számára gazdagságot szerezni, hiszen az ő kincsei már régen ott csillogtak a mennyei Atya kezében. Gond nélkül, szeretettel pihenhetett Atyja keblén, miként a gyermek, ki tudja, hogy az atyai örökség egyedül őt illeti.

A lelkigyermekség útját a szegénység és az alázatosság szegélyezi. Ott a tökéletességhez nem a nagyok állanak közel, hanem a kicsinyek; nem a gazdagok, hanem a szegények. Ezen

²⁴ Tanácsok és emlékek.

²⁵ Tanácsok és emlékek.

az ösvényen a lelkek ismerik gyengeségüket és szegénységüket, de a pálma azoké, kik ezt a tudatot örömmel, diadalmasan tudják viselni mindhalálíg.

5. Hogyan kell viselkednünk, ha a teremtmények elfelednek – s hogyan kell önmagunkról megfeledkeznünk?

Az élet rögzös útjait járja a szegény ember. Ugyan ki törődik vele? Mily kevés helyet foglal el e világon! A teremtmények lassankint egészen elfelejtik a kicsiny lelkeket és nekik ezt is örömmel kell fogadniok. *„Uram, engedd meg, hogy mindenki elfelejtsen, megvessen, lábbal tiporjon, ellökjön, mint egy haszontalan porszemet!”*²⁶ Így kiáltott fel Szent Terézke fogadalmának napján. Ebben lelte boldogságát, dicsőségét. De nem állott itt meg, nem volt elég neki, hogy a teremtmények elfeledjék, hanem úgy eltörpült önmaga előtt, hogy meg se látta már önmagát. *„Azt akarom, hogy elfelejtsenek, de ne csak a teremtmények, hanem én is el akarom magamat felejteni, hogy csak egy váagnak éljek: szeretni a jó Istent.”*²⁷

Így szeretett ő megsemmisülni, így annak a példáját követte, aki azért szállt le a földre, hogy érettünk megsemmisüljön.

A gyermeklelkek nem ismernek megállást, míg csak saját énük annyira el nem törpül lelki szemeik előtt, hogy szinte láthatatlanná válik. Ilyenkor, miután teljesen kiüresítették magukat, méltók lesznek arra, hogy csak az isteni szeretetnek éljenek.

Könnyen halad az utas, ha nincsen poggyásza. Mivel az alázatosság és a szegénység megszabadítják a lelket a nyomasztó terhektől, az ilyen lélek könnyedén követi Jézust, ki mindentől megfosztva járta kálváriáját. Méltán énekelhette a Szent:

*„Szentséges Szívedre teszem le mindenem,
Lelkem végre szabad, futom utam könnyen.
Egyetlen kincsem van, kincse a kincseknek!
Szeretetből élek.”*²⁸

²⁶ Önéletrajz VIII.

²⁷ Kis Teréz szelleme II.

²⁸ Szeretetből élek.

IV. fejezet: A jó Isten iránti bizalom

A gyermek kicsinysége, gyengesége, szegénysége miatt semmire se képes magától. De éppen e tehetetlenséggel vonja magára az erőt, mert szerető édesatyja segítségére siet. Szeretne járni, de gyöngye lábcskái felmondják a szolgálatot, közeledik a veszély, de gyöngye karjaival nem képes védekezni. Szerencsére nincs messze édesatyja. A kis baba feltekint hozzá és atyai szíve már is megértette őt. Karjaiba veszi, szívéhez öleli a drága kis jószágot. Mily örömet veszi ölbe, mily készséggel védelmezi. Íme a picike, mily erőssé vált atyjának ereje által.

Mily irigylésreméltó a gyermek, ki éppen tehetetlenségének köszöni a leghathatósabb segítséget. Milyen állhatatlan egyetlen tekintete, melynek a felnőtt készséggel engedelmeskedik. Hogyan állana ellen az esdő tekintetnek a jó Isten, ki az atyai szívet saját képére és hasonlatosságára alkotta! A gyengéd bizalomnak ezt a tekintetét várja ő tőlünk, hogy segíthessen rajtunk. Bár gyakran kéretlenül is segít, kétségkívül szívesebben segíti azokat, kik hozzája fordulnak. Vigasztalásának bőségét a bizalomhoz méri, melyet szemünkben olvas. Istenhez feltekinteni, bízni Benne, vagy könyörögni Hozzá, – egyet jelent! Nem mondja-e Jézus: „*Amit csak kérni fogtok az Atyától az én nevemben, megadja nektek?*”²⁹ Ebben az értelemben mondja kis Teréz: „*Annyit kapunk Tőle, amennyit remélünk.*”³⁰

Fontos, hogy azok a lelkek, kik a gyermekség útját járják, határtalan bizalomtól legyenek áthatva; ezen fordul meg tökéletesedésük. Azáltal, hogy gyermekké lesz, kötelessége mindent Istentől várni.

Dolgozzék tehát állandóan a bizalom megszilárdításán, iparkodják azt gyakorlat által nap-nap után gyarapítani!

Mivel pedig a nagy bizalom, mely Szentünket jellemezte, az isteni bőkezűségnek igen nagy ajándéka, esedezzek érte minél buzgóbban.

Ha nem is tudjuk a határtalan bizalmat saját erőnkől megszerezni, alkalmassá tehetjük rá lelkünket a sugallatok iránti hűséggel és szent vágyakkal.

A következő megfontolásokkal bizalmunk alapjait fogjuk megszilárdítani.

1. Bizalmunk okai

Kellő okot a bizalomra csakis Istenben találhatunk: az Ő szeretetében, irgalmában, sőt még igazságosságában is.

Az alázatosság első eredménye az, hogy megszabadít bennünket az önbizalomtól. Ha a lélek egyszer rálépett a lelki kicsinység és szegénység útjára, semmit se lát önmagában, csak nyomorúságot és gyarlóságot. Hogy is támadhatna a legcsekélyebb önbizalom benne, mikor ilyen kézzelfoghatóan látja nyomorúságát! Hiszen a lelki gyermekség felbecsülhetetlen kegyelme éppen abban rejlik, hogy arra készíti a lelket, hogy önmagán kívül keressen segítséget és tanácsot. De kihez menne, ha nem a mennyei Atyához? Kihez emelné bizakodó tekintetét, ha nem a végtelenül jó és irgalmas mennyei Atyához; ki maga a Szeretet?

²⁹ Jn 16,24.

³⁰ Önéletrajz XII.

Bizalmunk I. oka: A jó Isten irántunk való szeretete

„Isten a szeretet”. Ezt a szép meghatározást szent János Jézus Szívéből merítette az Utolsó vacsorán.

Istennek minden tulajdonsága végtelen, tehát szeretete is mindent felülmúl. Szeret engem és szeretetében bennefoglaltatnak mindama tulajdonságai, melyek legalkalmasabbak arra, hogy bizalmat öntsnek belém: a gyengédség, jóság, nagylelkűség, jóindulat.

Isten szeret engem. Hogyne szeretne, mikor kezeinek műve, sőt annál több – gyermeke vagyok.

Életét közölte velem azzal, hogy természetének részesévé tett. Jó Atyám Ő, ki szüntelenül felém hajol, örökösödik felettem s gondoskodik minden szükségletemről. De mit mondom: „felém hajol mennyei Atyám”? Nem, ennél még sokkal közelebb van hozzám: mert bennem van, lelkem mélyén honol.

Szakadatlanul gondol itt rám, nagyobb gondossággal foglalkozik velem, mint aminőre én magam képes vagyok. Gondviselésemmé válik az Ő folytonosan örökösödő szeretete és ennek az éber gondviselésnek szolgálatában áll a mindenhatóság, mely mindig kész közbelépni a szeretet terveinek megvalósítására.

Isten szeret! Hogy minden kételyt eloszlasson, szeretetének bélyegét rányomta minden teremtményre. A csillagok elbájoló fényéből ez ragyog felém, ezt sugározza a nap melege és az azúrkék égboltozat, ezt suttogja a tovasuhanó felhő. Ezt a szeretetet leheli a virág édes illata, ez teszi ízletessé a táplálékot, célszerűvé a ruházatot, meleggé a családi fészket...

Ő e szeretetről írt, könnyel, verítékkal, vérrel Betlehemben, Názáretben, a Golgotán!

Szeretetének legmeghatóbb, legérthetlenebb csodája folytán köztünk maradt, személyesen a nagy Isten, éjjel nappal mindenütt az oltárszekrényben, mintha mondaná: „Lám, mennyire szeretlek.” E csodák láttára kiáltott fel Kis Szent Teréz: „*Ó Uram Jézus, valóban azt kell mondanom, hogy a Te hozzám való szereteted az örülettel határos.*³¹ *Hogyan kívánhatnád, hogy az enyém ne vesse magát a Tiednek lángtengerébe? Mi korlátozná, mi korlátozhatná az én határtalan bizalmamat?*!”³²

És miért szabnánk határt bizalmunknak, mikor ez az egész szeretet a miénk? Ne engedjük, hogy a félelem valaha is csökkentse azt, ismételtessük csak vakmerően: *A jó Istenben sohasem lehet eléggé bízni!*

Bizalmunk II. oka: A végtelen irgalom

Igen, mondja majd valaki, Isten végtelenül jó és a szentek bizalma határtalan, éppen mert szentek. De hogyan bízhatnék én olyan erősen, ki erényben és érdemben olyan szegény vagyok, mindezen kívül pedig telve tökéletlenséggel? Én túlságosan nyomorult vagyok ahhoz. Túlságosan nyomorult? Tehát elfelejtetted, hogy a jó Isten szeretete „irgalmas szeretet”? És tudod-e, hogy mi az irgalom? Semmi egyéb, mint az a megható és titokzatos vonzalom, mely a lelket minden nyomor iránt részvétellel telíti és arra ösztönzi, hogy segítsen. Az irgalom a gyengeség felé hajlik, hogy azt felemelje, a seb felé, hogy azt gyógyítsa, a megbántó felé, hogy neki megbocsásson. Az irgalmas szív mintegy ösztönszerűleg a nyomort keresi, és minél nagyobb az, annál jobban siet enyhíteni és szeretetével gyógyítani. Miként a becsvágyónak szíve sohasem dobog hevesebben, mintha babér van kilátásban, éppen így az irgalmas ember szíve akkor dobban meg, ha igen nagy nyomorral áll szemben. Lám! Ilyen a

³¹ Franciául: „ton amour va jusqu'à la folie.”

³² Önéletrajz XI.

jó Isten Szíve, amint az Evangéliumból is kitűnik. Érdeemes ezt a szép könyvet lassan végiglapozni. Ó, mennyi megható bizonyítékát találhatjuk Jézus Szíve irgalmának! Látjuk, mennyi gyengédséggel hajolt Ő minden nyomor fölé. Hogy segített a szegényeken, betegeken, gyengéken, szenvedőkön és mindenekelőtt a legszerencsétlenebbeken: a bűnösökön. Minél kiáltóbb volt a nyomor, annál nagyobb volt az irgalom.

Mily jól megértette ezeket Kis Szent Teréz, ki éjjel, nappal keblén hordotta az Evangéliumot, hogy folyton elmélkedhessék fölötte. Különben is – ez volt életének legnagyobb kegyelme: gyermekkorától egész különös módon megértette az isteni Irgalmat. Ez mintegy hivatásbeli kegyelme volt. Talán senki sem vonzódott annyira a végtelen Irgalomhoz, talán senki se hatolt be oly mélyen titkaiba, talán senkise értette át olyan világosan: mennyi segítség rejlik benne gyengeségünk számára.

Az isteni Irgalom volt lelkének fénylő napja. Ez világította meg előtte, miként közlekedik Isten az emberrel. Ezen a „*bűnös tükrön át nézte és szemlélte többi tulajdonságait tökéletességét. És azokat mind a szeretet fényözönében, csodás ragyogásában látta.*”³³

Egész lelkiségét ez a gondolat irányította, ez volt az ő kis tana, melyet így foglalhatunk össze:

A végtelen Irgalommal a kis gyermek teljes tehetetlenségét helyezi szembe és ellenállhatatlan bizalommal veti magát az Irgalom karjaiba, hogy részesüljön az Ő jóságában, bölcsességében és hatalmában.

Ezekután tisztában vagyunk avval, mily főbenjáró szerepe van az Irgalomnak a lelki gyermekség útján és mennyire kell bízunk abban.

A „kicsinylélek” élete úgy a földön, mint egykor a mennyben nem más, mint a szeretet himnusza, mellyel dicsőíti az örök Irgalmat. Neki még inkább kell zengenie az Úr irgalmáról, mint bárki másnak.

Bizalmunk III. oka: Az isteni igazságosság

„De az Úristennek az irgalmon kívül más tulajdonságai is vannak és bizony félelmetesek is, mint pl. igazságossága,” – így beszélnek némelyek.

Ennek a megjegyzésnek volna némi jogosultsága, ha az igazságosság csak sújtana, büntetne. De az igazságosság sajátos tulajdonsága: mindenkinek azt juttatni, amit érdemel, megjutalmazni a jót és megtorolni a rosszat. Hogy méltányos legyen, számba kell vennie a jó szándékot, az enyhítő, esetleg súlyosbító körülményeket is. Az Úr Isten éppen igazságosságánál fogva mindenekelőtt tekintettel van az eredeti bűn okozta természetes gyengeségünkre, romlottságunkra és nem bünteti mindjárt botlásainkat. Nyomorúságunk mélyen megindítja Őt és így még igazságossága is az irgalomra készíti. Innen érthető, miért bánt az Úr olyan különbözően a bukott angyalokkal és a bűnbeesett emberrel. Miért teremtette ugyanaz az igazságosság az angyalok számára a poklot és miért nyitotta meg az ember számára a szeretet ösvényét a megváltásban.

Igen, azért, mert igazságos; könyörülő és irgalmas az Úr, hosszantűrő és igen irgalmas. Mert Ő ismeri alkatunkat, megemlékezik, hogy mi por vagyunk.³⁴

Mióta a megváltás kegyelme túlradt ott, ahol azelőtt túlradt a bűn, szinte elvitathatatlan jogunk van az irgalomra. Amióta Krisztus túlradóan megfizette adósságainkat, **azóta nemcsak az isteni irgalom folytán nyerünk bocsánatot, hanem igazságosságból.**

Ez a gondolat Kis Szent Teréznek egész lényét átjárta. Azért látta ő az isteni igazságosságot a szeretet fényözönében s ezért nem várt kevesebbet az igazságosságtól, mint

³³ Önéletrajz VIII.

³⁴ Misszionáriushoz írt 6. levél.

az Isten irgalmától. Ezért töltötte el örömmel az ő lelkét az isteni igazságosság gondolata, holott az másokat inkább megfélemlít.

Kis Teréz Istenben mindenekelőtt Atyját látta.

Megtörténhetik, hogy a gyermek, bármennyire szereti is atyját, itt-ott megfélelkezik magáról. Mit várjon ilyenkor szerető édes atyjától, ki igazságos, de méltányos is egyúttal? Gyengéd szemrehányást és teljes bocsánatot. Ugye, hacsak egy kissé is igazságtalan volna az atya, méltán félhetne a gyermek, de így – igazságosságától mindent remélhet. Isten igazságossága végtelen – hogyan bízhatnánk tehát benne határtalanul?...

2. Gyakorlati következmények

A fentebb mondottakból gyakorlati igazságokat lehet levonni. Szentünk ezeket tételszerűen foglalta össze. A kicsiny lelkeknek jól kell ismerniök ezeket. Íme néhány közülük:

„A jó Istenben sohasem lehet eléggé bízni.”³⁵

„Annyit kapunk tőle amennyit remélünk.”³⁶

„A mi csekély bizalmunk bántja az Urat, ez üti szentséges Szívén a legfájóbb sebeket,”³⁷

„Csak a bizalom, s egyedül a bizalom vezet bennünket a szeretet karjaiba,”³⁸

Állapodjunk meg kissé ezeknél a mondásoknál. Ez nem késleltethet bennünket, ellenkezőleg szárnyakat kölcsönöz, hogy Istenhez repülhessünk.

A jóságos Istenben soha se lehet eléggé bízni, mert Ő végtelen; végtelen szeretetében, gazdagságában, hatalmában. Ő tud adni és ismét adni, tele marokkal szórni adományait évszázadokon keresztül, anélkül, hogy kevesebb maradna. Még ha patakokban ontja is kegyelemadományait, végtelen tökéletessége nem csökken. Ezekután is az marad, ami volt: a végtelen.

Dicsőségét abban látja, hogy határtalanul adhat és abban leli örömét, hogy elárasztja teremtményeit mindazzal, amit óhajtanak... Nagylelkűsége nem ismer határt, ha a teremtményben felismeri gyermekét, ki újjászületvén a keresztségben mindenekelőtt az Ő tetszését akarja megnyerni.

Ilyenkor az isteni Szív vágyik feltárulni és szeretné mintegy ontani jótéteményeinek áráját. A bizalom meg is nyitja a Szent Szívet, különösen a kis gyermek vakmerő bizalma. Mi oly hamar megunjuk az adakozást, Isten ellenben sohasem fárad bele. Aki kérésével sokat ostromol, terhünkre válik, az Ūristen ellenben annál inkább örül, minél jobban zaklatjuk kéréseinkkel.

Némely kegyelmet azért nem merünk kérni, mert túlságosan nagynak tartjuk. De az Istenhez képest igen kicsiny az, ami hozzánk viszonyítva nagy. Azért legjobban úgy tiszteljük meg az Urat, ha kérésünket az Ő nagyságához mérjük, nem pedig a mi semmiségünkhöz, Imáinkat inkább az a gondolat hassa át, hogy kicsoda Ő, nem pedig, hogy mi mit érdemelünk.

Szentünk is így gondolkozott: *A jó Isten nem támaszt bennünk olyan vágyakat, amelyeket ki nem elégítene.*³⁹ *Tehát, ha valamire ösztönöz, hogy kérjem, azt meg is akarja adni. Uram, nem tudom kérésemet folytatni, mert félek, elernyeszt, elfáraszt az én szerénytelenségem, az én nagy merészségem! Csak egy mentségem van, az hogy gyermek vagyok; már pedig a gyermek sokszor csacsog össze-vissza meggondolatlanul. De ha a gyermek atya és anyja trónra kerülnek és mérhetetlen kincsek urává lesznek, akkor gyermeküknek minden*

³⁵ Önéletrajz XII.

³⁶ Guérin Máriához intézett levél.

³⁷ Guérin Máriához intézett levél.

³⁸ Máriához intézett 6. levél.

³⁹ Máriához írt 6. levél.

*kívánságát teljesítik, hiszen jobban szeretik őt, mint önmagukat. Hogy szívük kicsiny zsarnokának örömet szerezzenek, szinte esztelenséget tesznek és gyöngeség fogja el őket.*⁴⁰

Azért kéri oly merészen a tiszta szeretet a maga teljes tökéletességében, ezért táplál végtelenbe nyúló nagy és hő vágyakat, melyek áthidalják a századokat és az örökkévalóságig érnek. Gyermekdeden bízunk abban, hogy „az Úr csodákat fog művelni őérette, melyek fölülmúlják végtelen vágyait.”

Azóta az események igazolták reményeit. Küldetését számtalan csoda erősíti meg, – tehát nem csalódott merész bizakodásában. Ez ugyancsak kézzelfogható bizonyítéka annak, „hogy nem lehet eléggé bízni a jóságos Istenben.” Azonban itt egy kis kitérést kell tennünk. Tudni kell ugyanis, hogy bizalommal, azaz vakmerőséggel is vétkezhetünk. Mindenesetre vakmerőség volna, ha valaki annak ellenére, hogy bűneivel és lanyhaságával szakítani nem akar, nagy bizalmával próbálná pótolni a jóakarát hiányát. Aki így cselekednék, az gyakorlatilag tévtanban leledznék. Már pedig itt ugyancsak nem erről van szó.

Van sok jóakaró lélek, aki hibái és gyarlóságai miatt még meglehetősen távol áll a tökéletességtől, de legalább őszintén törekszik eljutni hozzá. Az ilyen lélek gyakran hűtlen lesz feltételeihez, csetlik-botlik, hibázik, de azért az életszentségről nem mond le, sőt állandóan igyekszik azt megközelíteni. Az ilyen emberek bátran és erősen bízhatnak.

Az ilyen lelkeknek nem szabad beérniük gyenge és erőtlen vágyakkal, hanem az Úr végtelen nagylelkűségéhez kell mérniük azokat. Csak azért kapunk keveset, mert keveset kérünk. Az Úr Jézus gyengéden megfeddi tanítványait: „Még semmit sem kértetek éntőlem: bizony, bizony mondom nektek, *amit kérni fogtok az Atyától az én nevemben, megadja nektek. Eddig semmit se kértetek az én nevemben. Kérjétek és megnyeritek, hogy örömetek teljes legyen.*”⁴¹

Szükséges tehát kérni. Hogy azonban kellőképp tudjunk kérni, vágyakoznunk, remélnünk s bízunk kell. A bizalom hiánya eltorlaszolja Isten Szívét. Így akadályozták egykor a názáretiek Jézust abban, hogy elhalmozza őket kegyelmeinek és szeretetének csodáival. Az Evangélium minden csodája bizalmat kívánt. Ahol nagy volt a bizalom, ott áradtak a csodák, ahol apadt a bizalom, ott csökkent a csodák száma, ahol kialudt, ott egyetlen csodát se művelt az Úr.

Tehát voltaképpen semmi újat sem mond a kis Szent, mikor az állítja: „Annyit kapunk tőle, amennyit remélünk.” Jézus is hangoztatja: Higyj! Bízzál bennem! Aki bennem bíz, mindenre képes! Ne csodáljuk tehát, hogy a mi csekély bizalmunk bántja meg legjobban az Urat, ez üti Szentséges Szívén a legfájóbb sebet.”

3. Alkalmazás

De ideje, hogy tovább haladjunk a szeretet hegyének csúcsa felé. A bizalom, mely meggyőzött bennünket arról, hogy a csúcst minden akadály ellenére is elérhetjük, szárnyakat kölcsönöz nekünk.

Ismételjük, hogy Szent Teréz korántsem akarja feleslegesnek feltüntetni a személyes fáradozást és az áldozat szellemét, hanem csak szembehelyezi a bizalmat a szolgai félelemmel. Azt akarja hangsúlyozni, hogy a bizalom elég hatalmas legyen ahhoz, hogy győzedelmeskedni tudjon a csüggedés kísértésén, legyen gyermekded, hogy szent merészséggel töltsse el a lelket s végül, hogy legyen szilárd, ne inogjon meg, bármi éri is.

⁴⁰ Önéletrajz XI.

⁴¹ Jn 16,23-25

Akik a lelki gyermekség útján járnak, szintén találkoznak itt-ott nehézséggel, de éppen ilyenkor mutathatják ki, mekkora bennük a bizalom erénye. Bízunk az Úr Jézus irgalmában, különösen a következőkre vonatkozólag:

a) Múltunk bűneit illetően

Ha még oly nagyok és számosak is, ha egyszer minden tőlünk telhetőt megtettünk bocsánatuk elnyerésére, nem szabad engednünk, hogy emléküink lelkünk békéjét zavarja, se pedig, hogy lendületünket megbénítsa: „*Én nem azért emelkedem az Úrhoz a bizalom és szeretet szárnyain, mert a halálos bűn sohasem ütött sebet lelkemen. Ó én tudom, hogy ha a világ összes gonoszságainak súlya nyomná is szívemet, még akkor se fogyatkoznék meg bizalmam. Összezúzott szívvel, megtépett lélekkel reménykedve vetném magam az Úr ölelő két karjába. Tudom, hogy Ő szereti a tékozló fiút, s hogy mit mondott Magdolnának, a házasságtörő asszonynak és a szamariai nőnek; nem, senki sem tudna engemet megfélemlíteni, mert tudom, mi mindent várhatok az Ő irgalmától. Tudom, hogy minden véték özöne úgy eltűnne abban, mint ahogy eltűnik az égő zsarátnokra hulló egyetlen vízcsepp.*”⁴²

És hogy a lelkekkel még jobban megértesse, hogyan kell értelmezniök a jó Isten bocsánatát – nagyon hangsúlyozza ezt a pontot – akarta, hogy szóljanak az emberek előtt bizonyos bűnös nő megtéréséről, akinek az élete az egész környéknek botrányul szolgált: „*Ez az asszony a kegyelemtől indítva a pusztába követte a szt. remetét, hogy ott szigorú vezekléssel tegye jóvá bűneit; de azon az éjen, amelyre virradó napon elérte volna vezeklése helyét, mélységes szeretetből fakadó bánata elszakította azokat a kötelekeket, melyek őt a földhöz fűzték; a szent ősatya látta, hogy lelkét még ugyanabban a pillanatban az angyalok serege vitte fel Isten keblébe.*”⁴³ Szent Terézke hozzáteszi: „*Íme egy találó példa arra, amit mondani szeretnék, de az ilyesmire nincs is szó, nincs kifejezés.*”⁴⁴

b) Mindennapi hibánkat illetően

Követnünk kell a jó gyermek példáját, aki ha engedetlen volt, nem rejtőzik el, hanem édesatyja karjaiba menekül, hogy bocsánatot nyerjen. „*Ami azokat illeti, akik karjaiba borulva bocsánatot kérnek, ha valami kis hibába estek, kimondhatatlan örömmel fogadja őket az édes Jézus. Azt mondja angyalainak, amit szolgálóinak mondott a tékozló fiú atyja: „Adjatok gyűrűt ujjaira és vigadjunk.” Elképzeltető-e, hogy hibáink teljesen meg ne semmisülnének, ha gyermeki bizalommal belevetjük a szeretetnek mindent felemészítő tűzhelyébe?*”⁴⁵

A lélekben a bűnnek semmi nyoma sem marad, csak az Isten Szívében visszhangzik az öröm, melyről Jézus azt mondja, hogy nagyobb az öröm egy megtérő bűnös miatt, mint 99 igaz miatt, kik nem szorulnak a bocsánatra.

Amire a kis Szent oktat, azt elsősorban ő maga gyakorolja. „*Bizalmasan elmondom Jézusnak s legkisebb részletekig elbeszélem Neki minden hűtlenségemet, mert azt hiszem, hogy ezzel a vakmerő átadással jobban megnyerem Szívét és inkább magamra vonom Annak szeretetét, Aki nem jött hívni az igazakat, hanem a bűnösöket.*”⁴⁶

Ki ne látná, mily bizalmat, egyszerűséget s gyermeki szeretetet tételez fel ez az eljárás. Csak a gyermeki lélek képes megérteni az isteni gyengédséget. Itt is alkalmazhatjuk az Úr

⁴² Önéletrajz X.

⁴³ Önéletrajz X.

⁴⁴ Egy szent végső szavai.

⁴⁵ Hithirdetőhöz intézett 7. levél.

⁴⁶ Kis Szent Teréz szelleme.

szavait: „*Hálát adok Neked, Atyám, mennynek és földnek Ura, hogy elrejtetted ezeket a bölcséktől és okosaktól és kinyilatkoztattad a kisdedeknek.*”⁴⁷

c) A balsikerben

Gyakran úgy látszik, hogy minden jóakaratum és fáradozásunk ellenére sem haladunk, mindig egyformán gyengék és szegények maradunk az erényben. Éppen ilyenkor kell bizalmunkat fokozni és éppen ilyenkor kell nagyobb szeretettel, mint valaha, tekintetünket Jézusra függeszteni. „*Az apostolok sokáig, egész éjen át dolgoztak, mégsem került hálójukba egyetlen hal sem. Az Úr Jézus irgalmas Szíve meg van nyerve, meg van indítva. Ha az apostolok hálójába belekerült volna néhány hal, talán nem mívelte volna az Úr Jézus ezt a csodát,*”⁴⁸ írja Szentünk. Így tesz az Úr a jóakarató lelkekkel, kik már régen dolgoznak magukon siker nélkül, Megengedi, hogy egyszerre ériék el azt, amire évek óta hiába törekedtek. Csak „*megköveteli a szív alázatosságát.*”

d) Lelki sötétségben és szárazságban

A lelki gyermekség útjának is megvannak a maga megpróbáltatásai és ilyenkor a bizalom, amely egyébként olyan édes, nehezen gyakorolható. Mint minden erénynek, a bizalomnak is van hősi foka és néha gyakorlása a lehető legérdemszerűbb. Van időszak, amikor a lélek úgy érzi, mintha a jó Isten egészen elhagyta volna és elfordult volna tőle. Ilyenkor jusson eszébe: ha el is rejtőzik előlünk a jó Isten, ezt is csak szeretetből teszi. Azt akarja, hogy kívánjuk és keressük Őt. A lélek mindig lefegyverzi az édes Üdvözítőt, ha elmondhatja a szenttel: „*Hamarabb beleun Ő a várakozásba, mint én a várakozásba.*”⁴⁹

Midőn megkérdezték tőle, hogyan viselkedik ő az elhagyatottság perceiben, midőn állandóan zaklatják a hit elleni kísértések, ő így felelt: „*A jó Istenhez fordulok és az Ég diadalmas szentjeihez és megköszönöm jószágukat, még akkor is, ha azt kell hinnem, hogy azt akarják látni, meddig tudok még remélni. Hiszen nem hiába hatoltak szívem mélyéig Jóbnak szavai: Ha szinte megölelend is engem, őbenne remélek.*”⁵⁰

e) A jövőtől való félelmet illetőleg

Számtalan lélek aggódva kérdezi: mit tartogat számára a jövő; fél előre olyasmitől is, ami talán sohase fog bekövetkezni és valósággal görnyed e képzeletszülte terhek alatt. Szent Terézke sokkal bölcsőbb volt ennél. Ő a bizalom mentsvárába menekült és így semmi sem tudta lelki békéjét megzavarni. Ez a zavartalan béke a bizalom legédesebb gyümölcse. Joggal mondja a zsoltáros:

„*A király az Úrban bízik és a Fölségesnek irgalmában nem fog ingadozni.*”⁵¹

f) Bizalom az életszentség utáni vágyakra vonatkozólag

Nagyon helyesen gondolta Szentünk, hogy Isten nem támasztana benne ilyen vágyakat, ha nem akarná őket megvalósítani. Szentségre mindenkinek szabad vágyakoznia, bármilyen

⁴⁷ Mt 11,25.

⁴⁸ Céline-hez intézett 17. levél.

⁴⁹ Ágnes anyához intézett 7. levél.

⁵⁰ Önéletrajz XII.

⁵¹ Zsolt 20,8

is volt múltja, csak a jelent illetőleg legyen meg benne az őszinte jóakarát. Az ő bizalma meglátta az Úr jóságát, „ki a bűnöst és a szüzi lelket egyaránt keblére vonja.”

Kis Szent Teréz is bízik, annak ellenére, hogy magát nagyon tökéletlennek látja. Egy helyütt így ír: *„Bármily tökéletlen vagyok még ma is, a szerzetben eltöltött annyi év után, mégis rendületlenül bízom benne, hogy nagy szent leszek. Nem. az én érdemeimre számítok, hanem abban bízom, Aki maga a tökéletesség és maga a szentség. Ő az, aki könyörülni fog tehetetlen erőlködéseimen; Ő az, Aki lehajol hozzám és magához emel. Ő az, Aki elborít majd érdemeinek mérhetetlen tengerével és szentté, nagy szentté tesz engem.”*⁵²

Ezekből is következtethetjük, mennyire fontos a bizalom a lelki gyermekség útján. Nem nehéz elhinnünk, amit Szentünk egy lelki testvérének ír: *„Az én ösvényem a szeretet és bizalom útja, és nem tudom megérteni, hogyan félhet valaki ilyen istenien igaz Baráttól.”*⁵³

De ezt a csodálatos bizalmat nem akarta önzően egyedül élvezni. Forrón óhajtotta, hogy valamennyi kicsiny lélek osztozzék benne. Egész különös hivatást érzett magában arra, hogy a „kicsiny lelkeket” átítassa szellemével. Ezt a misszióját az égben folytatja egészen a világ végezetéig.

Földi életében meg volt róla győződve: „Ha a gyöngék és tökéletlenek azt éreznék amit én érzek, tudom, hogy egyikük sem csüggedne el és bízva-bíznék benne, hogy elérje a tökéletesség legmagasabb fokát.”⁵⁴

Ezért fejezi be élettörténetét e magasztos szavakkal: *„Ó Jézusom, miért nem hirdethetem hangos szóval az összes kicsiny lelkek seregének a Te kimondhatatlan kegyességedet! Hiszen tudom, hogyha volna valaki, aki még nálam is gyöngébb és törékenyebb, Te kedvedet lelnéd benne, hogy őt még nagyobb kegyelmekkel halmozd el, mint engem, föltéve hogy teljes bizalommal és odaadással bízza magát a Te végtelen irgalmadra.”*⁵⁵

⁵² Önéletrajz IV.

⁵³ Hithirdetőhöz intézett 6. levél

⁵⁴ Önéletrajz XI.

⁵⁵ Önéletrajz XI.

V. fejezet: A szeretet

1. A szeretet fontossága és szerepe a lelki gyermekség útján

A lelki gyermekség éltető eleme a szeretet. Ami a szív a test számára, az a szeretet a lélek számára a természetfeletti világrendben. A szív élteti a test szerveit és tagjait, ugyanígy élteti a szeretet a lélek tehetségeit és erényeit. Ha a szeretet nem hatja át cselekedeteinket, azok holtak, de mihelyt a szeretet rájuk nyomja bélyegét, azonnal elevenekké és érdemszerzőkké válnak...

Ebben az értelemben hasonlít a szeretet a fa nedvéhez; ahol kering, ott élet fakad, ahonnan kizárják, elhal minden. Mindig az a legtermékenyebb fa, melynek nedve gazdag és bőségesen tudja táplálni gyümölcseit.

A szeretet, mely lisieux-i Szent Teréz jellegzetes tulajdonsága, különösen a gyermekek erénye. Ez okozza tehát a lelki gyermekség rendkívüli természetfölötti termékenységét.

A szeretet életnedve majd erényvirágokat, majd gyümölcsöket fakaszt. A lelki gyermekség útján minden a szeretettel kezdődik s végződik. De ez nem jelenti azt, mintha a többi erény szóhoz se jutna. Jól tudjuk, hogy Szent Terézke egyetlen egyet se hanyagolt el, sőt valamennyit hősies fokban gyakorolta. De nála a szeretet a királynő, az hordja a kormánypálcát, az rendez mindent, az uralkodik mindenben. A szeretet szüli, neveli és táplálja a többi erényt. Azért nem mosódik el benne a többi erény sajátos jellege sem, hanem ellenkezőleg: a szeretetnek olyan pazar fénye járul hozzá, hogy élete állandó szeretetaktussá válik.

Így a kis Jézusról nevezett Szent Teréz semmiségének átérzése folytán volt alázatos, de még inkább szeretetből.

*„Egyetlen Szerelmem, példád úgy vonz engem,
Önmagam feledjem, hírt, nevet megvessem.
Kicsiny leszek azért, hogy meghódítsalak,
Szent Szívedben leljek otthont s bizodalmat.”⁵⁶*

Nagylelkű azért volt, mert megértette, mennyire szükséges ez az életszentséghez, de különösen és mindenekelőtt azért, mert: *„jutalmat nem vár az, aki téged szeret.”⁵⁷*

Az **önmegtagadást** azért gyakorolta, mert ez a haladásnak feltétele, de még inkább azért, hogy megmutassa Jézusnak, mily gyöngéden szereti Őt: *„Nehéz megtennünk, amit Ő kíván, de nekünk örülnünk kell, hogy viselhetjük e nehézségeket. Ne vonjuk meg tőle áldozatainkat, hisz annyira kívánja szeretetünket.”⁵⁸*

A bizalom magaslataira nemcsak szükségérzetből és tehetetlenségének átélése miatt emelkedett, hanem sokkal inkább szívének ösztönzésére, mert a gyermek szereti rábízni magát szüleire. A bizalom az odaadásnak egyengeti útját, de a szeretet még inkább odavezet. Szent Terézkének odaadása nem volt egyéb, mint a szeretetnek gyümölcse, azé a szereteté, amely fenntartás nélkül odaadja magát, mely nem tud számítani s mely csak akkor boldog, ha teljes odaadásával bebizonyíthatja gyengédségét. *„Felajánlottam magam a kisedd Jézusnak és kérve-kértem Őt, fogadjon el játékszerének. Arra kértem, hogy ne valamilyen értékes*

⁵⁶ „Szerelmet szomjazok”

⁵⁷ „Szeretetből élek”

⁵⁸ Céline-hez intézett 4. levél.

játékszere legyenek, amelyekre a gyermekeknek csak nézniük szabad, de érinteniük tilos; hanem olcsó kislabdája, amelyet üthet, lábbal rúghat, átluggathat, sutba dobhat, – vagy ha úgy tetszik neki – szívére is szoríthat. Egyszerűen mulattatni akartam a kis Jézust és átadni Neki magamat, úgy hogy rajtam tölthesse gyermekes szeszélyeit.”⁵⁹ Az odaadásnak ezen a fokán elenyészik minden önző gondolat. Csak egyetlen indítóok számít: megörvendeztetni Jézust mindenáron. Ez már csak szeretet!

Így nyilatkozik ez meg buzgóságában is. Végtelenül sajnálja azokat a lelkeket, akik a kárhozat felé sietnek, de ami leghathatósabbban ösztönzi őt arra, hogy megmentésükre közreműködjék, mégis az a gondolat, hogy így több lélek fogja majd szeretni Jézust: *„Itt lenn a földön csak egyet kell tennünk: szeretnünk kell az Úr Jézust és meg kell Neki mentenünk a lelkeket, hogy azok is szeressék Őt.”⁶⁰*

Ha a túlvilági boldogság gondolatára meg is dobbant szíve, az nem a mennyei dicsőség miatt történt, ezt készségesen átengedi az angyaloknak és szenteknek, akiket ez jogszerint megillet, Őt még az égi haza felé is csak a szeretet vonzza: *„Szeretni, szerettetni és a földre visszatérni, hogy megszerettessem az örök Szeretetet, erre vágyok én, ez vonz engem.”⁶¹*

Ha így értelmezzük a lelkiéletet, a szent gyermekség élete tényleg a kicsinyek életéhez hasonlít, akik egyebet sem tudnak, mint csak szeretni, akik előtt semmi másnak nincsen értéke, akiket semmi más nem ösztönöz, mint egyedül a szeretet. A kicsinyek ösztönszerűleg olyan természetesen szeretnek, mint amilyen természetesen lélekzenek. A kisgyermek szeretete nem nagy tettekben nyilvánul, hanem mosolyban, ölelésben, csókban, még könnyben is, ha szenvedés vagy ijedség éri. A gyermek tiszta szeretet és ez teszi őt oly bájosná, hogy még a legközbösebb felnőtt sem tud ellenállni mosolyának.

Ezzel bővülte el kis Szent Teréz az Úr Jézus Szívét annyira, hogy az nem tudott ellenállni kívánságainak és imáinak. Ő maga is meg volt erről győződve, mert halála előtt néhány nappal ezt mondta: *„A lelkigyermekség útja a bizalom és teljes odaadás ösvénye. Anyám, meg akarom a lelkekkel ismertetni azokat az eszközöket, amelyek rajtam is oly hathatósan segítettek; meg akarom mondani nekik, hogy itt a földön csak egy dolgunk van: apró áldozataink rózsáit kell hintenünk az Úr Jézus lábai elé és kedveskedésünkkel meg kell őt hódítanunk! Így bővöltem el én is őt és remélem, gyengéd szeretettel fogad majd engem.”⁶²*

Tanuljuk meg mi is a kis Szent iskolájában, hogyan kell kívánni, érteni és gyakorolni a szeretetet.

2. Kívánnunk kell a szeretetet. Mindent szeretetből kell tennünk

Szent Terézke legfőbb vágya a szeretet volt, amelyet sajátos hivatásának tekintett. *„Azt kívánod tőlem, hogy az Anyaszentegyháznak, az én Anyámnak szívében én leszek a szeretet.”⁶³ „Ó Jézusom, mit sem kérek Tőled, csak a lelki békét, s azt, hogy vég és határ nélkül örökre és kimondhatatlanul szeresselek.”⁶⁴ „Csak a szeretet vonz engem; csak egyetlen biztos utat ismerek: ez a szeretet. Szeressünk, mert szívünk a szeretetre van teremtvé.”⁶⁵*

⁵⁹ Önéletrajz VI.

⁶⁰ Céline-hez intézett VI. levél.

⁶¹ Önéletrajz XII.

⁶² Önéletrajz XII.

⁶³ Önéletrajz VIII.

⁶⁴ Önéletrajz XI.

⁶⁵ Guérin Máriához intézett levél.

Nincsen olyan áldozat, mely a szeretet elnyeréséért nagynak tűnik fel előtte: „*Ó mily fönséges, mily magasztos, mily isteni tudomány a szeretet! Ó, lehet-e a szeretetnél édesebb és gyönyörűséggel teljesebb zene? Mint az Énekek Énekének jegyese, minden vagyonomat odaadom érte s megvetem azt, mert semmiség.*”⁶⁶ Szívének hő vágyakozását e szavakban foglalja össze:

„Uram Jézusom, mennyire szeretnék szeretni! Szeretni úgy, ahogy eddig még senki se szeretett.”⁶⁷

És midőn halálra váltan elbúcsúzik a földtől, ismét a rég megszokott himnusz visszhangzik sápadt ajkairól: „*Ó! Szeretem Őt! Istenem – szeretlek!*”⁶⁸ Így valósította meg álmát: „Szeretből élni, szeretetből halni!”

Midőn életének alkonyán visszatekintett az Úr kegyelmeire, így kiáltott fel: „*Istenem, Te megelőztél engem, mert már akkor szeretted, mikor még csecsemő voltam és a szeretet velem nőtt és erősödött; most már olyan, mint a végtelen Óceán, melynek mélységét megmérni nem lehet!*”⁶⁹

A Szentlélek a keresztségben lelkünkbe oltja a szeretet csíráját és folyton arra ösztönöz, hogy növezzük és gyarapítsuk azt. Ó, bárcsak már legzsengőbb korban gondoznánk! Boldog az a gyermek, akit jámbor édesanyja már élete hajnalán ránevel arra, hogy értékesítse a szívében lévő nagy kincset. Vajha sok anya megtanítaná gyermekét, hogy Isten iránti szeretetből engedelmeskedjék, imádkozzék s hozzon apró áldozatokat. Boldog gyermek és boldog anya!

De még fontosabb beléplántálni a lélekbe a szent szeretet forró vágját akkor, midőn komolyan a jó Isten szolgálatára adja magát. Ilyenkor nem lehet elég korán ráeszmélni arra, hogy mindent Istenért tegyen. Ez nem fogja megakadályozni a többi erény kifejlődését s azt, hogy hibái csökkentésen dolgozzék. Ellenkezőleg, a szent szeretet még inkább ösztönzi majd erre. Ne mondja senki, hogy miután a szeretet a tökéletesség épületének betetőzése, nem lehet azzal kezdeni a szentséget. Hiszen a szeretetnek kell vezetnie az egész építkezést. Szeretettel kell kezdenünk, szeretettel folytatnunk és meglátjuk, hogy a szeretnél nincs jobb építőmester. Azt mondja Szent Ágoston; „Semmi sem kerül sokba annak, aki szeret, de ha kerül is valamibe, a szeretet csak örvend neki” A szeretet mindent megkönnyít, ezért a szerető lélek fürgén, szépen és tartósan épít. „*Szeressünk, mert szívünk szeretetre van teremtve.*” Igen, szeressünk, bármely fokán állunk is a lelki életnek, ne késlekedjünk rálépni a szeretet ösvényére, ne késlekedjünk azt kívánni s érte könyörögni. Ha azután elnyertük a jó Isten ez adományát, az fel is világosít majd minket annak értékéről. Hogy tévedésbe ne essünk, kövessük kis Szent Teréz útmutatásait és akkor nem csalódhatunk.

3. Miben áll a szeretet gyakorlása? Hogyan értette azt lisieux-i Szent Teréz?

a) Mindig örömet szerezni a jó Istennek

Igen, szeretni annyi, mint Istennek örömet szerezni. Azért a legcsekélyebb alkalmat is fel kell használnunk és apró ajándékainkba belé kell helyeznünk mindazt a finomságot és nagylelkűséget, amire csak képesek vagyunk.

⁶⁶ Önéletrajz XI.

⁶⁷ Guérin Máriához intézett levél.

⁶⁸ Önéletrajz XII.

⁶⁹ Önéletrajz V.

Halála előtt mintaképünk szavakba is öntötte ezt: „*Mindig kicsiny maradtam és nincs más foglalkozásom, mint virágot szedni, a szeretet és áldozat virágait.*”⁷⁰

Ez a folytonos törekvés, az Istennek örömet szerezni, még legapróbb cselekedeteire is kiterjedt. Ez irányította a többi természetfölötti indítóókot is és kizárt minden önző motívumot.

Ebbe a rövid jeligébe: „örömet szerezni a jó Istennek,” foglalta össze Szentünk a szentség titkát nemcsak önmaga részére, hanem mindenki számára. „*Ha szent akarsz lenni – így ír Léonie nővérének – azt könnyen elérheted, csak egy legyen a célod, egy a törekvésed: minél több örömet szerezni az Úr Jézusnak és bensőbben egyesülni vele!*”⁷¹

Fontos ez a megjegyzés mindenkire nézve, aki a „kis ösvényen” akar járni. De melyek azok az eszközök, amelyekkel mindig örömet lehet szerezni a jó Istennek?

b) Apró áldozataink virágait hinteni

Szentünk ezt világosan és lényének egész bájával megmagyarázza: „*De hogyan mutassam ki szeretetemet, mert szeretni cselekedettel kell és igazsággal? Nos, jól van, a kis gyermek virágot fog hinteni, virágözönt fog hullatni, illattal fogja elárasztani a jó Isten trónját és zengeni fogja Neki az ő ezüstcsengésű hangján a szeretet örökszép himnuszát. Igen, én Szerelmem, így fog az én röpke életem napja Előtted leáldozni. Másképpen nem tudom megmutatni, mennyire szeretlek, mint azzal, hogy virágot hintek lábaid elé: azaz minden kicsi áldozatot, minden tekintetet, minden egyes szót és tettet föl akarok használni arra, hogy megmutassam, mennyire szeretlek. Irántad való szeretetből akarok szenvedni és az örömet is a szeretettel akarom megneemesíteni: ezek az én kicsi virágaim, amelyekkel telehintem utadat. Ha ezer, meg százezer virágra bukkanok, nem hagyom ott, leszakítom Noked... Azután meg énekelni fogok és zengeni még akkor is, ha szűrő tövisek közül kell a rózsát kiszabadítanom s mennél hosszabbak, mennél szűrösabbak lesznek a tövisek, annál gyengédebb, annál melegebb lesz az én dalom.*”⁷²

Van-e ennél egyszerűbb mód a szent szeretet gyakorlására? Annyira egyszerű, hogy még a gyermek is megérti és ez nem is csoda, mert hiszen éppen a kicsinyek értelmiségéhez van mérve. Így szeretni annyit tesz, mint mindent azért tenni, azért szenvedni el, hogy „örömet szerezzünk Jézusnak.”

Nincs ennél könnyebb és gyakorlatibb. Jóakarattal és a kegyelem segítségével mindenki megteheti ezt és az Úristen senkitől se tagadja meg ezt a kegyelmet, mindig és mindenütt lehetséges, akár a lelki szárazság, akár a vigasztalás állapotában vagyunk. Hallgassuk csak meg kis Szent Terézt, hogyan ismerteti meg velünk apró eszközeit, melyekkel oly nagy eredményt ért el: „Ha lelkem száraz és én képtelen vagyok imádkozni, ha terhemre van az önmegtágadás, akkor a kicsi, semminek látszó alkalmakat használom fel, hogy Jézust megörvendeztessem; pl. mosolygok s nyájasan beszélek akkor, amikor kedvetlen vagyok és hallgatni szeretnék. S ha erre sem nyílik alkalom, legalább gyakran elmondom az Úr Jézusnak, hogy szeretem. Ez nem nehéz és nem megerőltető s amellet szítja szívemben a szeretet lángját. És ha úgy látszanék, hogy a szeretetnek ez a tüze már pislákol a hamu alatt, még akkor is felhajszolnék egy-egy elveszett szalmaszálat, rátennem és tudom biztosan, hogy sikerülne lángra lobbantanom.”⁷³

⁷⁰ Kis Teréz szelleme I.

⁷¹ Léonie-hez intézett 4. levél.

⁷² Önéletrajz XI.

⁷³ Céline-hez intézett 16. levél.

c) A legapróbb alkalmakat is fel kell használni

Általában a kis lélek csak igen apró dolgokat tud a jó Istennek felajánlani; ezért mondotta a Szent: „*Én csak egészen kicsiny lélek vagyok, sohasem tudtam nagy dolgokat cselekedni.*”⁷⁴

De éppen mivel apró dolgokról van szó, semmit se szeretne belőlük elszalasztani. „*Egy szemernyi szeretetet sem akarok a teremtményekre pazarolni; legyen e szív egészen Jézusé! Legyen minden az Övé és legyen minden Érte! És ha koldussá szegényedem, ami ma is vagyok, akkor ezt a nyomorúságot teszem ajándékként lábaihoz.*”⁷⁵

Ki volna képes önmagát még teljesebben átadni?

Szent Terézke szüntelenül átviszi a gyakorlatba e jelszót: „Mindent Jézusért.” Lelke állandóan figyel, hol kínálkozik alkalom az önlegyőzésre. Mindig kész önmagáról megfeledezni, hogy mindig örömet szerezzen Jézusnak. Szünet nélkül virágot akar szórni Neki. Egyetlen-egyet se akar otthagyni, hogy le ne szakítaná Jézusnak.

Egyetlen-egyet se! Ez nagy szó. Csak igazán önzetlen, férfias lélek képes erre, olyan, aki önmagáról meg tud feledkezni.

Egyenkint véve nem is olyan nagyok az áldozatok, de folyton-folyvást rendületlenül meghozni azokat újra és újra, mily nagylelkűséget, mily buzgalmat tételez ez fel!

Ennek hősiességét némelyek nem tudták kihámozni kis Teréz élettörténetéből. Azt gondolták, hogy a kis ösvény olyan eszköze a tökéletességnek, mely semmi megerőltetést nem kíván. Igaz, hogy külsőleg, különösen kis Szent Teréz bájos nyelvezetén előadva, kellemesnek és könnyűnek tűnik az út. De valójában nem így van a dolog, mert az örök üdvösségnek csak egyetlen útja van: a keskeny ösvény, melyről az Úr beszélt. Igen, csak egy módja van Krisztus követésének. „*Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét és kövessen engem.*”⁷⁶

A lelki gyermekség útja csalóka és bizonytalan volna, ha ismertető jelei közt nem volna ott a lemondás, az áldozat. Mert lépten-nyomon áldozattal találkozunk itt is. Ami a felületes olvasót megtéveszthette, az, hogy a szeretet olyannyira áthatja és megkönnyíti az áldozatokat, hogy a virágok mintegy eltakarják a keresztet. De a kereszt mégis csak megvolt és a díszítő virágokat nem volt olyan könnyű odarakni. Sokszor szúró tövisek közül kellett szedni őket, melyek ugyancsak fájdalmat okoztak az érzékeny természetnek. De senki se vette észre, hogy a gyermek megsérült, hisz szüntelenül a szeretet himnuszát énekelte, mely annál édesebben csengett, minél szúróbbak voltak a tövisek. Nos és nem éppen abban áll-e a tökéletes önlegyőzés művészete, hogy nemcsak szívesen szenvedünk, hanem még hozzá énekelni is tudunk? Hogy annál vígabban énekelünk, minél nagyobb a szenvedés és hogy ebben kitartunk nap-nap után reggeltől estig?

d) Nemcsak szeretetből szenvedni, hanem a jót is szeretetből élvezni

Az életben nemcsak szenvedéssel találkozunk, hanem sokszor jogosult és megengedett örömmel is. Le kell-e az ilyen örömökről mondanunk? Vajon összeegyeztethetők-e ezek a szeretettel? Nem lesznek-e életünkben órák, melyek szenvedés híján nem sugározzák a szeretet éltető melegségét? Ó, nem! A szerető lélek ezt bizony nem tudná elviselni. A szeretet minden fából tüzet rak és mindent égetőanyagnak használ fel. Ért hozzá, hogy életében mindent szeretettel itasson át. A lelki gyermekség útján az öröm éppúgy, mint a szenvedés, az isteni szeretetet táplálja.

⁷⁴ Önéletrajz V.

⁷⁵ Ágnes anyjához intézett 2. levél.

⁷⁶ Mt 16,24

Szentünk tudta, hogy az Isten Szíve gyengédebb az anyai szívnél is s ezért lehetetlen, hogy csak a szenvedő szeretetben lelje kedvét, az örvendezőben nem. Mily különös volna, ha egy édesanya szívesen látná, hogy gyermeke szenved. Ó, nem! Az Úristen nem ilyen. „*A jó Isten annyira szeret bennünket, hogy már az is nehezére esik neki, hogy kénytelen bennünket itt a földön megpróbálni; legalább mi ne mondjuk Neki, ha nem jól érezzük magunkat; tegyünk úgy, mintha észre se vennők.*”⁷⁷ Örömeit és szenvedéseit tehát egyaránt a jó Istennek ajánlotta fel. Erről így ír Léonie nővérehez; „*Azt hiszem, hogyha már áldozatainkkal lebilincseljük az Úr Jézust, örömeinkkel még inkább elbűvölhetjük. Ezért nem szabad az önző boldogság csigaházába húzódnunk, hanem isteni Vőlegényünknek kedveskednünk kell azokkal a kis örömeikkel, melyekre lépten-nyomon rábukkanunk, melyeket az Úr Jézus hint útjainkra, hogy magához láncolja szívünket.*”⁷⁸

Gyakran hangsúlyozza ezt kis Szent Teréz és „kis rendszere” lényeges részének tünteti fel ezt a lelkületet. Különösen levelei és költeményei szólnak e bensőséges meggyőződése mellett.

*„Virágot hintek én, ha Érted szenvedek,
Felajánlom Neked kínom s gyötrelmemet.
Áldozatom, éltem, egész boldogságom:
Íme virágom.”*⁷⁹

E gondolatot legjobban ő maga foglalja össze, mikor így szól: „*Irántad való szeretetből akarok szenvedni és az örömet is szeretettel akarom megnesemíteni.*”⁸⁰ Ezzel a fénysugárral világítja meg a lelkek számára a „kis ösvényt.”

e) Mindent szeretetből! Mindig mosolyogni a jó Istenre! Lelki finomság a szeretetben!

Aprók a gyermek örömei és fájdalmai, melyeket a jó Istennek felajánlhat. Mivel azonban a szeretet nagy örömet akar szerezni a jó Istennek, iparkodik ezeket az apró dolgokat értékesekké tenni s ezért nagy gyengédséggel adja át a mennyei Atyának.

Ami értéküket még jobban növeli, az a lelki finomság. Szent Terézke ebben is kitűnt. Ebből a tulajdonságából fakadt az, hogy félve óvakodott bármily csekély szomorúságot okozni a jó Istennek. Így nem egyszer szinte a szeretet játékát üzte a jó Istennel. El akarta rejteni a jó Isten előtt szenvedését, nehogy a mennyei Atyának fájjon, hogy gyermeke szenved. Ezért mosolygott minden áldozat közeledtével s ezért mosolygott a jó Istenre, ha megpróbáltatást küldött rája:

*„Az én mennyországom, reá mosolyogni
Mikor rámborulnak az égnek fellegi.
Mosolygok és várom, hogy kisüssön Napom;
Íme mennyországom.”*⁸¹

Egy kemény penitenciáról, melyet reá róttak, így nyilatkozik: „*Mosolyogni igyekeztem, hogy arckifejezésem mintegy megcsalja a jó Istent és ne tudja, hogy én szenvedek.*”⁸²

⁷⁷ Kis Teréz szelleme I.

⁷⁸ Léonie-hez intézett 3. levél.

⁷⁹ Virágot hintek én.

⁸⁰ Önéletrajz XI.

⁸¹ Az én mennyországom.

⁸² Kis Teréz szelleme I.

Édes mosollyal fogadta, bármit is rendelt neki a jó Isten. „*Mindig tetszett az, amit a jó Isten küldött nekem. Mindent szeretek, ami a jó Istentől jön.*”⁸³ Finom lelke nem akart alkalmat adni a jó Istennek, hogy kénytelen legyen tőle megtagadni valamit, mert azt gondolta, hogy ez fájna a jó mennyei Atyának. Ezért a maga számára sohasem kért földi javakat, mert nem volt benne biztos, hogy azok az Isten akarata szerint valók. Utolsó betegségében, mikor az engedelmesség nevében imádkoznia kellett felgyógyulásáért, kijelentette a jó Istennek: „*Ha nem fogsz meghallgatni, akkor én még jobban foglak szeretni.*” Vagy pedig a Szűzanyára bízta, hogy terjessze szent Fia elé a kéréseket. Némelyek talán megmosolyogják, ha a szeretetnek ezekről a finom árnyalatairól hallanak. De olyan lélek, aki tapasztalatból ismeri Jézus Szívét és boldogan mondja magát Isten gyermekének, csak csodálhatja Jézusnak leereszkedő gyengéd szeretetét, amellyel a kicsiny lelkeket bizalmába fogadja. Kérje tehát alázattal azt a kegyelmet, hogy ő is belehatolhasson abba az édes titokba, melyet az Úr csak a kicsinyeknek és alázatosoknak szokott kinyilatkoztatni.

Továbbá semmiképp se szabad elítélnünk, ha embertársaink földi javakat kérnek, feltéve, hogy nincsenek kárára lelküknek. Ezek a kérések sokszor tetszenek a jó Istennek és Szentünk még az égből is számtalan csodával erősíti ezt meg. De már itt e földön kijelentette: „*Mielőtt meghallgatnám azokat, akik majd hozzám fordulnak, jól belenézek az Úr szemébe, hogy lássam, nem kérek-e olyasmit, ami az Ő szent akaratával ellenkezik.*”⁸⁴ Végre a kis Szent Teréz maga felfedi előttünk, miért törekedett ő annyira a lelki finomságtól áthatott nagylelkű szeretetre a földön: „*Nem tudnám elviselni halálom óráján, ha majd látom Istennek véghetetlen jóságát s hogy mennyire el akar engem halmozni szeretetével egy egész örökkévalóságon át, amikor én már nem mutathatom meg neki szeretetemet áldozatokkal, ha itt a földön nem tettem meg mindent, ami csak tőlem telik, hogy őt megörvendeztessem.*”⁸⁵

⁸³ Kis Teréz szelleme II.

⁸⁴ Kis Teréz szelleme I.

⁸⁵ Kis Teréz szelleme I.

VI. fejezet: A szeretet (folytatás)

1. Az „isteni felvonó”. Felajánlás az isteni szeretetnek

Ha a lélek nagylelkűen és éber tapintattal gyakorolta mindazt, amire az előző fejezetekben felhívtuk figyelmét, már el is érte a tökéletességet.

De az isteni szeretettől áthatott lélek még tovább megy. Sohasem mondja „most már elég”. Bármily nagy is egy szentnek szíve, még mindig kitágulni vágyik a végtelenségig. Szűknek érzi a földi és emberi korlátokat és ezért kivonja magát és beléveti magát az örök Szeretet végtelen mélységébe. Erre azonban az ember önmagától képtelen. Ez az Isten műve. Ezért szükséges, hogy az emberi tevékenység visszavonuljon és szabad teret engedjen az isteni tevékenységnek. A lelki gyermekség útján óriási az Isten működése. Az erről szóló tan nem mondható kizárólag kis Szent Teréz tulajdonának, mert hiszen éppen olyan régi, mint a kegyelemtan. Ami új, csak az a vonzó mód, ahogy azt élénk állítja, mellyel hozzáférhetővé teszi még a leggyöngébb lélek számára is a tökéletes szeretetet. Az eszközöket kis Szentünk az isteni felvonóról szóló elméletben foglalja össze. Mint minden jól kiépített elméletnek, ennek is van gyakorlati jelentősége. Alkalmazása, mintegy csúcspontja pedig a felajánlás, mint égő áldozat az Isten irgalmas szeretetének.

1. Az isteni felvonó

Hogy fejtegetésünk érthetőbb legyen, mindenekelőtt némi magyarázatot kell előrebocsátanunk.

Minden erény ősforrása Isten s ezeknek csíráját a keresztség oltja lelkünkbe. A keresztény életnek pépen az a célja, hogy ezeket a csírákat kifejllessze. A keresztény akkor tökéletes, ha minden erény teljesen kifejlődött benne.

Az erény kétféleképpen gyarapodhatik; saját erőfeszítésünk által, melyet támogat a segítő malaszt, vagy pedig Isten közvetlen hatása folytán, midőn mindenhatósága egy pillanat alatt lélekbe plántálja az erényt. Míg az erényszerzés első módja hosszadalmas és sok időbe kerül, addig a másik alig igényel időt. Így halmozta el a jó Isten Szűz Mária lelkét teremtésének első pillanatától fogva a malaszt teljességével, úgyhogy azt se az angyalok, se a szentek meg nem közelíthetik. Innen van, hogy a Szentlélek Úristen egyetlen pillanat alatt átalakította az apostolokat. Míg előbb félnékek és tudatlanok voltak, egyszerre rettenthetetlenekké váltak. Erre a tényre gondolhatott kis Szent Teréz, midőn Céline nővéréhez írja: „*Úgy látom, az Úrnak nincs szüksége évekre, hogy egy lelket megérleljen a szeretet életére. Szentséges Szívének egyetlen sugára egy pillanat alatt bimbóba szökteti a szeretet misztikus rózsáját.*”⁸⁶ Eme sokatmondó szavak azt bizonyítják, hogy Szentünk meg volt róla győződve, hogy megszentülésünk műve inkább Isten kezében van, mint a miénkben. Hiszen ez a szeretet műve! Természetesen a léleknek is közre kell működnie. Eléggé ismerjük e pontban kis Szent Teréz érzelmeit, hogy ne kételkedjünk benne. Tudjuk, hogy mennyire vitte nagylelkűségben és önmegtagadásban. Bár hároméves kora óta soha semmit se tagadott meg a jó Istentől, mégis a tökéletes szeretet elérésében nem jócselekedeteire, hanem egyedül Istenre számított.

Amióta az életszentség utáni vágytól égve először találta magát szemben a tökéletesség magas hegyével, azonnal megértette, hogy tehetetlensége miatt nem képes azt egyedül megmászni. De azt is tudta, hogy a jó Isten nem támaszthat bennük olyan vágyakat, melyeket

⁸⁶ Céline-hez írt 6. levél.

nem akar megvalósítani, s ezért „biztos, egyenes és rövid út” után kutatott, amely egyenesen a szentségre vezet. Elgondolva, hogy a gazdagok házában felvonón ugyancsak gyorsan föl lehet jutni a magasba, a lelki életben is ilyen felvonóra szeretett volna szert tenni. De hol talál ily titokzatos felvonót? Szerényen kutatni kezdett tehát a szent könyvekben és emlékei között és íme egyszerre eszébe jutott egy régen látott bájos kép. *„Egy pici gyermek mindenáron meg akarja mászni a lépcsőt, mert tudja, hogy ott fön van az édesanyja. De hiába, nem tud feljutni. Kiabál, sír s mikor édesanyja meghallja a hangját, lemegy érte, karjaiba veszi és szívéhez szorítja.”*⁸⁷

Az anya karja, ez volt a kisgyermek felvonója. Jézus karja lesz az ő felvonója, hiszen Jézus még az édesanyjánál is gyöngédebb. „Ha valaki egészen kicsiny, jöjjön hozzám!” Ő az örök bölcsesség és Ő ugyanaz a bölcsesség, ki így szólt: „Ölben fogtok hordoztatni és térdeken hízelegnek nektek, mint kinek anyja hízeleg, úgy vigasztallak én titeket.”⁸⁸ Teljesen átadni magunkat a jó Istennek a szeretet által és engedni, hogy ő vigyen bennünket a tökéletesség csúcsáig és ezt a sugallatok iránti hűséggel kiérdemelni, ebben áll a kis ösvény eredetisége. Ez avatja biztos, egyenes és rövid úttá. Itt tehát mindent a jó Isten tesz. A lélek csupán engedelmes a belső sugallatok iránt, melyeket isteni Hordozója támaszt benne. Nem lesz a léleknek Jézus karjaiban más foglalkozása, mint Őt szeretni és Neki örömet szerezni. De nem tudna Neki örömet szerezni, ha quietista álomba merülne. Az Isten karjaiban való nyugvás nem zárja ki az éberséget: *„Alszom, de szívem ébren van.”*⁸⁹ Alszom – az odaadás álmát – de szívem ébren van, mert tevékenységem felel a kegyelmi sugallatoknak. Még az átadás legmagasabb fokán is szükséges ez a tevékenység. Nem elég az, hogy egyszersmindenkorra átadjuk magunkat az isteni kegyelem működésének, minthogy a kegyelem állandóan dolgozik, azért állandóan igényli a mi közreműködésünket.

Ezt a megjegyzést félreértések elkerülése véget tettük. Ettől eltekintve mondhatjuk, hogy amikor egy lélek helyetfoglalt az „isteni felvonóban,” mennyei Atyja csak azt kívánja tőle, adja át magát szeretetének, hogy az felemészthesse. Azt várja Isten a kicsiny lélektől, hogy hagyatkozzék ellenállás nélkül gondviselésére, hogy az szabadon rendelkezhesék vele.

A lélek pedig akkor adja át magát a szeretetnek, ha annak égő áldozatává lesz és akkor hagyatkozik a Gondviselésre, ha tökéletesen átadja magát.

2. Felajánlás a jó Isten irgalmas szeretetének, mint égő áldozat

Tehát ez a felajánlás, teljes odaadás a lelki gyermekségnek mintegy természetes következménye, s e felajánlás és annak következményei a kis Szent szerint lelkének éltető eleme, életének legvigasztalóbb álma, az ő „kis rendszerének” összefoglalása, Tehát ez a felajánlás a lelki gyermekség útján nem tetszésünkre bízott lényegtelen forma, hanem mintegy szerves egésznek lényeges része.

a) Mi bírta rá kis Szent Terézt, hogy felajánlja magát az irgalmas szeretetnek?

Nem kételkedhetünk benne, hogy a szíve mélyén lakozó, rejtőző Mester tanította őt a tökéletesség eme eszközére. Hisz Ő a kicsinyeknek és alázatosoknak szokta kinyilatkoztatni titkait. Az Önéletrajz fonalán elég könnyen megfigyelhetjük a kegyelem belső munkáját és fejlődését. Ez is a szeretet műve, úgy mint minden, ami lelkében történt.

⁸⁷ Tanácsok és emlékek.

⁸⁸ Izaiás 66,12-13.

⁸⁹ Énekek éneke 5,2.

Kis Szent Teréz lelkében két nagy szeretetláng csapott össze: Az amely a kis Szentet hevítette és az mellyel a jó Isten viseltetett iránta. Egyik láng táplálta a másikat és a Szent égett a vágytól, vajha mindent szeretetté tudna alakítani, hogy így Jézusnak szeretetét szeretettel viszonzhassa. Úgy akarta Jézust szeretni, mint Jézus szerette őt. Ez magyarázza állandó törekvését, hogy semmit Tőle meg ne tagadjon. Eléje folyton virágot hintsen, szeretetből szenvedjen és örvendjen.

De mi mindez a szeretet óceánjához képest! Egy csöpp a tengerben. Néhány lángbetűkkel írt sorral elárulja szentünk, mik az ő szívének végvágyai, hogyan érzi magában valamennyi hivatást egyszerre. Hogy Jézusnak bebizonyítsa szeretetét, szeretett volna a keresztes lovagokkal harcolni, s a lelkekbe fényt árasztani, mint a szent doktorok. Szerette volna Jézus áldott keresztyét a pogányság földjébe plántálni és hangos szóval hirdetni az Ő nevét, miként a misszionáriusok. Szeretett volna mindenekfelett vértanú lenni és a halálnak minden nemével meghalni... De hisz ezek mind lehetetlen vágyak! Az engedelmesség tehetetlenné teszi; mert fogva tartja őt a Karmel csöndes magányában. De sebj, ha nem is tud cselekedni, predikálni és vérét ontani Krisztusért, legalább szeretni tud és ez a fő, mert a szenteket is a szeretet éltette. Ha a szeretet tüze elhamvadna és lángja kialudnék, az apostolok nem hirdetnék az evangéliumot és a vértanúk nem ontanák többé vérüket. Megértette, hogy a szeretet mindennél fönségesebb, mert magában foglal mindent, mert a szeretet felölel és magába olvaszt minden időt és minden helyet, mert a szeretet örök és végtelen. Megértette, hogy a szeretet birtokában minden vágyát ki tudja elégíteni, a szeretet által mindenné lehet és mindent megtehet. Minden hivatást betölt és minden jót gyakorol, ha ő maga szeretetté válik, azaz szeretetté alakul át. Mikor ezt megérti és belátja, hogy az ő sajátos hivatása a szeretet, örömeiben így kiált fel. *„Tehát végre felismertem, megtaláltam hivatásomat, ez pedig nem más, mint a szeretet. Megtaláltam helyemet az Egyház misztikus testében. Te magad voltál az, aki ezt számomra kijelölted: azt kívánod, hogy az Anyaszentegyháznak szívében én legyek a szeretet! Így aztán én minden leszek, így aztán beteljesülnek összes álmaim.”*⁹⁰ De van-e jobb módja annak, hogy szeretetté váljunk, mint ha magunkhoz vonzzuk az isteni szeretetet, hogy az felemésszen bennünket, vagy jobban mondva, magunkhoz vonzzuk Istent, mert *„Isten a szeretet.”*⁹¹

Mint ilyen pedig emésztő tűz. Ugye ha fát rakunk a tűzre, elég az? Ha a lélek kiteszi magát az isteni szeretet lángjának, felemésztődik. Miként a fa tűzzé válik a tűzben, úgy a lélek is szeretetté válik az Istenben. Ez tehát a felajánlás mint égő áldozat a jó Istennek. Ha ezt elvégezte a lélek, akkor szeretettel viszonzhatja a mennyei Atya szeretetét, s tudja viszonzszeretni Őt, mert módjában áll felhasználni azt a lángtengert, mely öröktől fogva árad a Szentháromságból. Rendelkezésére áll Jézus Szíve, azaz a jó Isten saját szeretete, mellyel szeretheti a jó Istent.

Ugyanakkor alkalmat ad a kicsiny lélek Jézus isteni Szívének, hogy szeretetét kiárasztthassa Istenben ti. végtelen a vágy, hogy szerethessen és szerettség. Ezt a vágyat a Szentháromság ölen teljesen kielégítheti, de a szeretet kiáradni vágyik. Hiszen azért teremtette az Úr a világot, az angyalokat és az embereket. Amint tudjuk, az angyalok nagy sokasága visszaélt az Isten gyöngéd szeretetével s azóta ezek csak gyűlölni tudják Őt, miként ők is a gyűlölet tárgyai. És az emberek? A legtöbben megvetéssel utasították vissza a jó Isten irgalmas szeretetét! És sajnos nemcsak a világ fiai tesznek így, hanem még Jézus választottai közül is sokan. De a jó Isten nem szűnik meg őket a legmeghatóbb módon hívni és édesgetni. Bár mindig ellökik maguktól, mindig visszatér hozzájuk, könyörög nekik, hívja őket... de sokszor hiába! Mi történik vajon ezzel a megvetett szeretettel, melyet a föld visszautasít?

⁹⁰ Önéletrajz XI.

⁹¹ 1Jn 4,16.

Megmarad-e örökre elzárva Isten keblében? Jézus egyszer Alacoque Szent Margit Máriának ezeket mondta; „Keresek egy szívet, melyben megpihenhet szenvedő szeretetem, amelyet a világ megvet.”

Mennyire megértette Szentünk az Úr e fájdalmas panaszát. Tudta, hogy lesznek egykor lelkek, kik égő áldozatként fogják felajánlani magukat a megvetett irgalmas szeretetnek. Akkor boldog lesz a jó Isten, hogy visszautasított szeretetét nem kell többé keblébe zárni. A szent tűz gyorsan fel fogja emészteni kis áldozatait, Lisieux-i Szent Teréz megértette ezt és ezért ajánlotta fel magát oly készségesen:

„Ó, én szerelmes Jézusom, engedd meg, hogy én legyek az az önfeledten boldog áldozat! Emészd meg a Te kis áldozati bárányodat isteni szerelmed lángtengerében!”⁹²

1895. június 9-én Szentháromság vasárnapján ajánlotta fel magát kis Szent Teréz égő áldozatul.

A „kicsiny lelkek” számára emlékezetes dátum ez, melyen az első égő áldozatra kiáradt az isteni szeretet özöne. Ezentúl nemcsak az Igazságosságnak lesznek égő áldozatai, hanem az Irgalomnak is. Örök érdeme marad e Szentnek, hogy Isten rendeléséből megmutatta ezt. Különösen az a megkapó benne, hogy a tökéletességnek ez az áldott útja még a leggyengébb és legszegényebb lélek számára is hozzáférhető, ha nagylelkűen, bizakodva és fenntartás nélkül át tudja magát adni az Isten végtelen Irgalmának.

b) Miben áll a felajánlás az Isten irgalmas szeretetének?

Legjobb, ha magát a felajánlási szöveget kísérik figyelemmel. Mivel Szent Terézke maga szerkesztette azt, legpontosabban tartalmazza gondolatait. A befejező részben így imádkozik: „Hogy a tökéletes szeretetet éljem mindenkor, felajánlom magam égő áldozatul a Te irgalmas szeretetednek s azért könyörgök Hozzád, hogy a Benned rejlő végtelen gyengéd szeretetnek árját öntsd át lelkembe, hogy felemésszen engem s így... ó én Istenem, a Te szeretetednek legyek mártírja. Igen, így akarok előkészülni, hogy Előtted megjelenhessek: a szeretetnek mártírhalálával akarok meghalni és így röpködni fel a Te irgalmas szeretetednek örök ölelésére! Ó, én Szerelmem! Valahányszor szívem dobban, mindannyiszor és még többször meg akarom újítani ezt az önfeláldozásomat, egész addig, míg majd az árnyékot felváltja a valóság és én szemtől-szembe fogom hajtogatni Neked a szerelmemet!”

Mindenekelőtt tehát mint égő áldozat ajánlja fel magát a Szent, ezzel akarja levonni magára az Isten irgalmas szeretetét.

Tehát, ha a jó Isten elfogadja e felajánlást, annak első eredménye az lesz, hogy elárasztja a lelket az Ő szeretetével. A felajánlás mintegy megnyitja a zsilipet és megássa a csatornát, hogy a víz az isteni szeretet óceánjából fennakadás nélkül előrenyomulhasson és eláraszthassa a kicsiny lelket. Csordultig megtelik szeretettel, a szeretet egészen ellepi. De az irgalom is. A jó Isten teremtményeivel az irgalmas szeretet alakjában közlekedik. Tehát magunkra vonni a szeretetet ugyanannyi, mint magunkra vonni az irgalmat. Kis Szent Teréz még tovább megy és magára óhajtja vonni az Isten végtelen gyengédségét is: „Azért könyörgök hozzád, ó Istenem, hogy a Benned rejlő végtelen szeretetnek árját öntsd át lelkembe.” Igen, a mennyei Atya gyermekei iránt végtelen gyengédséggel viseltetik és a kis Teréz e végtelen gyengédségnek adja át magát.

c) Felajánlás az isteni igazságosságnak; miben különbözik az Szentünk fölajánlásától?

⁹² Önéletrajz VIII.

Aki felajánlja magát az isteni igazságosságnak, az elfogadja mindama büntetéseket, melyeket egyébként a bűnösöknek kellene elszenvedniök. Eme felajánlás folytán a lélek mintegy a villámhárító szerepét vállalja magára, mely magához vonzza a villamosságot és így megvédi az épületeket. Ez a felajánlás magasztos és nagy lélekre vall, hiszen nem kevesebbre vállalkozik, mint céltáblául szolgálni az isteni igazságos haragnak.

De a szeretet áldozatai az Isten gyengédségének adják át magukat, tehát nem haragjának. Nem szenvedésre vállalkoznak, hanem szeretetre: szeretni és szerettetni! Nem akarnak engesztelő áldozatok lenni, hanem égő áldozatok, melyeket a szeretet felemészt. „*A világosságtól, mely az oltárról tüdőklött, megemésztetnek.*”⁹³

Nem lehet vitatkozni arról, melyik felajánlás a jobb, mindkettő egyformán fenséges a maga nemében. Míg azonban az elsónél nagyon meg kell gondolnia a léleknek, lesz-e ereje az isteni igazságosságot kielégíteni és megengesztelni, addig kis Szent Teréz felajánlásánál nincs mit félnie még a leggyengébb léleknek sem. A cél: hogy az Úr „*végtelen gyengéd szeretetének árját*” öntse lelkükbe, nos hát, kinek van nagyobb szüksége e gyengédségre, mint az egészen piciny gyermeknek? E felajánlás még azokat sem riaszthatja vissza, akik erényben nagyon szegénynek és tökéletlennek érzik magukat; mert a kegyelem túlrad ott, ahol eddig túlradt a nyomorúság. Még a félénk lelkeknek sem szabad megijedniök. Mert bár égő áldozatról van szó, ami teljes megsemmisülést és vértanúságot tételez fel, mégsem a szenvedés vértanúságára gondol Szentünk, hanem a szeretet mártíromságára. Maga az örök Szeretet emészt fel a kis áldozati bárányt.

Egy kis szónak, melyet Szentünk beleszúrt a felajánlásba, igen nagy fontossága van: „*Azért könyörgök hozzád, hogy a Benned rejlő végtelen szeretetnek árját öntsd lelkembe, hogy az felemésszen és így én Istenem, a Te szeretetednek legyek mártírja.*” „**És így**” vagyis szeretetednek közvetlen következménye gyanánt. Szentünk nem bírná elviselni a szeretet terhét anélkül, hogy belső vértanúságot ne szenvedne, de ez neki édes gyönyörűség. Jó szeretetből élni, még jobb szeretetből meghalni. Így gondolkozott a szeretet első égő áldozata:

„*Szeretetből halni legédesebb halál,
Ez a vértanúság a szívembe talál,*”⁹⁴

d) Milyen következményekkel jár a felajánlás a szenvedésre vonatkozólag?

Vajon szenvedés nélkül jár-e a szeretet vértanúsága? Mártíromság szenvedés nélkül el se képzelhető. Már Krisztus követése mondja, hogy nem lehet szeretetben élni szenvedés nélkül. Hogy lehessen akkor „szeretetből halni” fájdalom nélkül.

De Szent Ágoston így ír: „Semmi se nehéz annak, aki szeret. Ha pedig valami mégis nehezebbre esik, szívesen tűri, mert a szerető léleknek édes minden szenvedés.” A szenvedés nem következik a felajánlásból, de igenis, mégis lehet annak eredménye. Mint már hangsúlyoztuk nem a szenvedés vágyából fakad ez a felajánlás, hanem szeretetből és a szeretetért. Ez azonban magában hordja a szenvedés csíráját. Ti. lehetetlen Istent igazán, forrón szeretni és amellet mit sem szenvedni. Már az is szenvedést jelent a szerető lélekre nézve, mily kevesen szeretik a jó Istent s mily sokan bántják meg Őt.

⁹³ 1Makk 2,1.

⁹⁴ „Szeretetből élek.”

Továbbá fáj a léleknek, hogy ő maga se tudja úgy szeretni a mennyei Atyát, amint ő ezt óhajtaná. Szerved midőn látja, mily kicsiny és tehetetlen a szíve és mennyire nem képes befogadni az isteni Szív gyengédségét.

De az Úr Jézust szerető lélek szívesen szenved., mert Krisztushoz, vőlegényéhez akar hasonlítani. Van a szerető szíveknek olyan magasztos egymásba ömlése, melynek színhelye csak a keresztfá lehet.

Továbbá a szeretet egyesülésre vágyik. Amióta Krisztus a keresztfán meghalt, ez a szerető lelkeknek legkedvesebb tartózkodási helyük. Ide édesgeti Krisztus szűzi jegyeseit, hogy Vele a szenvedés és halál árán legbensőbbben egyesülhessenek.

De még más oka is van annak, miért szeretik Jézus meghittjei a szenvedést. Nevezetesen hathatós eszközt látnak benne, hogy „lelkeket vásárolhassanak” Neki. Nem elég nekik egyedül szeretni Jézust, hanem másokkal is meg akarják szerettetni. Meg akarják menteni a bűnösöket, de ez csak Krisztus érdemei által lehetséges. Nos, ilyenkor a tiszta lelkek önkéntes áldozataikkal és lemondásaikkal mintegy csatornát építenek, mely összeköti a bűnös lelkekkel Jézus Szívét, hogy így a Szent Vér üdvözíthesse szegényeket. Szervedéseikkel kötik össze a Kálváriát a kárhózatba rohanó lelkekkel.

Tehát a szenvedés elválaszthatatlan a szeretettől.

Azonban nem fogja-e a jó Isten ezt a tényt kihasználni és nem fog-e a szeretet áldozataira módfeletti szenvedéseket mérni? Ó nem! A jóságos mennyei Atya a megpróbáltatásokat mindig lelki erőnkhez méri, melyet a megelőző kegyelem a jövőendő szenvedés elviselésére már kifejlesztett. A szenvedés mindenkor arányban áll az isteni segítséggel.

És nem fog-e a jó Isten kivételes szenvedéseket küldeni, olyanokat, melyeket e felajánlás nélkül soha se mért volna ránk?

Ez az Isten titka, mely szoros kapcsolatban van terveivel és a lélek sajátos hivatásával. Ez azonban nem következik még a felajánlásból.

Általában Szent Terézke ha rá akart bírni valakit, hogy a felajánlást elvégezze, előbb meggyőzte őt, hogy nincs mit félnie, de igen nagy lesz nyeresége. Biztosította a kis lelkeket, hogy a felajánlás eredménye az isteni irgalom és nem a kereszt lesz.

Mindenesetre Ő az Úr. A kereszt legbecsesebb ajándéka és azért szívesen küldi szeretett gyermekeire, bármely útját járják is a lelki életnek. A lelki gyermekség útján a kereszt mintegy az isteni szeretet édes záloga. E felajánlásból a lelkek több erőt és nagyobb könnyedséget merítenek a szenvedések elviselésére, mert akármilyen éri is őket az életben, ezt mind maga az isteni Szeretet választotta ki számunkra. Így felel a jó Isten a felajánlásra. A kis lélek mindig a szeretet dicsfényétől övezve lássa Isten akaratát. Gyermekded bizalommal, behuny szemmel kell magát átadnia. Az Isten kis gyermeke ne fürkészsze a jövőjére vonatkozó titkokat, melyeket a mennyei Atya eltakar előle. Legyen meggyőződve, hogy az isteni szent akarat sohase fog tőle olyat kívánni, ami felülmúlja erejét. Nem lesznek soha túlzottak követelései, hanem mindig arányban fognak állni a lelkierővel, amelyet már a kegyelem előre kifejlesztett.

Lehetnek az Úristennek nagy tervei a lélekkel, melyet magasabb tökéletességre hív és ezért arra ösztönöz, hogy hathatósan munkálkodjék a bűnösök megtérítésén és mások megszentülésén. Az ilyen léleknek kétségkívül mindig nagyobb adag fog jutni a szenvedésből. De Jézus oly edessé és kellemessé fogja tenni, hogy a lélek komor gyönyörűségét fogja benne lelteni és lassacskán kívánni fogja a szenvedést, Ez az óhaj égi szomjúsággá változhatik, melynek hevét csak a nagy és folytonos szenvedések tudják csillapítani.

Amilyen mértékben kóstolt bele kis Teréz a szenvedésbe, olyan mértékben növekedett benne a szenvedés utáni sóvárgás. Végre már nem is tudott szenvedni, annyira édes volt számára a kereszt. Örömet szereztek neki a szenvedés és fájdalom vérpiros rózsái és ezek voltak kívánságának kizárólagos tárgyai. Hogyan is tudta volna megbánni, hogy átadta magát

a szeretetnek bármily fájdalmakat is küldött Az neki szeretetből. Midőn a kehely csordultig megtelt és szentünket körülvette a szenvedések tomboló vihara, a halálos ágyon váltig ismételtette: „*Nem bánom, hogy a Szeretetnek lettem áldozatává.*”⁹⁵ Egyetlen kicsi lélek se fogja megbánni, hogy átadta magát a Szeretetnek, bármily nagyok legyenek is a megpróbáltatások, melyekre az Úr méltatja őt.

e) A felajánlás főbb hatásai

A jó Isten irgalmas szeretetének nem ugyanaz a terve minden kicsiny áldozatával. Lesznek köztük olyanok, akik sohasem fogják megismerni a súlyos megpróbáltatások terhét s akik sohasem fognak vágyódni a szenvedés után. De ezek is nagyon kedves égő áldozatai lehetnek Istennek. Szentünk szerint ui. leginkább az tetszik bennünk az Úrnak, ha szeretjük kicsinységünket, gyengeségünket és határtalanul bízunk az Ő irgalmában. A szenvedés szeretete csak esetleges járuléka a szeretet vértanúságának.

A szeretet mártíromsága főleg abban nyilvánul, hogy a lélek mintegy folytonos szeretetaktusban él.

Ha a szeretet úrrá lett lelkünk fölött, akkor áthatja minden cselekvésünket úgy, hogy még a legjelentéktelenebb is a szeretet fémjelzését viseli magán.

Az isteni szeretet kisgyermekének lelkében a bűnnek még árnyékát sem tűrheti. A felajánlás ugyan magábanvéve még nem foszt meg bennünket a vétkezés lehetőségétől. Hiszen a kis áldozat is követhet el hűtlenségeket, csakhogy „a szeretet áttüzesíti, percről-percre megújítja és irgalmában a bűnnek még leghalványabb árnyékától is megtisztítja.”⁹⁶

Ha van irigylésreméltó halál, akkor a kicsiny lelkek halála az, kik mindig hívek maradtak felajánlásukhoz. Ezt már a tapasztalat is megmutatta. Kis Szent Teréz meg volt róla győződve, hogy ezek a lelkek elkerülik a szigorú ítéletet,

„*mert a jó Isten sietni fog megjutalmazni bennük az ő saját szeretetét, mely belőlük feléje ragyog.*”

De vakmerőség volna azt hinni, hogy elég, ha a felajánlást egyszer elvégezzük s ezzel már elkerüljük az örök kárhozatot, sőt még a tisztítótüzet is. Szentünk egyszer így nyilatkozott erről: „*Nem elég, ha az ember felajánlja magát; hogy a Szeretetnek áldozata legyen, ahhoz egészen át kell magát adnia. Amennyire igazán szeretünk, annyira emész fel bennünket a szeretet.*”⁹⁷

Okvetlenül szükséges tehát, hogy mindenekelőtt teljesítse az isteni és felebaráti szeretet kötelmeit.

A mondottakból látjuk, mennyire kívánatosak a felajánlás következményei. Mert az Úristen nem csak néhány kiváltságos lelket hív erre az útra, hanem minél számosabb lélekkel szeretné közölni az égő áldozatok kiváló kegyelmeit.

Kis Szent Teréz jól tudta ezt és önéletrajzának utolsó soraiban elárulja, miért imádkozott leggyakrabban és legforróbban: „*Esdve kérlek, ó Jézusom, löveld isteni tekinteted lángsugarait sok ezer kicsiny lélekre; könyörögve kérlek, válassz ki magadnak egy egész csapat liliomos lelket és tedd őket méltókká arra, hogy Téged szeressenek és szereteted áldozataivá lehessenek.*”⁹⁸

Mivel a Szentszék Szent Terézke felajánló imáját – melyet könyvünkhöz csatolunk – búcsúkkal látta el, nyilván buzdítani óhajtja a hívőket annak elvégzésére. Ezzel az eljárással hathatós cáfolatát adja annak a téves véleménynek, mintha e felajánlás csak kiváltságos

⁹⁵ Önéletrajz XII.

⁹⁶ Önéletrajz VIII.

⁹⁷ Tanácsok és emlékek.

⁹⁸ Önéletrajz XI.

lelkeknek való volna. Mivel a búcsúk a világ összes hívei által elnyerhetők, mindenkit buzdít a Szentszék, hogy adja át magát az irgalmas Szeretetnek. Tehát az Egyház csodálatosan támogatja a kis Szent imáját, ki arra kéri az Urat: „*Válasszon magának egy egész csapat liliomos lelket és tegye őket méltókká szeretetére!*”

Miért vonakodnál te, kedves olvasó – kit a kegyelem erre buzdít – kis Szent Terézzel ismételni e szavakat: „*Ó, én Szerelmes Jézusom, engedd meg, hogy én legyek ez az önfeledten boldog áldozat!*”⁹⁹

⁹⁹ Önéletrajz VIII.

VII. fejezet: Önmagunknak teljes átadása Istennek

A lélek tehát helyet foglalt az isteni Felvonóban, amely eljuttatja őt a szeretet hegyének csúcsára. A mennyei Atya karjaiban pihelve, átengedi magát az isteni tevékenységnek, melytől teljes átalakulását várja. Egyedül Isten képes lelkünket teljesen átformálni és Ő egy pillanat alatt megteheti ezt, mert az Ő szemében ezer esztendő csak egy nap. Neki egyedül a lélek jóra való készségére van szüksége; azontúl senkire és semmire. Csak egy dolog tudja Isten ténykedését megakadályozni a lélekben s ez a rosszakarát. Sajnos, az ember akarata rosszra hajlik és gyorsan rosszá is válik. Ezért oly fontos a lelki életben, hogy akaratunkról lemondjunk és azt teljesen átadjuk Istennek. Szent Terézke ezt korán megértette és mikor először elmélkedett a tökéletességről és annak eléréséről, felkiáltott: „*Nem félek én szenvedéstől, nem félek én semmitől, csak a magam akaratától; vedd el azt tőlem s én egészen a Tiedet választom!*”¹⁰⁰ Aki tökéletesen át akarja önmagát adni a jó Istennek, az mindenekelőtt mondjon le saját akaratáról s akarata legyen egy az Istenével. Adja át magát végtelen szeretetreméltó akaratának, azzal az örömmel, mellyel a világ fiai keresik saját kedvteléseiket. Vesse magát szeretettel és bizalommal a mennyei Atya karjaiba és tekintse az Ő áldott akaratát reánézve legjobbnak.

Ez az önátadás jellemző vonása kis Terézke szentségének és a lelki gyermekség útján feltétlenül szükséges. Ha már a szentségre törekvő léleknek általában szüksége van rá, a lelki gyermekség útján járó emberekre nézve egyenesen nélkülözhetetlen. Nagyon szükséges belemélyedni ebbe az erénybe és lassankint tökéletességre jutni benne.

1. Mi a szerepe a teljes önátadásnak?

Az önátadásról is ugyanazt mondhatjuk, amit a szeretetről mondtunk: Az önátadás mintegy foglalata a gyermek erényeinek és gyengeségeinek, Az önátadás válaszut. Ide futnak össze a minden irányból jövő utak. Az önátadás mintegy gócpont, ahová a lelki gyermekség összes tulajdonságai igyekeznek, mert: a gyengeségnek támaszt nyújt, a szegénységről gondoskodik, a bizalmat valóra váltja. Kis Szent Teréz úgy fogta fel az önátadást, mint a szeretet sajátos ténykedését. Tudta egyrészt, hogy szeretetét jobban nem mutathatja ki a jó Isten iránt, mintha átadja Neki magát; másrészt tisztában volt azzal is, hogy a tökéletes szeretet gyors elnyerésére nincs hathatósabb eszköz, mint az önátadás. A szeretet készítette őt a teljes önátadásra, viszont azért adta át magát, hogy növekedjék benne a szeretet.

2. Mint vezet a teljes önátadás a tökéletes isteni szeretetre?

„Az Úrnak kedve tellett benne, hogy megmutassa nekem azt az egyedüli biztos utat, amely a szeretet lángtengeréhez vezet és ez nem más, mint a teljes, a tökéletes odaadás, mely képessé tesz arra, hogy mint a kisgyermek, mennyei Atyánk karjaiba vessük magunkat.”¹⁰¹ A tehetetlen kisbaba, aki még járni se tud, messze távolban látja a célt, melyet szeretne elérni. Egyedül van kis csónakjában a tajtékozó hullámok s a veszedelmes szirtek között. Hogyan fogja elérni a szeretet világító tornyát, mikor felnőttek közt is sokan merültek el és szenvedtek már hajótörést!? Az Úr Jézus azonban megsúgja Szíve kedveltjének, hogy azok az oktan emberek maguk akarták kormányozni gyenge sajkájukat s ezért mentek tönkre. Erre a gyermek mennyei Atyjához emeli tekintetét, Ki kezében tartja a szelet és a napot, Ki

¹⁰⁰ Önéletrajz I.

¹⁰¹ Önéletrajz XI.

parancsol a viharoknak és Kinek a hullámok is engedelmeskednek. Tudja, hogy az Úr gyengéden szereti őt és ezért legjobban teszi, ha sajkáját egészen átengedi a szélnek. Hiszen a szél nem más, mint az Úrnak fuvallata, mely átjárja a világot: „*A Lélek ott fú, ahol akar.*” Az Isten lelke pedig a szeretet. Tehát ha a kisbaba a szélnek engedi át magát, erre a végtelen bölcs szeretetre hagyatkozik.

Egyedül Isten ismeri az utat, melyet a léleknek meg kell tennie. Ezek az utak egymástól eltérők és semmi sem csodálatosabb, mint változatosságuk. De bármily utakon is haladnak a lelkek, ugyanaz a szeretet vezérli őket, különösen azokat, akik fenntartás nélkül átengedik magukat az Úr bölcsességének. Ezek mindig megkapják, amire a jelen pillanatban szükségük van. Minél inkább átadja magát a lélek Istennek, Isten annál jobban kényezteti őt, annál bővebben mutatja iránta isteni jóságának tanújeleit.

Semmi sem segíthet hathatósabban életszentségre, mint a jól átértett önátadás. Ez a tökéletes szeretethez vezető legrövidebb, legbiztosabb, legkellemesebb út. Erre az útra helyezte Szent Terézke az ő ösvényét, mely a bizalom és önátadás útja.

3. Mennyiben bizonyítja az önátadás a gyermek szeretetét?

Szentünk mintegy ösztönszerűleg adta át magát a jó Istennek s mint már említettük, nemcsak útnak tekintette az önátadást, mely tökéletes szeretetre vezeti őt, hanem egyúttal így akarta kimutatni szeretetét a jó Istennel szemben. A jó Isten atya és gyöngédebb, mint az édesanya; ezt Szentünk így fejezi ki:

*„Te, Ki szívet adtál a földi anyáknak,
Te leggyöngédebbje vagy a jó apáknak,
Egyetlen szerelmem testté váltott Ige
A te szereteted hőbb, mint anyám szíve.”¹⁰²*

Szentünk tudta, hogy a jó Isten mindig foglalkozik gyermekével:

*„Percről-percre vezetsz és őrizel engem,
Ha híva kereslek, megtalál a lelkem,”¹⁰³*

Néha a jó Isten játszik vele, mint az édesatya szokott gyermekével:

*„És ha néha-néha mégis elrejtőzöl
Magad jársz utánam s szíved titkot közöl.”¹⁰⁴*

Hogy mennyire átadta magát Szent Terézke a jó Istennek, s hogy mennyire föllelte boldogságát és földi mennyországát az Ő szent akaratában, azt elárulja néhány költeménye. Sok szép verse megérdemelné, hogy elmélkedésünk tárgyává tegyük, de szinte félünk elemezni őket, mert könnyen elveszíthetnék eredeti frissességüket. Legjobb ha a kegyelem fénye mellett mindenki akkor gondolkodik felettük, amikor elmélkedve pihen a jó Isten Szívén.

„Hozzá hasonlítani, az én mennyországom,

¹⁰² „Jézusom – Mindenem!”

¹⁰³ „Jézusom – Mindenem!”

¹⁰⁴ „Jézusom – Mindenem!”

*Az Ő képét hordni; egész boldogságom.
 Beléje olvadva, élek és érzek,
 Atyámként szeretem, gyermekévé leszek.
 Ha két karja ölel, a véstől nem félek.
 Szívére hajlok s pihegve szendergek,
 Arcához simulva álmodom el álmom,
 Íme: mennyországom.”¹⁰⁵*

Midőn a gyermek átadja magát szerető szüleinek nincs tudatában annak, mennyire fontos számára ez az önátadás, mert ösztönszerűleg hagyatkozik szüleire. Kis Teréz is így tett a jó Istennel, de ha keresett hasznot az önátadásban, akkor csak Jézus haszna lebegett szemei előtt. Ő eszközt látott az önátadásban, hogy örömet szerezhesen Jézusnak, azt, hogy tökéletes módon bebizonyítsa szeretetét és Tőle való függését. Szerette Szent Terézke a jó Isten akaratát, ez volt lelkének tápláléka, ebből élt. Ez volt minden imája és kívánsága, semmi másért nem tudott annyi hévvel imádkozni, minthogy teljesedjék rajta az Isten akarata. Hogy teljesítse ezt a szent akaratot, pontosan megtartotta szabályait s elöljáróinak még kívánságait is megelőzni iparkodott. Az Úristen szemébe nézett, hogy lássa, mi felel meg szent akaratának. Magas fokban gyakoroljuk az önátadást, ha iparkodunk megtenni mindent, amiről tudjuk, hogy az tetszik Istennek. De ha ezenfelül annyira átadjuk magunkat Isten akaratának, hogy az reánk való tekintet nélkül, egyedül saját dicsőségét tartva szem előtt, rendelkezik velünk, akkor még fönségesebben gyakoroljuk ezt az erényt. Ez annyi, mint boldogságunkat mindenekfelett Isten tetszésében keresnünk, akár saját rovásunkra is. Kis Szent Teréz akkor volt boldog, ha tudta, hogy a jó Isten valaminek örül. Az ő önátadásának jellemző tulajdonsága a teljes önzetlenség volt. Ez eléggé kiviláglik szavaiból és hasonlataiból. Semmit nem óhajtott jobban, minthogy Jézus elfogadja játékszerének: „*Jézus olcsó kis labdája akartam lenni, melyet lábbal lökhet, átluggathat, sutba dobhat, vagy ha úgy tetszik Neki, szívére szoríthat.*”¹⁰⁶

„Én átadom magamat a Te isteni kedvteléseidnek s nem akarok más boldogságot, mint hogy Téged mosolyra derítselek.”¹⁰⁷

Szeretne rózsá lenni és szirmait a kis Jézus tipegő lábai elé hullatni; szeretné, ha elfelejtenék, mint a rózsaszirmokat, amelyekkel a szél űzi játékát. Szeretné, ha lábbal tipornák s ha szirmai puha szőnyeggé válnának, hogy Jézus lábait ne sértse a Kálvária köves útja. Nem kell mondanunk, hogy önző kívánságok semmiképp sem egyeztethetők össze az önátadás eme fokával s ezért Szentünk nem is engedte, hogy lelkében ilyen kívánság megfogamzék. Élet és halál közömbös volt előtte, sőt az utóbbi jobban vonzotta. Nem akart választani, hanem Istenre bízta a választást, mert életében és halálában is mindig csak azt kereste, amit a jó Isten akart.

Sajnos, a szentséget sokszor távolban keressük, pedig oly közel van hozzánk. Utóvégre a szentség nem más, mint Isten és az ember akaratának megegyezése; minél tökéletesebb ez a megegyezés, annál jobban egyesül a teremtmény a Teremtővel. Hogy szentté lehessünk, tulajdonképpen elég volna ez az egyetlen erény, akaratunk teljes megegyezése Isten akaratával; de ennek az erénynek tökéletességében elengedhetetlen az Isten akaratában való teljes elmerülés.

Mindezekből láthatjuk, mily biztos eszköze az életszentségnek a lelki gyermekség útja, mert nem más ez, mint a szeretet és önátadás élete.

¹⁰⁵ „Az én mennyországom.”

¹⁰⁶ Önéletrajz VI.

¹⁰⁷ Ima a kisdéd Jézushoz.

4. Mennyire óvatosan gyakorolja Szentünk az önátadást

Szentünk ezen az úton is bölcs önmérsékletet és óvatosságot tanúsít, mert a túlzás itt is veszélyekkel járna. Óvatosan viselkedik a rendkívüliségekkel szemben, amelyek első pillanatban Isten sugallatainak tűnhetnek fel, de gyakran nem egyebek, mint az önszeretetből áradó lidércfények. Tudjuk, hogy a Szent szomjúhozta a szenvedéseket, de mivel magát kicsinynek és gyöngének érezte, óvakodott szenvedéseket kérni a jó Istentől: „*Sohse tudnék szenvedéseket kérni Tőle, mert én nagyon kicsiny vagyok; akkor a szenvedések az én keresztjeim volnának, melyeket a magam erejéből kellene viselnem.*”¹⁰⁸ És teljes átadása sohasem távolodik el a gyermekek bájos egyszerűségétől; ő behunyt szemmel, minden félelem nélkül várta a jövőt s erre buzdította a kis lelkeket is, mondván: „*Nekünk, kik a szeretet útján készséges szívvel járunk, semmiért se kell aggódnunk.*”¹⁰⁹ Szeretetből és okosságból vak akart lenni, hogy mennyei Atyja annál inkább gondoskodjék róla. De korántsem volt ez nála érzéketlenség, vagy félnkség; átadása nem a gyenge jellemek nemtörődömsége volt, hanem ellenkezőleg, ebből merítette csodálatos erejét. Ezért mondta utolsó betegségében oly nyugodtan: „*Egy csöppet sem félek a halál borzalmaitól, sem a betegség gyötrelmeitől, bármily nagyok legyenek is. A jó Isten még mindig segít rajtam és zsenge gyermekkoromtól fogva kézen vezetett. Én most is Őrá számítok. Személyem a végtelenségig fokozódhatik, de azt biztosan tudom, hogy Ő sohasem fog elhagyni engem.*”¹¹⁰ Hősies türelmét az utolsó pillanatig nem vesztette el és bebizonyította, hogy reményeiben nem csalódott.

Önátadása azonban távol volt minden vakmerőségtől, okossága nemcsak a kislelkűségtől, hanem a vakmerő bizakodástól is megőrizte őt. Ez az okos szűz, aki mindent a jó Istentől vár, tudja azt, hogy nem szabad Őt kísértenie, hogy kegyelmeivel folyton közre is kell működnie. Mikor ifjúkora dacára újoncmesternői állásba kerül, még tökéletesebben adja át magát, mint addig tette. A mennyei Atya karjaiba menekül, miként a gyermek rászzegezi esdő tekintetét és várja, míg a jó Isten adományokkal rakja tele kezeit, melyekkel aztán újoncait táplálhatja majd. De ez az Istennel való bensőséges egyesülés nem csökkentette benne sem az éberséget, sem az éleslátást. Egyetlenegy kötelességét sem mulasztotta el, amelyet hivatala megkívánt. Figyelte és alaposan tanulmányozta a lelkeket, mivel tudta, hogy egyénileg kell őket kezelnie. Figyelmét semmi sem kerülte el.

A jól felfogott önátadás korántsem fojtja el a többi erényt, sőt ellenkezőleg jobban kifejleszti őket. És amint nem homályosítja el az okosságot, úgy nem csökkenti a nagylelkűséget sem. Halljuk, miként énekel ez az Istennek teljesen átadott lélek:

*„Tehozzád Jézusom, ragaszkodom hévvel,
A Te karjaidba vetem magam hittel,
Mint gyermek az atyját, gyengéden szeretlek,
Teérted harcolok, add, hogy el ne essek,
Féltve és szeretve, Téged simogatlak,
Csókkal, öleléssel újra elhalmozlak,
A csata hevében szent hivatásomért,
Küzdeni akarok a győzelmi pálmáért.”*¹¹¹

¹⁰⁸ Önéletrajz XII.

¹⁰⁹ Önéletrajz XII.

¹¹⁰ Önéletrajz XII.

¹¹¹ „Jézusom – Mindenem!”

Ezeket a sorokat csak Szent Terézke alázatos, tüzes, szerető lelke sugallhatta, mely önmagát teljesen átadta a Gondviselésnek. Ilyen lelkületre törekedjenek az irgalmas szeretet égő áldozatai. Így fognak hasonlítani mennyei pártfogójukhoz.

VIII. fejezet: A buzgóság

Ha a tűz behatolt a ház belsejébe, mindent elemészt. Minél több táplálékra talál, annál hevesebben ég, míg végre szűknek találván a helyet, kikívánczik. A tetőn s az ablakokon keresztül átsap a szomszéd házakra, hogy azokat is feleméssze. Egy kis szikra sokszor óriási tűzvészt okozhat.

Midőn az isteni szeretet belopódzik a lélekbe, eleinte csak kis parázs az a hamu alatt. Lassankint lángra lobban s midőn már erőre kapott, kikívánczik a szűk keretből és átsap a többi lélekre is. Eleinte csak kis szikrák pattannak az Istent szerető lélekből, majd egyre növekvő lángok. A szikrák és lángok jelképezik a buzgóságot; miként a láng a tüzet jelzi, úgy a buzgóság az isteni szeretetet.

Mennyire emészthette Szent Terézkét a buzgalom, ha szívét színültig töltötte az isteni szeretet! Ő az apostoli buzgalom révén is valódi leánya volt avilai Szent Teréznek. Rendkívül közelről érintette őt a lelkek üdvössége s ezzel is példát adott az irgalmas szeretet áldozatainak. Ne képzelje senki, hogy elérte a lelki gyermekség célját: a tökéletes szeretetet, amíg nem ég szívében az apostoli buzgalom. Aki a jó Istent őszintén és forrón szereti, az azt kívánja, hogy minden ember szeresse és dicsőítse Őt. Az Istent szerető léleknek fáj, ha látja, miként káromolják az Úr szent nevét; és miként vetik meg az Ő szeretetét. Sír rajta, hogy annyi lélek számára elveszett a megváltás kegyelme.

Aki felebarátját szereti, az szenved attól a gondolattól, hogy hány szerencsétlen ember rohan naponta a kárhozatba. Milliók élnek a földön úgy, hogy üdvösségük állandóan veszélyben forog.

Akár Istenről van szó, akár az emberekről, a nagylelkű érzelmek magukban mitsem használnak, mert a szeretet tettben nyilvánul meg. Ezt hangsúlyoznunk kell. A kis ösvény a szeretet útja, melynek legfőbb értéke a szeretet, tehát igen fontos, hogy a lelkek, kik rajta járnak, eltávolítsanak maguktól mindent, ami akadályozhatná bennök az isteni szeretetet. Már pedig mi gátolhatná azt jobban, mint az önzés? Az önző ember csak saját érdekeit és örömeit keresi. Van hamis jámborság is, melyről Szent Pál azt mondja, hogy „*a maga és nem Jézus Krisztus dolgával törődik.*”¹¹² Ez a jámborság az önzésen alapul, ha az beférkőzik a lélekbe, megrágja a szeretetet, mint a féreg a gyümölcsöt. Ha minden lélekre nézve gyászosvégű az önzés, a szeretet égő áldozatain egyenesen halálos sebet üt; ezért óvakodjunk e féregtől, ha pedig már hozzánk férkőzött, igyekezzünk minél előbb megszabadulni tőle. Erre nincs hathatósabb eszköz, mint a buzgóság gyakorlása, amely arra készíten bennünket, hogy a lelkek szolgálatában egészen megfelelkezzünk magunkról. A buzgóság a szeretet édes gyümölcse s egyszersmind megőrzője is. Gondviselészerű, hogy a legelső kis égő áldozat, aki mint úttörő haladt előre, példát adván a többi léleknek, oly nagyon buzgó volt. Honnan merítette ezt az emésztő buzgóságot és hogyan gyakorolta? Az ő módszere két szempontból is jellemző és követői számára óriási lelki haszonnal jár.

1. Buzgóságának forrása

Buzgósága tulajdonképpen vele született és vele nőtt. Az Úr megelőzte csecsemőkora óta szeretetével és ő is szerette a lelkeket kiskora óta. Találékony volt az eszközökben, amelyekkel meg akarta menteni a lelkeket, már gyermekkorában. Három éves korában száz számra gyakorolta már érettük az önmegtágadásokat. De apostoli hivatásának tudatára csak

¹¹² Fil 2,21.

13 éves korában ébredt teljesen. El is beszéli önéletrajzában. „Egy vasár nap, amikor imádságos könyvem betettem, a Megfeszítettnek egy képe egy kicsit kicsúszott a lapok közül, de csak annyira; hogy egyik átvért vérző kezét láthattam.”¹¹³ Ez ugyancsak apró esemény! Talán százszor is látta az Úr Jézus átluggatott kezét és ez nem tett rá semmi különös benyomást. De azon a napon megszállta a kegyelem és lelke mélyéig hatolt ez a látvány: „Új és feledhetetlen érzés vett rajtam erőt, szívemet a fájdalom szaggatta, amikor láttam, hogy a szentséges vér a földre hull és nincs senki, aki a felszáritására sietne. Elhatároztam, hogy lélekben mindig a kereszt lábánál fogok tartózkodni, hogy az isteni vér harmatját a lelkekre hintsem. E naptól kezdve folyton visszhangzott lelkemben a haldokló Úr Jézus kiáltása: **Szomjúhozom!** És eddig ismeretlen lángoló buzgalomra gyújtotta szívemet. Ó, mint vágytam szerelmesem szomját enyhíteni; én is epedve szomjaztam a lelkeket és mindenáron meg akartam menteni a bűnösöket az örök tűztől.”¹¹⁴ A megfeszített Üdvözítő szeretete volt tehát az a forrás, melyből Szent Terézke buzgósága fakadt. Azért hajlik főleg a bűnösök felé, hogy így enyhítse az Úr Jézus kínjait. Ez még jobban hat rája mint a bűnösöknek egyéni veszte. Természetes, hogy szánakozó szíve, melyben lángol a felebaráti szeretet, nem marad érzéketlen a kárhózatba rohanó lelkekkel szemben sem, de sokkal jobban fáj neki az a tény, hogy rajtuk elveszett Krisztus vére és szenvedése, és hogy örökre gyűlölni fogják őt. Ó, ezekből a szívekből sohasem fog egyetlen szeretetfóhász sem felszállni a jó Istenhez, aki pedig ezeket a lelkeket is úgy szerette! Ez nagyon lesújtotta Szentünket. És íme világossá vált előtte saját életének rendeltetése, amit így fejez ki: „Itt lenn a földön csak egyet kell tennünk: szeretnünk kell az Úr Jézust és meg kell Neki mentenünk a lelkeket, hogy azok is szeressék Őt.”¹¹⁵ Tehát Jézusnak lelkeket menteni azért, hogy „azok is szeressék Őt.” A Szent buzgósága tiszta szeretetből ered és oda is tér vissza. Ismerhetjük tehát buzgóságának forrását és könnyen felismerhetjük annak jellemző vonásait is.

Mivel Szentünk buzgósága Jézus szeretetéből születik, mindvégig ment marad az önzéstől. Nem csoda, ha izzó szeretetéből égő buzgóság fakad. Ezért mondja Krisztus követése: „Jézus nemes szerelme nagy dolgokra készítet s a nagyobb tökéletesség megkívánására ösztönöz.”¹¹⁶

Szentünk nyelvén ez így hangzik: „Rövid pillanat az élet, használjuk fel jól s mentsük meg a lelkeket! Fukarkodjunk az alkalmakkal; egyetlen-egyet se szalasszunk el, hogy megvigasztalhassuk Őt, hisz annyira szomjúhozik szeretetünkre.”¹¹⁷ Munkáit és szenvedéseit szeretné megsokszorozni, szeretne betölteni minden hivatást, hogy kellőképpen kihasználhassa e röpke élet minden napját és minél több lelket menthessen meg. Mint már említettük, szeretne pap lenni, hogy lelkeket adhasson a jó Istennek; egyháztudós, hogy fényt derítsen a földre; hithirdető, hogy világszerte hirdethesse az Evangéliumot az idők végezetéig.

Buzgalmának másik jellemző vonása, hogy a kívánságai a végtelent szántják és mindent felölelnek. Közről érinti őt az Egyház minden ügye, mint egykor Szent Pált. Szívébe zárja az Úr Jézus minden kívánságát, azokat is, melyeket csak a jövő századok valósítanak majd meg. Jót szeretne tenni a világ végéig. Nem merő ábrándok ezek? Vajon hány lelket lesz ő képes rövid élete folyamán Kármel magányából megtéríteni? De buzgó lelke tudja, hogy a szeretet nem ismer akadályt és a bizalom mindenben diadalmaskodik. Azért meg van róla győződve, hogy vágyai egykor mind teljesednek. Ismerjük jövendöléseit, melyek oly csodálatosan beteljesedtek. Halála előtt néhány nappal ezeket mondta: „Érzem, hogy immár

¹¹³ Önéletrajz V.

¹¹⁴ Önéletrajz V.

¹¹⁵ Céline-hez írt 6. levél.

¹¹⁶ Krisztus követése III. 5.

¹¹⁷ Céline-hez írt 6. levél.

megkezdem hivatásom betöltését s az én hivatásom az, hogy úgy szerettessem meg másokkal a jó Istent, ahogy én szeretem Őt, hogy megismertessem másokkal is az én kicsiny ösvényemet. Mennyei boldogságomban is jót akarok tenni a földön s ebben nincs semmi lehetetlenség, hiszen az angyalok is eljönnek a mennyországból és örködnék fölöttünk anélkül, hogy megszűnnének a jó Istent látni s boldogságán gyönyörködni. Nem, nem tudok pihenni a világ végéig! Csak akkor fogok megpihenni, ha az angyal megjelenik s hirdetni fogja, hogy nem leszen többé idő s akkor nyugodni és örvideni fogok, mert teljes leszen a választottak száma.”¹¹⁸

Ez a hihetetlen buzgóság, mely látókörét a végtelenségig tágította, a lelkigermekség útjának következménye, mert hiszen csak az egészen kis gyermek tud így, szinte a vakmerőségig bízni. Egyedül az Isten gyermeke meri ezt kijelenteni: „*Olyan csodákat fog az Úr kedvemért művelni, melyek a végtelenbe ható vágyaimat is fölülmúlják.*”¹¹⁹

2. A buzgóság gyakorlása

Az apostolkodásnak az igehirdetésen kívül van más módja is, mellyel minden jámbor, jóakarató lélek élhet: az ima és az áldozat. Szent Terézke mindkettőt buzgón gyakorolta.

Ismerte az ima hathatóságát. Az imában látta azt a misztikus tengelyt, mellyel a szentek a világot sarkából kiemelték. Gyermekedd naivsággal azt gondolta: „*A mindenek Ura és Teremtője, nyomorult kis teremtményének imájától teszi függővé a lelkek nagy sokaságának örök üdvét, boldogságát, pedig jó előre megváltotta őket szentséges vérének harmatával.*”¹²⁰ Szentünk imája minden lelki szárazság ellenére állandó volt. Ismerjük egyik imamódját, mellyel a bűnösökért könyörgött: a kereszt alatt tartózkodott, hogy az isteni Vér harmatját a lelkekre hintse. Épp olyan buzgón gyakorolta magát az áldozatos szeretet önmegtagadásaiban, mivel áldozat a megváltás ára. Jól tudta, hogy isteni Mesterünk kereszthalála által váltott meg bennünket s hogy tehát nekünk is ugyanazt a zsoldot kell megfizetnünk, ha közre akarunk működni a megváltás nagy művében. Az isteni Megváltó a lelkekhez való szeretettel együtt szívébe plántálta az áldozat szeretetét is. Megértette vele, hogy a lelkeket csakis a szenvedések keresztjével válthatja meg. Attól a perctől kezdve minél több keresztre bukkant, annál többre vágyott. De apostolságának nem ez volt legjellemzőbb sajátja. Kis Teréz mindenekelőtt a szeretet apostola volt. Más szentek is az ima emberei voltak. Sokan többet sanyargatták magukat, mint ő. Az ő kedvenc fegyvere mindenkor a szeretet volt. Ezt világosan meg is mondta: „*A szeretet kardjával harcolom én a jó harcot, hogy az országból elűzzem az idegent s trónra ültessem a lelkekben az igazi királyt.*”¹²¹ Bár békés fegyver ez, mégis ellenállhatatlan. Minden ereje kedvességében rejlik. A kis Szent ölelésekkel győzi le Jézust és mosolyra készíti.

*„Virágot hintek én, ez az én fegyverem,
Amikor győznöm kell világon s lelkeken,
Téged meghódítalak, enyém a diadal,
Győzők virágokkal.”*¹²²

Lefegyverzi Jézust, kiveszi kezéből az igazságosság fegyverét, mely sújtani készült a bűnösöket. Van más módja is a lelkek megmentésének, miként azt már láttuk. Nagy és erős

¹¹⁸ Önéletrajz XII.

¹¹⁹ Ágnes anyához intézett 8. levél.

¹²⁰ Céline-hez intézett 12. levél.

¹²¹ Imádság d'Arc Johannához.

¹²² Virágot hintek én...

lelkek felajánlják magukat az igazságosságnak. A kicsiny lelkek Jézust öleléseikkel bilincselik le. Először mosolyra késztetik, azután virágot hintenek Neki s ezzel elbájolják. Nos és ha már szentséges Szívét meghódították, akkor már nem nehéz a fegyvert kivenni a kezéből.

A szeretet királynőkké avatja őket, kik a király szíve fölött uralkodnak. Amit az erő képtelen elérni, azt elvégzi a szelídség és a szeretet, diadalmaskodik ott, ahol még a vezeklés is hiábavaló volna.

Innen van tehát, hogy a kis királyné a Királyok Királyától még a legnagyobb bűnös megtérését is kiesdekelheti. Hogyan magyarázhatnók egyébként a megtérés és üdvözülés számtalan csodáit, melyeket hathatós közbenjárásának köszönünk? Szeretettel hódította meg a jó Isten szívét, úgyhogy most már a jó Isten semmit sem tud tőle megtagadni: „*Mit sem adtam a jó Istennek mást, mint szeretetet, szeretettel fogja Ő visszaadni nekem. Apró áldozataink rózsáit kell hintenünk az Úr Jézus lába elé s kedveskedésekkel kell őt meghódítanunk. Így bűvöltem el én is Őt s remélem, gyengéd szeretettel fogad majd Ő is engem.*”¹²³

Ez az alázatos gyermek a mennyei Atya szívét gyengéd, nagylelkű, forró, mindenekelőtt gyermekded szeretetével hódította meg. Minél jobban megértettük szeretetének gyöngédségét, annál jobban értjük buzgóságának okát. Életében mindent szeretetté tudott változtatni, fájdalmat, áldozatot, örömet. Nem szabad szem elől tévesztenünk azt, ami fényt derít földi életére s égi missziójára: „*Az Anyaszentegyháznak, az én anyámnak szívében én leszek a szeretet. Dolgoznak helyettem az én fivérem s én kicsike kis gyermek, odasimulok a királyok Királyának trónjához és szeretem Őt, az én lelkem szerelmes Jegyesét, küzdő testvéreim helyett.*”¹²⁴

Ugyanazt a helyet és ugyanazokat a fegyvereket kínálja a jó Isten az irgalmas szeretet kis áldozatainak. Rájuk is győzelem vár, ha az imát áldozatukkal egyesítik és nem szűnnek meg magukat feláldozni, ha ők is a szeretet szerepét akarják betölteni az Egyház misztikus testében, miként szent mintaképük, és ha ők is egész életükön át a szeretet műveit cselekszik.

¹²³ Önéletrajz XII.

¹²⁴ Önéletrajz XI.

IX. fejezet: Az egyszerűség

Az egyszerűség a gyermek legbájosabb tulajdonságainak egyike; ez teszi őt oly kedvessé a felnőttek előtt. A gyermek szava és tettei főleg ezért keltik az őszinteség és mesterkéletlenség benyomását. Foszsd meg a gyermeket egyszerűségétől, megfosztottad a virágot illatától.

Kell, hogy a jó Isten kis gyermekét is az egyszerűség bájos erénye ékesítse. Aki a lelki gyermekség útján akar járni, annak nagyra kell becsülnie ezt az erényt. Betű szerint meg kell tartania az Úr Jézus tanácsát. „Legyetek egyszerűek, mint a galamb.” Ezért lelkükből száműzniök kell minden álnokságot, kétszínűséget és általában mindent, ami bonyodalmas, szövevényes. Lisieux Szentje tökéletes mintaképe a szent egyszerűségnek. Jellemrajza nem volna teljes, ha egyszerűségéről nem emlékeznénk meg.

Az egyszerűséget állandóan, minden pillanatban, nem csak néhanapján kell gyakorolni. Az egyszerűség nem annyira az egyes erénygyakorlatok folytonosságában áll, mint inkább bizonyos jellegzetes lelkületben, mely az egész életet áthatja s külső viselkedésünket, legelrejtettebb gondolatainkat és érzelmeinket egyaránt átjárja. Ebben rejlik fontossága. Szent Terézke „Kis rendszer”-ében nincsenek rendkívüliségek, minden egyszerűen megy végbe. Miként a folyó csendesen folydogál medrében s nem lép ki a partra, úgy folyik a lélek élete a lelki gyermekség útján. Nyugodtan követi az események fonalát s bármi éri a kis lelket, mindig fel tud emelkedni a szeretet szárnyain. Ilyen volt Szentünk élete is. Külsőleg alig volt nevezetesebb eseménye, bensőleg se volt semmi rendkívüli néhány elragadtatáson kívül, egyébként neki is tisztán hitből kellett élnie a bölcsőtől a sírig. Talán ez bátorítja legjobban a lelkeket arra, hogy mintaképül válasszák, mert őt könnyen lehet követni: *„Az én kis életösvényemen csak nagyon is hétköznapi dolgok vannak. Minden tettemnek olyannak kell lennie, hogy a kis lelkek is utánozhassák”*¹²⁵ – mondotta utolsó betegségében.

Mennyi bizalommal tölthet el bennünket az a megfontolás, hogy Szentünk szédületes tökéletességét a legegyszerűbb eszközöknek köszöni.

1. Az egyszerű lélek egyenesen Isten felé tör

Lelki életünk célja Isten. Aki Istennel legszorosabban akar egyesülni, az ne törődjék semmivel, hanem minden cselekedetében keresse egyedül Isten tetszését; az felejtse el a teremtményeket, feledkezzék meg önmagáról s ne keressen személyes előnyöket. Mihelyt megállapodtunk önmagunknál, vagy a teremtményeknél, máris letértünk az egyenes útról. Már nem tartunk Isten felé, nem vagyunk egyszerűek. Szent Terézkeének egyedüli életelve volt, örömet szerezni a jó Istennek. Ennek rendelte alá egész életét s így egységet teremtett benne, azaz lelki életét egyszerűvé tette, Ő így okoskodott: *„Az Isten a Szeretetet, a Szeretethez pedig leginkább a szeretet vezet. Az egyszerű célt egyszerű eszközökkel akarta elérni.”*

A többi erényt is úgy elárasztotta a szeretet illatával, hogy azok is szeretetté váltak. A tökéletességnek csak egy eszközét ismerte: a szeretetet. „Szeressünk tehát, mert szívünk szeretetre van teremtve.” Egyszerű volt Szentünk életcélja: az Isten; egyszerű volt a Hozzá vezető eszköz: a szeretet; de még a szeretetből is kizárt mindent, ami azt bonyolulttá tehetne volna. A szeretnek legegyszerűbb alakját vallotta magáénak: a gyermek szeretetét atyja iránt. Ez volt lelkiségének alapja.

¹²⁵ Önéletrajz XII.

Egyszerű szeretetből fakadt az egyszerű hit, hisz a gyermek sohasem kételkedik atyja szavaiban. Bár a hit erénye mindenekelőtt az értelmén és akaraton múlik, azért a szív is kiveheti belőle a részét. *„És mi megismertük és hittünk a szeretetben, mellyel Isten irántunk viseltetett.”*¹²⁶ Nem rejlik-e az apostol szava mögött a szeretet fényárja, mely az értelem és az akarat hitét bearanyozza? Így volt ez Szentünknel is. Nemcsak, midőn lelke az isteni Nap forró sugarainál kibontakozott, hanem az elhagyatottság és a hit elleni kísértések sötét napjaiban is. Sohasem szűnt meg hinni, mert sohasem szűnt meg szeretni. Ezért tudta magát oly megható egyszerűséggel átadni a jó Istennek.

Innen magyarázható az a gyengéd lelkület, amely mennyei Atyja iránt mindenkor eltöltötte, különösen az imában. Imamódjában nem volt semmi bonyolult, semmi mesterkéltség. *„Nincsen bátorságom szép imákat böngészni a könyvekből, tudom, hogy meg is fájdulna tőle a fejem, hisz annyi van, egyik szebb, mint a másik. Valamennyit el nem mondhatom, választani pedig nem tudok; úgy teszek tehát, mint a gyermek, ki még nem ismeri az abc-t, odaborulok a jó Isten Szívére s bizalmasan elmondom Neki, mit szeretnék s Ő mindig megért engem.”*¹²⁷ Nagyon megható ez a jelenet, amely Szentünk életének utolsó napjaiban játszódott le. Midőn a betegápolónővér belépett hozzá, két kezét összekulcsolva és szemét az égre emelve találta. „Mit csinál?” – kérdezte tőle. – „Igyekezzék inkább egy kicsit aludni.” „Nem tudok, kedves nővérem. Nagyon szenvedek s azután imádkozom...”

„És mit mond az Úr Jézusnak?”

„Nem mondom Neki semmit, csak szeretem.”¹²⁸

Miként ajánlja Szentünk a jó Istennek azokat, akiket szeret? Nagyon egyszerűen. Ha föl akarná sorolni szereteteinek szükségait, akkor napokat tölthetne vele s mégis megeshetnék, hogy éppen a legfontosabbat kifejejténé. *„Az egyszerű lélek egyszerű eszközökkel dolgozik”* – úgymond. – *„En is közéjük tartozom és az Úr Jézus a maga végtelen irgalmával lehajolt hozzám s megtanított, hogyan teljesíthetem fontos kötelességemet megerőltetés nélkül. Megértette velem az Énekek énekének e szavait: »Vonj engem, utánad futunk keneteid illatára.«*¹²⁹ *Amikor keneteid illata elbűvöl egy lelket, akkor már nem képes egyedül futni utánad, hanem maga után vonja azokat, akiket szeret. Hisz ez oly természetes!*¹³⁰

Semmi sem tudja elszórakoztatni azt a lelket, melynek egyetlen foglalkozása a szeretet és semmi sem tudja őt eltéríteni céljától. Ellenkezőleg mindaz, ami természeténél fogva zavarólag hatna; kellemetlen látogatások és elfoglaltságok, mind csak erősítik a szeretetet. Ugye, a mellékfolyók megduzzasztják a folyamot, de azért nem késleltetik útját a tenger felé. Az egész víztömeg a mellékfolyókkal együtt a folyam nevét viseli. Ha életünkben minden a szeretet szolgálatában áll, akkor az mindent magába olvaszt kivétel nélkül. S miként a kis folyócskák nevüket elvesztik, mikor a nagy folyamba ömlenek, úgy az életnek minden apró tette szeretetté válik; a szeretet az életnek nagy alap gondolata. Ez a szeretet diadala s az egyszerűség gyönyörűsége gyümölcse.

2. Hogyan és hol tanulhatunk egyszerűséget?

Éppen az előbb mondtuk: egyszerű lelkek egyszerű eszközökkel élnek. Hogy a tökéletesség nagy tudományára szert tegyünk, a legegyszerűbb tanrendszer a legjobb és legmegfelelőbb. Éppen egyszerűsége miatt szerette Szent Terézke az Evangéliumot. Egy hithirdetőnek így ír: *„Amikor kezembe kerül egy-egy olyan értekezés vagy elmélkedés, amely*

¹²⁶ 1Jn 4,16.

¹²⁷ Önéletrajz X.

¹²⁸ Önéletrajz XII.

¹²⁹ Énekek éneke 1,3.

¹³⁰ Önéletrajz X.

azt hirdeti, hogy a tökéletesség útja nagyon nehéz, szegény kicsi lelkem szárnyaszegetten piheg, végre is halálrafáradtan be kell csuknom azt a nagyon tudós könyvet, amely fejtörést ugyan okoz eleget, de a szívet üresen hagyja. Aztán kinyitom a Szentírást, akkor minden fényözönbe borul. Egyetlenegy szó végtelenül csodás világ titkaiba avat, könnyűnek, egyszerűnek látom a tökéletességet, látom, kiolvasom, hogy elég, ha beismerjük önmagunk teljes semmiségét és a kisgyermeknek bizalmával vetjük magunkat a jó Isten atyai karjaiba. A tudós könyveket, amelyek megdermesztik lelkemet, a nagy lelkeknek, a titánoknak hagyom, hiszen úgysem értem meg, amit tanítanak, hogyan tudnám tehát gyakorolni? Örülök, hogy kicsiny vagyok, »mert ilyeneké a mennyeknek országa.« Szerencse, hogy a mennyeknek országában sok lakóhely nagyon, mert ha a paradicsom olyan volna, amelynek útját és berendezését felfogni nem tudom, biztosan bezárulna előttem annak kapuja és az egész örökkévalóságon át ott kuporoghatnék előtte.»¹³¹

De ezt semmiképp sem szabad úgy értelmeznünk, mintha Szent Terézke megvetné a lelki könyveket; hiszen Önéletrajzából tudjuk, hogy gyermekkorában betéve tudta Krisztus követését s hogy szerzeteséletének kezdetén Keresztes Szent János volt tanítómestere, ezenkívül P. Surin műveit is nagy haszonnal forgatta. De minél idősebb lett, annál egyszerűbbé vált szépséges lelke. Egy idősebb apáca még újonckorában mondta neki: *„Lelked végtelenül egyszerű; de mikor tökéletes leszel, még inkább növekedni fog egyszerűséged, mert minél inkább közeledik az ember a jó Istenhez, annál egyszerűbbé válik.»*¹³² Tehát minél egyszerűbbé vált Szent Terézke, annál kevésbé merített a csatornából, hanem magához a forráshoz fordult. A forrás pedig az Istentől sugalmazott Ige, az Isten Igéje, a Szentírás, különösen az Evangélium. Valamennyi lelki könyv között legszívesebben az Evangéliumot forgatta, úgyszólván nélkülözhetetlenné vált számára; éjjel-nappal szívében hordotta, vele táplálta lelkét és belőle élt. Szerette szemlélni forrón szeretett Jegyesének példáját s Őt szemlélve, Őt hallgatva, megtanulta a szentek tudományát: *„Ha az Úr Jézust akarom követni, nem tehetem másként, minthogy nyomdokába lépek. Ó, mily sugárfényben úszók ezek a nyomok, mennyire, de mennyire árasztják magukból az Istenség boldogító illatát! Csak az Evangéliumra kell pillantanom s rögtön elbűvöl az Úr Jézus életéből fakadó illat és érzem, és tudom, merre kell futnom.»*¹³³

Szentünk lelkére különös hatást gyakorolt a Szent Család élete Názáretben, hiszen ott minden oly egyszerű volt! Szűz Mária és Szent József életében nem volt semmi rendkívüli. Tehát mennyire bátoríthatja az ő példájuk a kicsiny lelkeket, kiknek élete szintén egészen hétköznapi. Szentünkre nagy hatással volt ez a gondolat, ahányszor beszél róla, szíve túlrad a hálától és boldogságtól. Magas szentségre emelkedett Szent József a názáreti szerény környezetben, ahol napjait egyhangú munkában töltötte, A Szűzanya pedig ugyane környezetben kiérdemelte a mennyország Királynőjének méltóságát és hathatósan közreműködött az emberi nem megváltásában.

Tehát, hogy életszentségre tegyünk szert, nem szükséges hétköznapi foglalkozásainkról és szürke kis életünkről lemondani. Az egyszerűség értéke éppen abban áll, hogy felismerteti velünk állásunkban és jelen életkörülményeinkben azt az eszközt, mellyel a jó Isten megszentülésünkön dolgozni akar.

Szent Terézke ezt az eszközt a szerzetesi hivatásban találta föl. Tudta, hogy a tökéletesség titka számára a karmeliták alázatos életében rejlik. Az életszentség fonalát nem a távolban kereste, hanem ott, ahol kezeügyében volt, a kis eseményekben és a legközönségesebb cselekedetekben. Lelkének vásznára hímezte szépséges erényvirágait, bár kicsiny dolgokat művelt, mégis nagy szent lett belőle. Életében hiába keresnénk rendkívüliségeket, hacsak azt

¹³¹ Hithirdetőhöz intézett 6. levél.

¹³² Önéletrajz VII.

¹³³ Önéletrajz X.

a rendkívüli tökéletességet nem, mellyel legkisebb cselekedeteit is végezte. Szentünk csodálatosan gyakorlatias, a szentségnek legbiztosabb útját világítja meg, mely már azért sem lehet téves, mert a kötelesség tökéletes teljesítését követeli. Talán nem túlozunk, ha azt mondjuk róla: Soha senki sem tanúsított több józanságot a szentségben, mint ő, mert senki sem fogta fel azt egyszerűbben.

3. Egyszerűség az erények gyakorlásában

De csak az szent, aki minden erényt hősies mértékben gyakorol. Szentünk könnyedén és szokásszerűen gyakorolta az erényeket, miként az Egyház is megállapította róla. Nála még a hősiesség sem nélkülözte az egyszerűség bélyegét.

A bűnbánat gyakorlatának két hősies módja van. Az egyik a rendkívüli vezeklések, minők: a böjt, vezeklőöv, ostorozás, stb. Sok nagy szent a Szentlélektől vezetett csodálatos bátorsággal gyakorolta az önsanyargatásnak ezt a kemény módját. Ezzel sok rendkívüli kegyelmet vontak le saját lelkükre és a bűnös emberekre.

A bűnbánat másik hősies módja abban áll, hogy az önlegyőzésre kínálkozó mindenegyves alkalmat felhasználjuk. Így tehát az önmegtagadást a körülmények és események maguk szolgáltatják. Világos, hogy az önmegtagadásnak ez a módja inkább való a gyermekeknek. Nem igen képzelhető el kis gyermek, aki rendkívüli vezekléseket végezne. Sokkal érthetőbb magatartás részéről, ha nyugodtan bevárja, míg a mennyei Atya alkalmat küld számára az erénygyakorlatra, tehát az önmegtagadásra is. Ha figyelmes a kis gyermek, itt is, ott is meglátja a kínálkozó alkalmakat.

Így fogta fel ezt kis Szent Teréz. Önszántából ritkán folyamodott rendkívüli önsanyargatásokhoz, pedig nagy volt benne a vezeklés utáni vágy. Egyszer belebetegedett abba, hogy nagyon sokáig viselt testén egy kis vaskeresztet: „*Nem történt volna ez velem – magyarázta később – hiszen a kereszt túlságosan kicsiny volt ahhoz, hogy ilyen fájdalmat okozzon, ha a jó Isten nem akarta volna megérintetni velem, hogy a szentek vezeklései nem valók nekem, sem azoknak a kicsiny lelkeknek, akik a lelkigyermekség ösvényén közelednek Hozzá, ahol minden közönséges.*”¹³⁴

Hogy e szavakat jól megértsük, bele kell helyezkednünk Szent Terézke körülményeibe. A karmeliták szabályai ugyanis igen szigorúak és Szentünk a maga teljes szigorúságában meg is tartotta őket, míg ereje engedte. Tehát igen nagy testi önsanyargatásokat is gyakorolt, így a szabályoknál fogva bőven kijutott neki az önsanyargatásból, úgyhogy nem is kellett ehhez másokat fűzni.

De a világi embert, aki kényelemben él, Szentünk szavai semmiképp sem hatalmazzák fel arra, hogy tovább folytassa megszokott életmódját. Mert van a testi önsanyargatásnak egy bizonyos mértéke, amelyet a szentségre törekvő lelkek nem nélkülözhetnek se a világban, se a szerzetben. Amit Szent Terézke itt meg akar velünk értetni, csak az, hogy a kicsiny lelkek számára a belső önmegtagadás fontosabb a külsőnél. Ennélfogva a legjobb testi önsanyargatás nem abban áll, hogy bizonyos szentek vezekléseit utánozzuk, hanem az állandó önmegtagadásban, amely minden alkalmat felhasznál arra, hogy lemondjon ízléséről kedvteléséről, kényelméről.

Erre törekedett ő is állandóan s nagy találékonysággal tudta a nehéz önsanyargatásokat, melyektől eltiltották, a kicsiny önmegtagadások szakadatlan láncolatával helyettesíteni. Arra nem gondolhatott, hogy limai Szent Róza böjtöléseit utánozza, azért állandóan megtagadta ízlését. Nem úgy, hogy mindig a legrosszabb ételeket kereste, hanem úgy, hogy egyformán megelégedéssel fogyasztotta azt is, amit szeretett s azt is, amit nem kedvelt, vagy ami éppen

¹³⁴ Önéletrajz XII.

ártott neki. Néha egész étkezések alatt megtagadta magától az italt, csak azért, hogy ne okozzon fájdalmat egy társnőjének egy kis megszégyenítéssel. Máskor meg lassan fogyasztott el egy undorító orvosságot. Ismét máskor meg azon lepték, hogy ürmöt öntött egy ételbe, amely ízlett volna neki.

Mivel a vezeklőeszközöket, melyekkel más szent sanyargatta magát, eltiltották tőle, ő készségesen átengedte gyenge testét a hidegnek, hogy az sanyargassa. Néha oly kegyetlenül fázott, hogy azt hitte, belehal. Mivel azonban az isteni Gondviselés úgy rendelte ezt, ajkai sohasem nyíltak panaszra és nem is kért enyhítést.

Szerinte a legjobb önmegtagadások nem azok, amelyeket mi magunk választunk, hanem azok, melyek mások kíméletlenségéből fakadnak. Midőn egyszer a mosókonyhában egy nővér a piszkos vizet mosás közben folyton ráfröccsentette, ezt drága alkalomnak vélte az önmegtagadásra. És bármennyire kellemetlen is volt, szívesen kereste fel azt a helyet, „*ahol oly pazarul szórják a legdrágább kincseket.*”

Nem akart ő többet tenni annál, amit a szabály előírt. De amit előírt, azt a végsőkig, ereje fogytaig teljesíteni akarta. Volt neki még egy elve, amely így szólt: „Önmagamnak mindig azt választom, ami a nehezebb és rosszabb s azt úgy tekintem, mint az engem megilletőt.” E két elv mellett nem volt szüksége, hogy a közös életben kínálkozókön kívül más önmegtagadásokat is keressen. Tág tere nyílt a hősiességre és ő sokszor lépett annak birodalmába. Az ő hősiessége rejtett, feltűnés nélküli hősiesség volt, olyan, aminőt szeretett, mert magán viselte az egyszerűség bélyegét.

Ettől a bájos egyszerűségtől Szent Terézke soha nem tért el.

Társnői egykor azt kérdezték tőle, hogyan szólítsák majd, ha hozzá imádkoznak. Erre alázatosan így felelt: „Kis Teréznek.”

Máskor egy nővér így szólott hozzá: „Le fog-e reánk tekinteni az égből?” – „*Nem – mondotta a Szent – hanem le fogok látogatni.*”

És tényleg leszállt hozzánk a fényes mennyországból, nem egyszer, de százszor, miként azt komoly tanúk bizonyítják. Azért jött le a siralom völgyébe, hogy lehozza a jó Isten ajándékait.

Könnyű Szent Terézkét felismerni, megtartotta modorát, egyéniségét, mely minden más szenttől megkülönbözteti, amint megszentülésének módja is különbözött az övéktől.

Azzal, hogy az Anyaszentegyház oltárra emelte, ajánlólevelet állított ki a lelkigermekség útjának.

Vajha mindazokhoz lehajolna Szent Terézke, kik e sorokat olvassák s megmutatná nekik a lelkigermekség királyi útját, melyen futnak a lelkek, mert kitágította őket a szeretet. Csak növekednék napról-napra a számuk.

Ó, szent Kis Teréz, gyűjtsd fel a szívekben a szeretet tüzét, alakítsd át azokat szeretetté, hogy a Szentháromság trónja elé vezethess egy egész csapat lilomos kicsiny lelket, akik méltók a jó Isten irgalmas szeretetére. Amen.

X. fejezet: Szűz Mária szerepe a lelki gyermekség útján

A gyermeknek, különösen az egész kisgyermeknek nagyobb szüksége van az anyára, mint az atyára. Igazában ő az, ki táplálékáról, ruhájáról gondoskodik. Ő ringatja szelíden álomba, ő ápolja, ha beteg, bátorítja, ha fél, rámosolyog, ha szenved, felemeli, ha elesik, s melengeti, ha fázik. Bámulatós ösztönrel érzi meg az anyai szív gyermekének minden kívánságát, sejtje meg a legcsekélyebb szükségletét, sokkal inkább, mint az atya. Végtelen gyengédséggel elégíti ki azt, nem gondolva se fáradsággal, se nehézséggel, éjszaka épp úgy, mint nappal, túláradó szeretettel áldozza fel magát gyermekéért. Aki sohasem látott volna gyermekével foglalkozó anyát, az nem ismerné az emberi szeretet legkiválóbb megnyilatkozását. Dicsérjük az Urat, amiért édesanyánk személyében bölcsőnk mellé helyezte ezt a szerető szívet, ezt a szeretettől ragyogó szempárt, e mosolygó ajkakat, segítő kezeket. De még inkább dicsérnünk kell az Urat azért, mivel a természetfeletti rendben hasonló segélyforrást rendelt számunkra, még jóval felbecsülhetlenebb anyát adva a keresztségben újjászületett lelkeinknek, kit szerethetünk. És milyen anyát! Nem akármilyen tetszésszerinti asszonyt, hanem a legcsodálatosabb anyát, azt, kiben magában több a szeretet, mint a többi anyák szívében együttvéve, saját isteni Fiának anyját, a legjobb, legszeretreméltóbb Szűzanyát!

Isten szándéka bizonyára megható s végtelen e jótéteménye.

Mert, jóllehet a Szűzanya emberi gyengédsége nem gyarapíthatja mennyei Atyánk isteni gyengédségét, mégis elmondhatjuk, hogy közelebb hozza azt hozzánk, mintegy hozzáférhetőbbé teszi számunkra. Édesanyai mosolyával jobban megérteti velünk és szelíden rábír minket, hogy hozzá folyamodjunk.

Vannak bensőséges vágyak, kérések, titkok, melyek az anyai szívre szorulnak, melyek még a legjobb atya számára is alig hozzáférhetők. Így kívánja ezt a természet is, a dolgok csodálatos harmóniája, hogy a gyermek gyengesége és az apa erőteljes lénye közt átmenetet képezzen a gyengédség és az erő keveréke, az anyai szív. Nemkülönben a kegyelem rendjében, hol a mindenható, isteni Bölcsesség, az Istenember és közénk helyezte azt, aki Anyja az Istennek s egyszersmind a mi Anyánk is. Ő a legnagyobb fokúan rendelkezik mindazzal, ami által leginkább képes magához vonzani s Istennel egyesíteni bennünket.

Ez az alapja a Szent Szűz tiszteletének, annak a tiszteletnek; mely minden keresztény ember számára szükséges, de elengedhetetlen azok számára, kik a lelki gyermekség útját járják.

Kis Szent Teréz maga fogja elmondani nekünk, mily nagy segítséget rejt ez magában és miként kell ezt gyakorolni a kicsiny lelkeknek. Látva tetteit, hallgatva szavait, csakhamar megérti majd a figyelmes olvasó, mily bő forrása lesz számára a lelki haszonnak, a tiszta és szent örömmel Szűz Mária, ha gyengédebben szereti, gyakrabban hívja segítségül s gyermekdeden követi.

A Mária-tisztelet három fontos tényezője: a gyengéd és erős szeretet, a hozzáfolyamodás, a buzgó követés; ezek megvalósítására kell törekedniök a kicsiny lelkeknek. E fejezet célja mindezt alaposan kifejteni.

1. Szeressük Máriát gyengéden és erősen

Ugyanazt a titokzatos vonzalmat, mely által a gyermek fontolgatás nélkül, mintegy ösztönszerűleg szereti édesanyját, ugyanazt a vonzalmat oltotta lelkünkbe a Szűzanya iránt a

kereszttség szentsége. Igen, szinte ösztönösen szereti a megkeresztelt gyermek mennyei Anyját.

Minden jó keresztény, Istennek minden igaz gyermeke szereti a mennyország Királynőjét, a szentek még inkább, mint mások és szeretetük arányban áll szentségükkel. Innen magyarázható, hogy kis Szent Teréz annyira szerette őt.

„Ó, mennyire szeretem Szűz Máriát.”¹³⁵ Így kiált fel túlradó gyengédséggel. És a szeretetnek e felkiáltása összefügg evvel, melyet szintén ismerünk:

„Jézus! Oly nagyon akarlak szeretni! Úgy akarom őt szeretni, ahogy még senki nem szerette.”¹³⁶

A kis Jézusról nevezett Szent Teréz szeretete a Szent Szűz iránt mindenekelőtt s lényegileg gyermeki szeretet. Nem hallgatja szívesen azokat a szónokokat, kik nem beszélve másról, csakis az ő nagyságáról, megközelíthetetlennek tüntetik fel a hallgatók előtt, vagy azokat, kik főképp magasztalásával elfoglalva a királynőt emelik fel az anya rovására s így a dicsőítés ürügye alatt meggátolhatják az igazi szeretetet. „Inkább anya Ő, mint királynő”¹³⁷ – állítja a mélységes meggyőződés hevével, mellyel környezetét is szeretné meggyőzni. S ebben a látszólag egyszerű, de valójában oly mély gondolatban benn rejlik mindaz a tisztelet, mellyel Isten Szent Anyja iránt viseltetik. Mária inkább anya, mint királynő!... Ha tehát így van, – gondolja, – akkor dicsősége nemhogy elhomályosítaná a szentekét, hanem inkább növeli azt fényével. Ami királynői hatalmát illeti, az egészen anyai szeretetének szolgálatában áll.

Mária inkább anya, mint királynő!... És ezt olyan hangsúllyal mondta Terézke, mintha ismét szemlélné a mennyország Királynőjének elragadó mosolyát, melyet látott már elragadtatásában, egykor, gyermekkorában.

Mindazonáltal nem egyedül ezt, talán nem főképpen ezt merítette a mi drága Szentünk abból az édes emlékből mennyei Anyjára vonatkozólag. Inkább földi életében szemlélte Máriát, mely hasonlóan a mienkhez, telve volt munkával, megpróbáltatással és könnyel; mint mondotta, az Evangéliumban megírt életéből elmékedett. És versekben kifejezésre juttatta ezt:

„Ó, bár zengeni tudnám Anyám, miért szeretlek!
Miért édesb a méznél neved a lelkemnek!
Hogy miért is nem félek ha nagyságod nézem,
S mennyei szépséged merengve szemlélem.
Hogyha meglátnálak égi glóriádban,
Angyalok, s szenteknél fényesb ragyogásban,
Hogy gyermeked vagyok el sem is hihetném,
Előtted, ó szent Szűz, szemem földre sütném.

Hogy a kicsi gyermek tanuljon szeretni,
A jó anyának kell sírni és szenvedni.
Lelkem királynője, mennyi könnyet sirtál,
Ez idegen földön, hogy meghódíthassál!
Ha a Szentírásban szemlélem életed,
Hozzád simulok én s rád tekintni merek,
Akkor tudom hinni, hogy gyermeked vagyok.

¹³⁵ Önéletrajz XII.

¹³⁶ Önéletrajz XII.

¹³⁷ Önéletrajz XII.

*Hisz élted halandó, – szenvedésid nagyok!*¹³⁸

Ugyanaz az Evangélium, mely feltárta Terézke előtt Jézus szeretetét, megismertette vele Mária szeretetét is. S ez az, melyben elmélkedve a „kicsiny lelkek” hasonlóképpen megtanulják ismerni és szeretni égi Anyjukat. Itt is, mint mindenütt, a drága Szent nyomdokain kell haladnunk. Elég, ha lassan elolvassuk ennek a megható költeménynek első sorait, hogy megértsük, mit mond az Evangélium a Szent Szűzről, hogy megtaláljuk benne annak a szeretetnek csíráit, melyeket a Szentlélek rejtett el számunkra.

Csodálatos báj ömlik el rajta, mely foglyul ejti az értelmet és a szívet. Érezzük, hogy Szent Terézke egész lelkét beleadta e művébe, mely az utolsó volt; míg meg nem írta, úgy beszélt róla mint egy utolsó feladatról, melyet mennyei ösztönzés folytán el kell végeznie, mielőtt elhagyná a földet. S valóban azt kell mondanunk, Isten akaratából hagyta ránk ez írásában a szent Szűz iránti szeretet okait és módját, amint lelkének történetében reánk hagyta a jó Isten iránti szeretet indítóokait és módját.

Ugyanazon forrásból merítve, mint a Jézus iránti szeretet, Terézke Mária szeretete a gyermekded egyszerűségnek és nagylelkűségnek ugyanama jeleit mutatja. Nem érdekből szereti a szent Szűzet, hanem mert szíve nem állhat ellen ily szeretetreméltó, ily jóságos, – szenvedéseiben ennyire gyermekeihez hasonló – Anyának, azért odaadással követi hajlamát: úgy siet Mária felé, miként a folyó tör a tenger felé. Ez igazi gyermeki szeretet, melynek kedve telik az anya erényeiben és varázsában s gyönyörködteti a rá való emlékezés.

Tevékeny szeretet ez, mely nem kíván mást, csak hogy tanújelét adhassa szeretetének, készséges szeretet, mely mohón keresi az alkalmakat, hogy örömet szerezhessen. Ebben a pontban a kis Jézusról nevezett Szent Teréz Mária-szeretete szinte a megtévesztésig hasonlít Jézus iránt érzett szeretetéhez. Emlékezzünk, hogy ebben az egyszerű mondatban: „Örömet szerezni Jézusnak” rendszerének mintegy -lényegét foglalta össze az isteni szeretetet illetőleg. És mikor egy napon a kolostorudvar feszületét virággal díszíti, azt kérdik tőle, vajon valami kegyelmet remél-e, élénken így felel:

„Ó, nem, csak azért teszem, hogy örömet szerezzek Neki, s lelkeket mentsek meg számára.”

Épp így, midőn szinte haldokolva utoljára fon búzavirágkoszorút, hogy feldíszítse vele a szent Szűz szobrát, ugyanolyan hévvel bizonyítgatja, hogy nem személyes előnyökért teszi ezt, csakis azért, hogy égi Anyjának tetszését megnyerje.

Így szeret kis örömöket szerezni a szent Szűznek, s ezek az ő gyermeki ölelései. A legbájosabb egyszerűséggel szeret beszélgetni vele, hasonlóan egy gyermekhez. Elmondja neki apró titkait, amint a gyermek teszi édesanyjával. S nemde közülük vélünk hallani egyet, mikor így szól a szent Szűzhöz:

„Tudod-e, jó Anyám, hogy én százszorta boldogabb vagyok, mint Te? Az én édesanyám Te vagy, de neked nincs Szűzanyád, kit úgy szerethetnél, mint én szeretlek Téged! Igaz ugyan, hogy Anyja vagy az Úr Jézusnak, de nem adtad-e Őt nekünk, s a kereszten haldokolva nem adott-e Téged nekünk? Így mi gazdagabbak vagyunk, mint Te.”¹³⁹ Hozzátette: „Bizonyára mosolyog a szent Szűz az én gyermekességem felett. Pedig ugyancsak igaz, amit neki mondok.” S vonzalma oly tiszta, szeretete oly önzetlen, hogy kész saját rovására is szolgálni Édesanyja boldogságát és dicsőségét. Legutolsó szavai, melyeket reszkető kézzel írt le halálos ágyán, jobban bizonyítják ezt mindennél, amit mondani lehet:

„Ó, Mária, ha én volnék a Mennysorság királynője, s Te volnál Teréz, szeretnék Teréz lenni azért, hogy Te lehess a Mennysorság Királynője.”

¹³⁸ „Miért szeretlek, ó Mária!”

¹³⁹ Céline-hez írt 13. levél.

Csodálatos vegyüléke az egyszerűségnek és a gyöngédségnek, mely megmutatja, mily magasra emelkedhetik a lélek a szent Szűz iránti tiszta szeretetben, s soha nem sejtett perspektívát nyit meg a „kicsinyelkek” szemei előtt, hogy oly nagyon szeressék égi Anyjukat, amily nagyon Teréz szerette Őt!

2. Folyamodjunk gyakran Hozzá

Noha a gyermeknek, különösképpen az egészen kis gyermeknek szeretete az édesanya iránt teljesen önzetlennek látszik, mégis többet kap tőle, mint amennyit ő adhat neki. Mert benne találja meg a mindig biztos, mindig hozzámért segítséget, melyet oly gyöngéden ajánl fel, oly készségesen teljesít, hogy többször folyamodik hozzá, s mind többször képtelen hozzá folyamodni. Nem is távolodik el az anyai tekintettől.

Ezért nevezte Teréz magát „Szűz Mária kis virágának”, s amint magát nevezni szerette, úgy jelképezte is címerében, egy csillagalakú liliom képében – a szelíd Hajnalcsillag – jótékony sugarai egészen elborítják, ezáltal akarva megmutatni, hogy mindenkor az isteni Anya szeretetének fényözönében akar maradni.

És íme, láthatjuk Önéletrajza folyamán, hányszor szegzi tekintetét a szent Szűzre, hogy segítyt kérjen tőle. Azt mondták, semmibe sem kezd anélkül, hogy segítségét ne kérné. Ezt látjuk Önéletrajzának első lapjától kezdve. Mielőtt tollat vesz kezébe, letérdel Szűz Mária szobra előtt „*mely annyiszor beszélt neki és családjának, az Ég Királynőjének anyai szeretetéről.*”¹⁴⁰

Súlyos betegségéről, melyben 10 éves korában sínylődött, ezeket írja: „*A kis fehér virág hervadozott s úgy látszott, hogy neki nem lesz több tavasza. De mégis volt neki napja, az egek Királynőjének csodálatos szobra.*” S hozzát teszi: „*Gyakran, igen gyakran hajolt a kis virágkehelyke az égi fény felé.*”¹⁴¹

S egy utolsó könyörgő tekintet, egyesülve nővéreinek forró imáival, kiesdi végre az anyyira áhított kegyelmet.

Ugyanezt az égi tekintetet találjuk meg a haldokló Teréz szemében, telve könyörgéssel s halálos aggodalommal.

S így jellemzé életének minden nehéz pillanatát az égi Anya iránti bizalom.

De néhány bizalmas közléséből tudjuk, hogy nemcsak ritka körülmények között fordult Máriához, hanem mindennap, s minden körülmény között.

Különben így készült napi szentáldozására is. Íme, hogyan mondja el ezt: „*Azt gondolom, hogy a lelkem egy üresen álló tér; aztán felkérem a Szent Szüzet, hogy távolítson el róla minden romot, minden törmeléket, az én tökéletlenségeimet; esdve kérem, Ő, az én égi Anyám, építsen rajta tágas hajlékot, díszítse fel azt az Ő erényeivel;*¹⁴² – *vagy pedig azt gondolom, hogy három-négy éves kis baba vagyok, aki játék hevében összekuszálta hajját, beszennyezte kis ruhácskáját.*”

Mindez a lelkekkel való tusakodás következménye. „*De a Szent Szűz ott szorgoskodik körülöttem. Gyorsan leoldja rólam beszennyezett köténykémet, elrendezi hajfürtjeimet és szép szalaggal, vagy illatos kis virággal ékesíti fel, s ez elég ahhoz, hogy engem becsessé tegyen és így pirulás nélkül foglalhassak helyet az angyalok lakomáján.*”¹⁴³

S szép gyermekded egyszerűségében a kis Teréz nővér azt gondolja – s mily igaza van ebben! – hogy Jézus megtéveszteti magát s azt hiszi, mikor hozzá jön, hogy Édesanyjának szívébe száll. Valóban elragadó az a magyarázat, mellyel ezt megokolja a szentek

¹⁴⁰ Önéletrajz I.

¹⁴¹ Önéletrajz III.

¹⁴² Önéletrajz VIII.

¹⁴³ Tanácsok és emlékek.

egyességének tanára s az anya és gyermek viszonyára támaszkodva. Miért is ne idéznénk itt, mikor oly szépen megmutatja, mily sok hasznot meríthet a „kicsiny lélek” a Szent Szűz tiszteletéből?

*„Ha gazdag az Atya, dússá lesz a gyermek:
S én a tied vagyok, jó Anyám, egészen!
Erényed, szerelmed, örökségem, kincsem;
S ezért, ha szívembe tér be az én Uram,
Úgy pihen meg nálam, mintha Nálad volna.”¹⁴⁴*

Szeretettől elragadtatva szívesen látja ezenkívül a kis Jézusról nevezett Szent Teréz, a fehér Ostyában azt az isteni táplálékot, melyet Mária maga készített számára.

Az édesanyjának karjaiban nyugvó isteni Gyermekről elmélkedve ki égi tejjel táplálkozik a „kis Jézus nővérkéje maga is helyet kér kicsiny testvére mellett a szeretetlakomán.” S íme, ami az első pillanatban lehetetlennek tűnik, mégis megvalósul. Mert Máriának szűzi tejt megtalálja a pap kelyhében és a szent Ostyában: „*Én gyöngye gyermek nem látok mást az áldoztató kehelyben, mint a tejnek fehér színét. De hiszen tej való a gyermeknek! Milyen páratlan Jézus Szívének gyengédsége, mérhetetlen a hatalma: hogy a szent Ostya vétele által részesülhetek a szűzi tej édes táplálékában.*”¹⁴⁵

Mily megható gondolatok! Mennyire megfelelnek a kis ösvénynek és a gyermek gondolkodás módjának!

De nemcsak a szentáldozásban fordul Szent Terézke Máriához, hanem minden alkalommal segítségért könyörög. Beszélnie kell újoncaival? Feltekint Máriára és biztos, hogy ajkairól a kellő szavak folynak majd.

Valamilyen áldozatot kell hoznia? Le kell küzdeni ellenkezését? Ismét egy tekintet és a győzelem biztos!

Íme, unalmas munkát kívánnak tőle olyankor, mikor nem is köteles azt elvégezni. Természete irtózik is tőle: „*Hogy magamat legyőzzem, arra gondoltam, hogy Szűz Máriának és a kis Jézusnak készítek mécseset. Így hihetetlen gonddal tettem azt, nem hagytam rajta egyetlen porszemet sem és lelkemben lassacskán nagy megnyugvást és édességet éreztem.*”¹⁴⁶

„*Ma éjjel – vallja egy augusztusi reggelen, mely megelőzte halálát – már nem bírtam tovább a szenvedést, kértem a bold. Szűzet vegye kezei közé fejemet, hogy tovább hordhassam.*”¹⁴⁷

Végül Szent Terézke imáiban is szívesen fordult égi Anyjához. Reá bízta üzeneteit, melyeket a jó Istennek küldött; kiválasztottunk közülük kettőt, melyek leginkább bizonyítják lelkének finomságát és önzetlenségét. Az első az önátadásra vonatkozik.

„*Gyakran kérem a bold. Szűzet, mondja meg a jó Istennek, ne legyen rám tekintettel.*”¹⁴⁸
„*Amit tőle kaptam, újra elveszthetem,
Súgd meg neki Anyám, ne kíméljen engem.*”¹⁴⁹

Mosolyogva szokta volt mondani: „*Mily jól intézi ő az én ügyeimet!*”

Néha megzavarta kis Terézt az ég felelete, de sem nyugalmát sem bizalmát nem ingatta meg.

¹⁴⁴ „Miért szeretlek ó Mária.”

¹⁴⁵ Sajnos a „La Rosée divine” c. költemény még nem állt rendelkezésemre magyar fordításban, ezért e részt prózában közöltem (ford.).

¹⁴⁶ Egy Szent végső szavai 53. old.

¹⁴⁷ Egy Szent végső szavai 121. oldal.

¹⁴⁸ Egy Szent végső szavai 128. oldal.

¹⁴⁹ „Miért szeretlek ó Mária.”

Az ideiglenes javak elnyerését is szívesen bízta a Szent Szűzre, midőn nem egyszer arra kényszerítették, hogy önmagáért, például gyógyulásáért imádkozzék. Nem szívesen fordult ilyen esetben közvetlenül a jó Istenhez, félve: „hogya nem teljesíthetné kérését, fájdalmat okozna Neki, ha még oly kicsi is volna ez a fájdalom.”

Azt mondotta erről: „*A bold. Szűztől kérni nem ugyanaz, mint a jó Istentől kérni. Ő jól tudja, mit kell tennie az én kicsi kívánságaimmal, megmondja-e azokat a jó Istennek vagy ne mondja meg... szóval az ő dolga mindent úgy elrendezni, hogy a jó Isten ne legyen kényszerítve a meghallgatásra és hogy mindenben szabadon megtehesse akaratát.*”¹⁵⁰

Terézke bármi történt légyen, mindenkor elégedett volt úgy mennyei Atyjával mint Anyjával s lelkében mindenkor béke honolt. „*Ha Szűz Máriához imádkoztunk és ő nem hallgatott meg bennünket, akkor nyugodjunk meg és ne ragaszkodjunk többé a dologhoz.*”¹⁵¹

3. Kövessük híven!

A gyermek, mely gyakran és szeretettel szemléli anyját, nem csupán bizalmában erősödik. Látva tetteit, önkénytelenül is követni szeretné.

Nem a legkisebb előnye a helyesen átértett Mária-tiszteletnek, hogy a Szentség legkiválóbb mintaképre vonja a lélek szeméit és követésére buzdít. Ő a legtökéletesebb mintakép, minthogy legjobban hasonlít Jézus Krisztusra s egyszersmind a leginkább megközelíthető mintakép, minthogy csodálatos módon alkalmazkodik a legkisebb lélekhez is.

Ami által nem akarjuk azt állítani, mintha Mária követése minden nehézséget elhárítana az erény útjáról, de bizonyára megrövidíti ezt az utat, minthogy könnyebbé teszi azt.

Kétségkívül így gondolkodott Lisieux bájos Szentje, ki annyira sürgette az Istenanya követését. Már csak azért is szeretett volna pap lenni, hogy a Szent Szűzről prédikálhasson.

„*Elérhetetlennek mutatják őt – mondta fájdalmasan – pedig inkább azt kellene mondani róla, hogy ő a mi mintaképünk, kit követnünk kell a rejtett erények gyakorlásában, azt tanítani, hogy ő is a hitből élt, mint mi, s mindezt az Evangéliumból bizonyítani.*”¹⁵²

A Szent Szűz életének ez a beállítása élénken hatott reá és többször is visszatért hozzá: „*Ó mily egyszerűnek tűnik előttem Szűz Mária élete*”¹⁵³ – mondotta más alkalommal.

S valóban, ami leginkább kitűnik az Istenanyában az életének egyszerűsége, amint ezt az előző fejezetben kifejtettük. Hiszen nem látunk benne, aminthogy nem is tett semmit, ami rendkívüli volna. Názáreti napi elfoglaltsága ugyanaz volt, mint a nép minden más asszonyának e korban.

Belső élete szintén nagyon egyszerű lehetett.

„*Jóslás és látomás nem borít fényárba,
Életed egyszerű, ó Anyám, Mária!*”¹⁵⁴

Így Mária eltekintve istenanyaságától, már régen kis Szent Terézt megelőzve mondhatta: „*Életemben nincsen semmi rendkívüli. Mindent, amit teszek, kell, hogy megtehessek a kicsiny lelkek.*”

Ezért oly értékes számunkra az ő példája. Bármily magasztosnak tűnik most az égben, legkisebb, s leggyöngébb gyermeke is ráemelheti szemét anélkül, hogy bátorságát veszítené.

¹⁵⁰ Egy Szent végső szavai 21. oldal.

¹⁵¹ Egy Szent végső szavai 134. oldal.

¹⁵² Egy Szent végső szavai 131. oldal.

¹⁵³ Egy Szent végső szavai 131. oldal.

¹⁵⁴ „Miért szeretlek, ó Mária.”

„Van itt lenn a földön számtalan kis lélek,
 Bizva néznek reád, tőled alig félnek.
 A kicsiny lelkeknek szerény kis ösvénye:
 Ezen jársz te magad, ezen vezetsz égbe.”¹⁵⁵

Ó, végtelen leereszkedése az ég Királynőjének, ki, hogy követhessük, valamiképpen a mienkhez akarta szabni lépteit! Ó, ki oly magasztos erényeket gyakorolhatott volna, melyek bámulatba ejtenék a világot, megelégedett azokkal a kicsinyekkel, melyek naponta elének tűnnek.

„Megsejtteted velem, hogy nem lehetetlen,
 Nyomdokodba lépni, s járni ösvényeden.
 Az ugyan tövises, de az égbe vezet,
 Hogyha gyakoroljuk rejtett erényidet.”¹⁵⁶

A Szent Szűz alázatos erényei, melyek oly nagyra tették őt, életének egyszerű megfontolása által megnyilatkoznak gyermekei szívében.

Elsősorban az alázatosság az egész kicsinyek e sajátos erénye, mely megnyitja számukra a „kis ösvényt” s a jó Isten szívét elbájlolva mindenhatóvá teszi őket.

Azután a szeretet, mely előzékenyvé teszi a lelket, s mely a Hírnök anyjához vezette az Istennek Anyját, hogy ott nagyon szerény munkát végezzen.

A hála, mely egyedül Istenben dicsekszik s megemlékszik jótéteményeiről.

A türelem, számtalan megpróbáltatás közt, s a szándékosan hallgatag bizalma „*annak a léleknek, mely az égtől várja üdvét, boldogságát*”.¹⁵⁷

A szegénység, az a szegénység, mely megrendítő, de mily ékesszóló! Ami miatt

„– szegényes istállóban szülte,
 Istennek egy Fiát, Mária, szüzek Szüze.”

A törvénnyel s ami ennél sokkal érdemszerzőbb, az isteni akarattal szemben való engedelmesség, egészen a keresztfáig.

A megnyugvás, az ennél is jobb békés és változatlan öröm, az önátadás a megpróbáltatások éjszakájában. Mert az Istenanya szenvedett, mint mi, – többet, mint mi, s a mienkhez hasonló szenvedéssel. Mily bátorítás, mily tanulság, mily vigasztalás ez azóta gyermekeinek!

„Mert ha azt akarja az égnek Királya,
 Hogy kínos szenvedés legyen élted Mária.
 Mily kincs a szenvedés, – ebből én megértem,
 Szeretni, szenvedni mily boldogság nekem!”¹⁵⁸

Ilyen és ehhez hasonló gondolatokkal bátorította magát a kis Jézusról nevezett Szent Teréz az Istenanya követésére, s követve őt oly mértékben, amint csak lehetséges, biztos és gyors léptekkel haladt Jézus nyomdokain.

¹⁵⁵ „Miért szeretlek, ó Mária.”

¹⁵⁶ „Miért szeretlek, ó Mária.”

¹⁵⁷ „Miért szeretlek, ó Mária.”

¹⁵⁸ „Miért szeretlek, ó Mária.”

* * *

Így haladnak majd a „kicsiny lelkek,” kiknek Isten lévén atyjuk, Máriát választják meg édesanyául.

Ájtatosságuk korántsem válik ezáltal komplikálttá, inkább egyszerűvé. Járásuk gyorsabb, haladásuk biztosabb, örömük és békéjük mélyebb lesz.

S ha nem is élvezheti mindenki itt a földön – mint Terézke – az Istenanya szeretetének érzékeltető bizonyítékát, vigasztalja meg őket az a gondolat, hogy egy napon, nemsokára, amint rajtuk a sor, megismerik majd anyai simogatásának édességét.

És halálos ágyukon szeretettől és reménytől túláradó lélekkel ismételhetik szeretett Szentükkel:

*„Veled szenvedtem és hiszem, hogy örökké,
Térdeden pihenve zengem, mért szeretlek:
Te vagy Édesanyám és én a te gyermeked.”¹⁵⁹*

¹⁵⁹ „Miért szeretlek, ó Mária.”

Ima, mellyel a gyermek Jézusról nevezett Szent Teréz magát a jó Isten irgalmas szeretetének égő áldozatul följánlotta

Ó, én Istenem! Boldogságos Szentháromság! Akarok Téged szeretni és Téged másokkal megszerettetni. Akarok az Anyaszentegyház megdicsőülésén dolgozni olyképpen, hogy megmentem a lelkeket a földön és megszabadítom a lelkeket a tisztító tűzben. Akarom tökéletesen teljesíteni a Te szent akaratodat és elérni a dicsőségnek azt a fokozatát, amelyet a Te országodban készítettél számomra. Egy szóval: szent akarok lenni. De mivel érzem tehetetlenségemet, Téged kérlek, Ó Istenem, hogy Te magad légy az én szentségem. Mivel annyira szeretted engem, ó Istenem, hogy a Te egyszülött Fiadat adtad nekem Üdvözítőül és Jegyesül és az ő érdemeinek végtelen kincseit bíztad reám: én azokat örömmel följánlom Neked és esedezve kérlek, hogy ne tekints rám másképpen, mint az Úr Jézus szent Ábrázatán és az Ő szeretettől lángoló Szívén keresztül.

Úgyszintén felajánlom Neked a mennyben és a földön élő összes szenteknek érdemeit, a szenteknek és az angyaloknak minden szeretetét; följánlom végre Neked, Boldogságos Szentháromság a szent Szület, az én Édesanyámnak minden szeretetét, minden érdemét, Őreá bízom ezt a felajánlásomat, hogy ő mutassa be Neked.

Az Ő isteni Fia, az én imádott Jegyesem mondá nekünk halandó életének a földön töltött napjain: „Mindent, amit csak kértek az én nevemben az Atyától, megadja nektek.” (Ján. Ev. XVI. 23.) Bizonyos tehát hogy meghallgatod az én kívánságomat. Biztos vagyok, ó én Istenem, hogy csak azért fokozod az én kívánságomat, mert mindjobban akarod azt teljesíteni.

Szívemben a megmérhetetlen kívánságok tömegét érzem: bizalommal kérlek épp azért, én Istenem, – hogy vedd birtokodba szívemet.

Ah! mennyire kívánom, hogy gyakrabban vehetnélek Téged magamhoz az Oltáriszentségben. Uram, Te mindenható vagy; maradj nálam mindig, mint a Tabernákulumban, s ne távozzál el soha a Te „kis ostyádból.”

Ah, mennyire kívánom, hogy megvigasztaljalak Téged a gonoszok hálátlansága miatt: vedd el kérlek azt a szabad akaratomat, hogy valaha Téged megbántsalak; és ha mégis gyarlóságból néha elesem, a Te szentséges tekinteted tisztítsa meg azonnal lelkemet és emésszen föl minden tökéletlenséget, mint a tűz, mely mindent önmagában átolvast.

Köszönöm, Uram Istenem, az összes kegyelmeket, melyekkel elárasztottál engem, különösen azt a kegyelmet, hogy a szenvedések tűzpróbáján vezettél keresztül engem. Kezemben a keresztnek zászlajával, gyönyörrel fogok majd az utolsó napon Reád tekinteni. Mivel ennek a dicső keresztnek részesévé tenni méltóztattál engem, bizton remélem, hogy a mennyben hasonló leszek Hozzád és rajtam is tündökölni fognak a Te szenvedésednek szent és dicsőséges sebhelyei.

Eme földi zarándoklás után biztosan remélem, hogy eljutok az örök haza boldogságába, de azért nem ez a boldogság a fő, amiért érdemeket szerezni igyekszem, hanem, hogy minden erőmmel Téged szeresselek; ez az amire mindenekfölött törekszem: hogy Tenéked örömet szerezzek, hogy a Te szent Szívedet megvigasztaljam, hogy a lelkeket megmentsem s azok Téged mindörökké szeressenek.

Ez élet alkonyán majd megjelenek Előtted, Uram, és pedig üres kezekkel; mert nem az én cselekedeteim érdemére akarom alapítani az én bizalmamat... Ami egész életszentségünk szennyteljes a Te szemeid előtt. Én tehát a Te saját szentségedet akarom magamra öltetni, a

Te saját szereteted tüzevel akarlak magamba olvasztani mindörökre Téged. Nem kell nekem az örök dicsőségnek más trónja, más koronája, mint Tenmagad, – Ó én Szerelmesem!

A Te szemeidben az idő elenyészik, ezer esztendő olyan, mint egyetlen nap. Hatalmadban áll egy pillanat alatt előkészíteni engem, hogy megjelenhessek Előtted.

Hogy a tökéletes szeretetet éljem, mindenkor följajnlom magam égő áldozatul a Te irgalmas szeretetednek, s azért könyörgök Hozzád, hogy a Benned rejlő végtelen gyengéd szeretetnek árját öntsd át lelkembe, hogy az engem fölemésszen, s így – ó én Istenem, a Te szeretetednek legyek mártírja. Igen, így akarok elkészülni, hogy Te előtted megjelenhessek: a szeretetnek mártír halálával akarok meghalni és így repülni föl a Te irgalmas szeretetednek örök ölelésére.

Ó, én Szerelmesem! ahányszor szívem dobban, annyiszor és számtalanszor akarom én megújítani ezt az én önfeláldozásomat, egész addig, amikor az árnyékot fölváltja a valóság és majd szemtől szembe fogom mindörökké mondogatni Neked hogy szeretlek.

A GYERMEK JÉZUSRÓL ÉS A SZENT ÁBRÁZATRÓL NEVEZETT MÁRIA-
FRANCISKA-TERÉZIA,
karmelita apáca.

A Szentháromság ünnepén, az Úr 1895. évében, június 9-én.

A gyermek Jézusról nevezett Szent Teréz által írt följajnlási ima elmondására örök időre engedélyezett búcsúk:

1. 300 napi búcsút nyernek a hívek, valahányszor ezt a följajnlást, legalábbis e szavaktól kezdve: „Hogy a tökéletes szeretet életét éljem mindenkor...” végig, töredelmes szívvel és áhítattal elmondják.
2. Minden hónapban egyszer teljes búcsú, a rendes feltételek mellett azoknak, kik azt mindennap elmondják.

Róma, 1923. július 31-én.